

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

147246

MENÂZİMÜ'L-CEVÂHİR
(İNCELEME-METİN-SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSMAİL ÇUBUKÇU - 147246

ANABİLİM DALI : TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

TEZ DANIŞMANI: YARD. DOÇ. DR. NESRİN ALTUN

KOCAELİ- 2004

T.C.
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MENĀZİMŪ'L-CEVĀHİR
(İNCELEME-METİN-SÖZLÜK)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Tezi Hazırlayan : İSMAİL ÇUBUKÇU

Tezin Kabul Edildiği Enstitü Yönetim Kurulu Tarih ve No: 07.7.2004, 2004/15

Prof. Dr. Kaya Türkay

Yard. Doç. Dr. Nesrin Altun

Yard. Doç. Dr. Münevver Tekcan

KOCAELİ- 2004

SUNUŞ

Bilindiği gibi, Türkçe, 13. yüzyıldan sonra ; Kuzey Türkçesi (Kıpçakça), Doğu Türkçesi ve Batı Türkçesi olarak üç kola ayrılır. Oğuz şivelerine dayanan Batı Türkçesi, Osmanlı ve Azeri Türkçesi olarak iki kolda gelişmiştir.

Osmanlıca'nın etkileşim içinde olduğu yabancı diller arasında en önemli iki dil Arapça ve Farsça'dır. Türkler, Araplar ve Farsların aynı bölgelerde yaşamış olmaları, bu üç dil arasında asırlar boyu devam eden bir münasebetin oluşmasına neden olmuştur. Bu münasebetin doğal bir sonucu olarak ortak özellikler taşıyan ilmi ve edebi eserler kaleme alınmıştır. İşte bu eserler arasında, bu üç dilde yazılan ilmi, edebi, tarihi... vb eserleri anlamak için yazılmış sözlükler çok önemlidir.

İşte, bu çalışmada üzerinde durduğum, *Menâzimü'l-Cevâhir* de, aslen Tireli olan şair Muştafa Hâkî-i Üskûdarî tarafından , h. 1042/1632-33 yılında yazılmış Türkçe-Arapça-Farsça sözlüktür. Çalışmada, bu eseri sözlük bilimi açısından ele almaya çalıştım.

Çalışma, giriş, metin ve sözlük bölümlerinden oluşmaktadır:

Giriş bölümünde, sözlükbilimin tanıtımı yapıldıktan sonra, kısaca sözlükbilim tarihi hakkında bilgi verdim. Daha sonra Türk Dilinde sözlük yazma geleneği ve bu geleneğin ilk eserleri üzerinde durdum. Bu eserleri kısaca tanıttım. Bunun ardından, Arapça-Farsça-Türkçe sözlük yazma geleneği üzerinde durdum. Bu tip sözlükleri yazmaya iten nedenler üzerinde durmaya çalıştım. Bu bölümde, en son olarak üzerinde çalıştığım, “*Menâzimü'l-Cevâhir*” adlı eseri, Arapça-Farsça-Türkçe sözlük yazma geleneğinde esas olan tertip kuralları bakımından inceledim.

Metin bölümünde ise, “*Menâzimü'l-Cevâhir*”in Arap harfli metnini Latin harfleri ile yazdım. Bu işlem sırasında, metindeki Arapça, Farsça ve Türkçe kelimelerin her birini, tek tek kaynakçada belirttiğim sözlüklerden buldum.

II

Sözlük bölümünde de, eserdeki Arapça, Farsça ve Türkçe kelimelerin üç değişik tarzda alfabetik sözlüğünü hazırladım. Birinci sözlüğü Türkçe, Arapça, Farsça olarak; ikinci sözlüğü Arapça, Türkçe, Farsça olarak üçüncü sözlüğü de Farsça, Türkçe, Arapça olarak hazırladım. Sözlüğü hazırlarken, kelimelerin sağına, kelimenin bulunduğu sayfayı ve satır da yazdım. Bu sayede sözcüğe metin içinde kolayca ulaşılmasını sağlamaya çalıştım.

Bu çalışmanın Türk sözlükbilimi ve Türkoloji alanında yapılacak çalışmalaraya yardımcı olmasını dilerken konu seçimi, kaynak temini ve çalışmanın yürütülmesinde, bilgi ve birikimi ile bana yol gösteren, değerli hocam Yard. Doç. Dr. Nesrin ALTUN' teşekkürü bir borç bilirim.

Yine, bu çalışmada yardımlarını benden esirgemeyen Yard. Doç. Dr Esat HARMANCI' ya, Prof. Dr. Cihan OKUYUCU' ya, Mesut ŞAHİN' e, Murat MART' a ve Erdoğan BEKTAŞ' a teşekkür ederim.

III

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	I-II
İÇİNDEKİLER.....	III
ÖZET.....	IV
SUMMARY.....	V
KISALTMALAR.....	VI
TRANSKRİPSİYON ALFABESİ.....	VII-VIII
GİRİŞ.....	1-18
Sözlükbiliminin Tanımı ve Tarihçesi.....	1
Türk Dili’nde Sözlük Yazma Geleneği.....	3
Arapça-Farsça-Türkçe Manzum Sözlükler ve Yazılış Amaçları.....	5
Arapça-Farsça-Türkçe Manzum Sözlükler ve Muştafâ Hâki-i Üsküdâri'nin Menâ zimü'l-Cevâhir'i.....	7
METİN.....	19-59
SÖZLÜKLER.....	60-147
Türkçe-Arapça-Farsça Sözlük.....	61
Arapça-Türkçe-Farsça Sözlük.....	90
Farsça-Türkçe-Arapça Sözlük.....	119
TIPKI BASIM.....	148-182
KAYNAKÇA.....	183

ÖZET

Bu çalışmada, Muşṭafā Ḥākī-i Üsküdarī ‘nin 1042/1632-33 yılında yazdığı “Menāzimü’l- Cevāhir” adlı, Arapça- Farsça-Türkçe sözlüğü üzerinde durulmuştur.

Çalışma, giriş, metin ve sözlük bölümlerinden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde, genel olarak sözlükbilim, sözlükbilim tarihi, Türkçe’nin sözlükbilim tarihi, Arapça-Farsça-Türkçe sözlük yazma geleneği üzerinde durulmuştur. Daha sonra, çalışmamıza konu olan, “Menāzimü’l- Cevāhir” adlı eser, Arapça- Farsça-Türkçe sözlüklerin genel özellikleri bakımından incelenmiştir.

Metin bölümünde ise, eserin günümüz Türkçe’sine transkripsiyonu yapılmıştır.

Sözlük bölümünde, eserde verilen Arapça- Farsça-Türkçe kelimelerin üç değişik tarzda sözlüğü yapılmıştır.

Birinci sözlük, Türkçe- Arapça- Farsça; ikinci sözlük, Arapça- Türkçe- Farsça; üçüncü sözlük de Farsça- Türkçe-Arapça olarak düzenlenmiştir.

V

SUMMARY

In this work, it is stressed on Arabic-Persian-Turkish dictionary which is called, , “Menāzimü ’l- Cevāhir” was written in 1042/1632-33 by Muṣṭafā Ḥāki-i Üsküdāri.

This contains introduction text and dictionary.

In introduction, it is generally stressed on dictionary science history of dictionary science and the tradition of writing dictionary in Arabic-Persian-Turkish . Then, the subject of our work , “Menāzimü ’l- Cevāhir” is studied byways of general traits of Arabic-Persian-Turkish dictionaries.

In text part, this work is transcribed in nowadays Turkish.

In dictionary part, Arabic-Persian-Turkish words of this work are written in three languages. First dictionary, Turkish-Arabic-Persian; second dictionary, Arabic-Turkish- Persian; and the third dictionary is arranged Persian - Turkish-Arabic.

KISALTMALAR

a.g.e	: adı geçen eser
bkz.	: bakınız
c.	: cem'i
hzr.	: hazırlayan
İ.ö	: İslamiyet'ten önce
İ.s	: İslamiyet'ten sonra
M.Ö.	: Milattan önce
örm.	: örnek
s.	: sayfa
v.	: varak
vb	: ve bunlar gibi

TRANSKRİPSİYON ALFABESİ

ا (۱)	a (ă)
ی (۲)	a,e,i,u,ü,
ء	,
ب	b
پ	p
ت	t
ث	s
ج	c
چ	ç
ح	h
خ	h̤
د	d
ذ	z
ر	r
ز	z
ژ	j
س	s
ش	ş
ص	s̤
ض	ż
ط	t̤

VIII

ظ	z
ع	'
غ	g
ف	f
ق	k̄
ك	k, ñ
گ	g
ل	l
م	m
ن	n
و	v, (o, ö, u, ü, ù)
ي	y, (i, ï, ï̄)

GİRİŞ

SÖZLÜKBİLİMINİN TANIMI ve TARİHÇESİ

Dilbilim dallarından biri olan sözlükbilim, Doğan Aksan tarafından şöyle tanımlanır:

“ Sözlükbilim bir dilin veya karşılaştırmalı olarak çeşitli dillerin söz varlığını sözlük biçiminde ortaya koymaya yönelen, bu amaçla yöntemler koyarak uygulama yollarını gösteren bir bilim dalıdır.”¹

İnsanların ilk defa ne zaman konuşmaya başladığı kesinlikle bilinmediği gibi, ne zaman bir yabancı dili öğrenmek zorunda kaldıkları da bilinmemektedir. Ancak hiç kuşku yoktur ki, değişik dil birliklerinin başka başka ulusların birbirileriyle ilişki kurdukları anda dil güçlüğü belirmiş, yabancı dil öğrenme çabası başlamıştır.²

Bu öğrenme çabasının doğal bir sonucu olarak, sözlük bilimine dair çalışmalar, yazının içadı kadar eskidir.

İnsanlık tarihinin en önemli keşiflerinden olan çivi yazısı, Sümerler tarafından bulunmuş ve bu yazı sisteminin geliştirilmesi ve öğretilmesi de Sümer okullarında başlamıştır. İlk yazılı metinler de bir çeşit resim yazısı ile yazılmış kil tabletleridir. En eski Sümer şehri olan Uruk' ta bulunan tabletlerin bir kısmında alıştırma amacıyla hazırlanmış bir tür ders kitapları olarak kabul edilen kelime listeleri yer almaktadır. Sümer şehrinde yapılan kazılarda, 2500 senelerine tarihlenebilen ders kitapları niteliğinde belgeler bulunmuştur. Bu belgelerde isim terkipleri ve fiil şekillerine ait açıklamalar da bulunmaktadır. III. binin sonlarına doğru Sami kavimlerinin Sümerler üzerinde hakim olması sonucunda, Sümer dilcileri insanlık tarihinin en eski olarak bilinen sözlüklerini yazmışlardır. Samilerin yerli halkın dili olan Sümer dilini öğrenmeleri icap edince, Sümer kelime ve cümlelerinin Akadca karşılıklarını veren sözlüklerde ihtiyaç hasıl olmuştur. Sami

¹Aksan Doğan, Her Yönüyle Dil- Ana çizgileriyle Dilbilim, 2.b., Ankara, Türk Dil Kurumu Yayıncılığı, 1998, II. Bölüm, s.69

²Aksan , a.g.e s.69

Āsūrîler (M.Ö. 2480-609) çivi yazısını bırakıp alfabetik yazıya geçiklerinde birtakım güçlüklerle karşılaşmışlar, bu güçlüğü izale etmek için din adamları tarafından dini törenlerde okunan metinlerin sembolik terimlerini toplayıp Ninova'daki Āsurbānipal Kütüphânelerinde muhafaza etmişlerdir.³

Anadolu'nun Boğazköy, Kültepe, Alişar, Alaca, Tarsus ve Sultantepe'de yapılan kazılarda Eski Asur tüccarlarına ait Akadca yazılmış belgeler ile, Sümerce, Hittitçe ve başka dillerde yazılmış tabletler bulunmuştur. Bir nevi sözlük görevini gören tabletlerde de Sümer dili kelimeleri ve bunların Akadca okunuşları ile Hittitçe karşılıklarını veren kelime listeleri ve dini metinler yer almaktadır.⁴

Bizanslı Aristophanes'in hazırladığı yapıt, Yunanca'da seyrek kullanılan ve açıklaması güç kimi sözcükleri bir araya getiren çalışmasında tanımlara yer verir. İ.s. I. yüzyılda İskenderiyeli Pamphilus'un daha önceki çalışmalarına dayanan, 95 kitaptan oluşan Yunanca sözlüğü, Latinlerde Marcus Verrius Flaccus'un yaptığı anılması gereken örneklerdendir.⁵

Yunanlıların yanı sıra, Çinliler ve Hintliler de dille ilgili ilk çalışmaların mümessilleri arasındadır.

Çinlilerde dil üzerine çalışmalar, M.XI. yüzyıla kadar geriye gitmektedir. Ku Ye Wang adlı bir Çinlinin Yu Pi En ve Si Wo Wan'ın da Hu Shin adlı bir sözlük yazdıkları bilinmektedir. Hintliler dil ve gramere dair ilk çalışmaları dinlerinin kutsal kitapları olan veda metinleri üzerinde yapmışlardır. Hintliler sözlük ilmiyle tanışıkları zaman Sanskritçe kelimeleri harf sırasına göre tertip etmişler; tertip sistemini de harflerin mahreçlerine göre düzenlemiştir. Hintlerin ilk sözlükleri Amakarumda adıyla meşhur Amarastha'dır.⁶

³ Öz Yusuf, Tarih Boyunca Farsça-Türkçe Sözlükler, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 1996, s.1

⁴ Öz,a.g.e., s.1

⁵ Aksan , a.g.e s.69

⁶ Öz,a.g.e., s.1

TÜRK DİLİNDE SÖZLÜK YAZMA GELENEĞİ

Türkler İslam dinini kabul ettikten sonra, çeşitli bölgelerde Türk-İslam devletleri kurmuşlardır. Türklerin Suriye, Mısır, İran ve Hindistan gibi bölgelerdeki hakimiyeti bu bölgelerde doğal olarak Türk dilinin önemini arttırmıştır. Bu bölgelerde yaşayanların, Türkler ve Türkçe'ye karşı ilgileri artmıştır. Bu nedenle, Türk olmayanlara Türkçe'yi öğretmek için çeşitli sözlükler ve dilbilgisi kitapları yazılmıştır.

Kaşgarlı Mahmut'un "Divān-ı Luğāti't-türk" adlı esri ile, Harezm bölgesinde Muhammet Bin Kayş'ın "Tibyānū'l-luğāti't-türkī 'alā lisāni'l Ḳanlı" adlı eseri Türkçe için yazılmış ilk sözlüklerdir.⁷

Türk leksikografisi Kaşgarlı Mahmut ile kurulmuştur.⁸ Kaşgarlı Mahmut'un, bir milliyetçi şuurıyla çalışıp ālim sıfatıyla yazdığı bu büyük eserin adı "Divān-ı Luğāti't-türk"⁹tür. Bu eser, Türkçe'nin ilk lügat ve dilbilgisi kitabıdır. Ancak hazırlanışı ve içindekiler bakımından devrinin dili, edebiyatı, tarihi, coğrafyası ve sosyolojisi hakkında kıymetli bilgilere sahip bir milli kültür hazinesidir. Eser, Türk dilini Araplara öğretmek için yazılmış, bu nedenle Arap diliyle kaleme alınmıştır.¹⁰

Divān-ı Luğāti't-türk, Arapça olarak Türkçe'nin söz varlığını inceleyen, gerektikçe sözlüklerin içinde geçtiği yazın parçalarını gösteren, aynı zamanda bir dilbilgisi kitabı özelliğini taşıyan bir çalışmadır. Türkçe'nin bu anıt da doğudaki sözlükçülüğün eskiliğine ve öncesinin bulunduğu tanıktır.¹⁰

---

⁷ Öz,a.g.e., s.37

⁸ Yılmaz İnce, Manzum Sözlükler ve "Şemsi'nin Cevâhirü'l-Kelimât'ı Üzerine Bir Dil İncelemesi", Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 12, Sayı 2, sayfa 176, , Öz,a.g.e., s.38

⁹ Nihat Sami Banarlı, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi cilt.II, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1998, s.253

¹⁰ Aksan , a.g.e s.70

Türk diline ait içeriği ve işlediği malzeme itibarıyle ikinci sözlük, e'z-Zemahşeri'nin "Muķaddimetü'l-edeb"idir. *Divān-i Luġāti't-türk'* ten sonra, Türkçe'nin tarihi seyrine ışık tutması bakımından büyük bir önem taşıyan Muķaddimetü'l-edeb, Arapça'yı değişik kavimlere tanıtmak gayesi ile kaleme alınmıştır.¹¹ Muķaddimetü'l-edeb, bize bilhassa Oğuz, Kıpçak, Kanklı, Türklerinin lehçeleri hakkında, aydınlatıcı bilgiler vermektedir. Böylelikle eser, *Divān-i Luġāti't-türk'*ün nisbeten eksik bıraktığı Batı Oğuz diline ait bilgileriyle, Kaşgarlı Mahmut'u bütünleyen bir kitap değerindedir. Eserin Arapça satırlarının bizzat müellifi tarafından Farisi'den başka, Harezm Türkçesi'ne çevrilmesi, devrin Harezm Bölgesi Türkçesi hakkında bilgi edinmemizi kolaylaştırmıştır. Eser verdiği dil bilgileri üzerinde, tercüme edildiği her dilin özelliklerini gösterdiği için ayrıca kıymetlidir.¹²

Harzemşahlar döneminde, Türkçe üzerine kaleme alınmış eserlerden biri de "Tİbyānū'l-luġāti't-Türkī 'alā lisāni'l Қanklı'dır.

Harzemşahlar'ın Türkçe'ye kıymet verdiklerinin bir delili de bölgelerinde hükümdarlar adına yazılmış Türkçe sözlükler bulunmasıdır. Bunlardan birisi Mehmed İbn-i Kays tarafından Celaleddin Harzemşah adına yazılmış, "Tİbyānū'l-luġāti't-Türkī 'alā lisāni'l Қanklı"dır. Henüz hiçbir nüshası elde edilememiş bu eserin mevcudiyeti XIV. asır lügat bilginlerinden İbn-i Mühennā'nın kendi kitabına ilave ettiği bir kayıttan öğrenilmiştir.¹³

Bu önemli eserlerden başka, bütün sahalardaki eserleri içine alan ve Türk sözlükçülüğünde önemli bir yeri olan sözlüklerden bazıları şunlardır:

¹¹ Öz,a.g.e., s.39

¹² Nihat Sami Banarlı, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi cilt.II, İstanbul, Milli Eğitim Basımevi, 1998, s.261

¹³ Banarlı, a.g.e., s. 227

Kıpçak dönemi eserlerinden “*Codex Cumanicus*”, Ebu Hayyan’ın yazdığı “*Kitābü'l-idrak li lisānū'l Etrāk*”, XV. yüzyıl eserlerinden, “*Kavāninū'l-Külliye Li Zabti'l- Lisāni'l-Türkiye*”, Ahmet Vefik Paşa’nın yazdığı “*Lehçe-i Osmani*”, Şemseddin Sami’nin yazdığı “*Kaāmus-i Türkī*” , Muallim Nāci'nin yazdığı “*Lugāt-i Nāci*”, Hüseyin Kāzım Kadri Bey'in yazdığı “*Büyük Türk Lugati*” bunlara verilebilecek örneklerdendir¹⁴

ARAPÇA-FARSÇA-TÜRKÇE MANZUM SÖZLÜKLER VE YAZILİŞ AMAÇLARI

Manzum sözlükler, herhangi bir dildeki kelimelerin başka dildeki karşılıklarıyla manzum olarak verildiği sözlüklerdir. İlk manzum sözlük yazarının İranlı şair Reşidüddin Vatvat olduğu bilinmektedir. Bizde de Arap ve özellikle İran kültürünün etkisi ile kaleme alınan manzum sözlükler, özellikle XVI. yüzyıldan sonra daha sıkıkla karşımıza çıkmaktadır.¹⁵

Türkçe-Arapça-Farsça manzum sözlüklerin telif sebepleri arasında değişik amiller zikredilmiştir. Bunları özetle şöyle sıralayabiliriz:

- a. Özellikle “sibyan ve müptedī” olarak adlandırılan küçük çocuklar başta olmak üzere, okuyanlara yabancı dil öğrenmeyi kolaylaştırmak için yazılmıştır. Bu sözlüklerin manzum olması onlardaki kelimelerin okuyanların aklında kalmasını kolaylaştırır. Bununla ilgili şu örnekleri verebiliriz:

“*Tuhfe-i Remzi*” adlı Farsça-Türkçe manzum sözlüğün yazarı Ahmet

---

¹⁴ İnce, a.g.e., s.176

¹⁵ İnce, a.g.e., s.177

Remzi Akyürek eserinin özsözünde: “ Gençlik ve kocalık çağlarında, vezinli, makamlı herhangi bir ses işiten Ademoğulları kulak veriyorlar; istekle dinliyorlar.” diyerek, vezinli ve makamlı sözlerin daha kolay hafızada kaldığını ifade eder.¹⁶

Ebū Naṣr el-Ferāḥī Niṣābu's -ṣibyan'ın özsözünde çocukların şiir okumaya hevesli olduklarını, şiirin daha çekici geldiğini, bu münasebetle sözlüğünü manzum olarak yazdığını ve eserin dil öğrenmeyi kolaylaştırdığını ifade etmiştir.¹⁷

Ayrıca, üzerinde çalıştığımız eserin yazarı, Muṣṭafa Ḥāki-i Üskūdārī de “Menāzimü'l- Cevāhir” adlı sözlüğünün Arapça açıklama bölümünde, sözlüğü yazma nedeninin akıllı çocuklara kelime öğretmek olduğunu ifade eder.¹⁸

- b. Bahir ve vezinler öğretilerek, aruz konusunda bilgi verme amacı da güdülmüştür. Bu husus “Tuḥfe-i Şāhidī” ’de, “Şubhā-i Ṣibyan” ’da ve Ahmet Resmī’nin manzum Arapça-Farsça-Türkçe sözlüğünde dile getirilir.¹⁹
- c. Manzum sözlük yazmadaki diğer bir amil de, mizacı şiir ve şairlige müsait olanların bu kabiliyetlerini geliştirmeye yardımcı olmaktadır.

Bu sözlüklerde nazmedilen kelimelerin fesahat ve belagata uygun olmasına da dikkat edilmiş, bununla güzel konuşma ve maksadı güzel ifade etme melekesinin kazandırılması , konuşma ve hitabette akıcılığın sağlanması arzu edilmiştir.²⁰

¹⁶ İnce, a.g.e., s.177

¹⁷ Öz,a.g.e., s.56

¹⁸ bkz., bu çalışma, varak, 2-a

¹⁹ Öz,a.g.e., s.57-58

²⁰ Öz,a.g.e., s. 58

ARAPÇA-TÜRKÇE-FARSÇA MANZUM SÖZLÜKLER
ve
MUŞTAFA HAKİ-İ ÜSKÜDARI'NİN MENĀZİMÜ'L-CEVĀHIR'İ

Bu bölümde, çalışmamıza konu olan, Menāzimü'l- Cevāhir adlı eserin, Beyazıt Devlet Kütüphanesi 'ndeki nüshası üzerinde Arapça-Farsça-Türkçe manzum sözlüklerin tertip özellikleri doğrultusunda incelemelerde bulunacağız; bu sayede bu eseri Arapça-Farsça-Türkçe manzum sözlük yazma geleneği bakımından değerlendirmeye çalışacağız.

Arapça-Farsça-Türkçe bir sözlük olan Menāzimü'l-Cevāhir, aslen Tireli olan şair Muştafa Haki-i Üskudari tarafından nazmedilmiştir.

Tire'de doğan ve daha sonra İstanbul 'a gelerek yerleşen müellif, şiirde Haki mahlası çevresinde de Muştafa-i Üskudarı adıyla tanınmıştır. Bursalı Mehmet Tahir, müellifin bu manzum sözlüğünden başka, Nazmü'l-cevāhir adlı bir manzum lügatçesi daha olduğunu kaydederek Nazmü'l-cevāhir için bir matla ve bir hatime beyti, Menāzimü'l-Cevāhir için de eserin manzum önsözünden ilk üç beyti nakletmektedir.²¹

Menāzimü'l-Cevāhir

Nüsha tavsifi:

Beyazı Devlet Kütüphanesi, Beyazıt, 6901

---

²¹ Öz, a.g.e., 291

Diğer nüshaları:

- Ankara Üniversitesi, Dil,Tarih ve Coğrafya Fakültesi Kütüphanesi.,İ.Saib
II,2111
- Milli Kütüphane, Yazma eserler, 3086/2
- İstanbul Üniversitesi Merkez Kütüphanesi T. 3670
- Nurosmaniye Kütüphanesi, 4883/2
- Konya Mevlevi Müzesi , İhtisas 3157/I²²

Menāzimü'l- Cevāhir, 1042/1632-33 yılında yazılmıştır. Eserin telif tarihi, eserin son sayfasında şu dizelerle ifade edilmiştir:

(varak, 34-a)

- 5- “Hakkıñ yardımıyla çün işbu luğat
Tamam oldu kalmadı eksik gedik
- 6- Bu dem lafż u ma'nā yüzünden bunuñ
Didüm ben de tarihini bī-helik
- 7- Sorarlarsa senden eğer Hākiyā
Di biñ kırk ikide tamām eyledik” (varak 34-a)

Eser, başında besmele olan mesnevî tarzında yazılmış 9 beyitlik bir giriş ile başlar.Bu 9 beyitten 3'ü Arapça, 3'ü Farsça, 3'ü de Türkçe'dir. Bu beyitlerde ilk önce Allah'a hamd ve senada bulunulur, ardından Hz.Peygamber'e, onun əline ve

---

²² Öz, a.g.e., 293

ashabına salāt ve selamda bulunulur. Bütün bunların ifade edildiği dizelerden Türkçe olanlar şunlardır:

(varak, 1-b)

- 3- Şükr ü sipās o teñriye insanı yegledi
Zîreklik-ile sözü bilü ‘akl eyledi
- 6- Andan esenlik ola nebîler ulusına
Bizi o ķulağızladı yollar eyüsine
- 9- Yārān u ehl-i beytine hem uyan anlara
Dahı resûl Teñri sözini tutanlara

Bu 9 beyitlik giriş bölümünü, sözlüğün yazımıma amacının ve genel özelliklerinin verildiği Arapça mensur mukaddime bölümü izler.

(varak, 2-a,)

- 1. Emmā ba‘du feyeküle’l- ‘abdu’l-fakiru’l ḥaķīru. e’r-rācī birre
- 2. Rabbihī’l-berri’l- ġaniyi’l- ķadīri. Muṣṭafā Ḥākī E’s-sīrevīyyi
- 3. Șūmme’l-Üskübāriyy . Vefakahū’l-lahū’l ḥaliku’l bārī
- 4. Vece‘ale cemī‘a aħvālihi fi’l-ġadi ħayran mine’l emsi
- 5. Ve şeyyareħu қa’imen bi tā‘etihi ilā yevme’d-duħħuli fi’r-remsi
- 6. Hāzīhi luğatün mülemmi‘atün bi’l-elsineti’ṣ-selāseti’l-mušanna‘ati
- 7. Ve kelimātün muraħħa‘atün bicevāħiri’l elfazi’l-müsecce‘ati
- 8. Cem atuhā fenazzemtuhā fi samti’t-taħrif. Ve kessertuhā
- 9. ‘Alā semānin ve ‘iśriñe kif‘aten mürettebeten bi’l-vechi’l-ātī
- 10. Fi hāzīhi’z-zebīri ve secce’tuhā biħurūfi’ t-teħheċi ‘alā
- 11. E’t-tertībi teshħilen liħiżżejjha ‘ale’t-ṭifli’l-lebħi

12. Ve evredettü ‘inde h̄itāmi külli k̄it’ atın minhā şelāsete meşarı ‘
 13. ‘Arabiyy ve Fārisiyyin ve Türkiyyin .‘Alā en yekūne küllü vāhidin

(varak, 2-b)

1. Minhā mütereccimen li’l- āheri li ya‘rife’l-mübtediy ahvāle’t-terkīb
2. Ve ‘inde iħtitāmi küllihā kūtebtü şemāniyet ve ‘aṣrīne beyten ‘alā
3. En yekūne sec‘u külli vāhidin minhā ḥarfen min ḥurūfi’l-hicā’i
4. Eyżan bi’t-tertībi. Şūmme erreħtuhā bi’l-elsineti’l- şelāseti
5. El mezküreti ārifen ‘alā mā seyeci‘u fi āħirihā inshā’ a’l-lāhi
6. Te ‘alā ve semmeytuhā Menāżimü’l- Cevāħiri li enne külle vāhidetin min
7. K̄i t̄ ‘ ahiha ’l-fev ā ħiri kemanżumeti’l cevāħiri’z-zevāħiri Va’l-lahi
8. ’l muvaffi ķu’l itmām ve’l-müyessirü’l-iħtitāmi

21 satırdan oluşan bu mukaddimedede sunlar anlatılmaktadır:

“Berr (iyilik eden), ganiyy (zengin) ve kadir (güçlü) rabbinden iyiliğini uman fakir ve hakir kul, Mustafa Haki Üsküdari diyor ki:Yaratıcı olan Allah beni muvaffak etsin. Yarınumdaki bütün ahvalini dününden hayırlı etsin. Kabre girinceye kadar itaatinde kaim etsin.

Bu sanatlı üç lisani aydınlatıcı bir lügattir.Kafiyeli kelimelerin mücevherleriyle süslenmiş sözlerdir.Bunları yazının silkinde toplayıp düzenledim ve aşağıda gelen şekle göre bu dizaynda 29 parçaaya böldüm. Akıllı çocukların ezberleyebilmelerini kolaylaştırmak için de, belirli bir tertibe göre tek tek hece harfleriyle kafiyelendirdim Yeni başlayanların deyimlerin hallerini bilebilmesi için de her bir dil diğerini tercüme eder mahiyette bütün bölümlerin sonunda Arapça, Farsça ve Türkçe olarak üç misra zikrettim. Bunların tamamının bitiminde de her bir beytin kafiyesinin hece harflerinden biri olması şartıyla 28 beyti tek tek sırayla

yazdım. Sonra şirlerin bitiminde geleceği gibi az önce zikredilen üç dille tarih attım. İsmimi de “Menazimü'l-Cevahir”(mücevherat dizeleri) koydum Çünkü, bu dizelerin her birinde parıldayan mücevherlerin dizesinde olduğu gibi gurur duyulacak güzellikler vardır. Tamama ullaştıran Allah'tır ve sonucu kolaylaştıran O'dur.

Değerlendirmeye esas aldığımız, nüshaya göre Menâzimü'l-Cevâhir, bir mukaddime, 29 kita ve bir hatimeden meydana gelmiştir. Kita ile kastedilen aynı vezin ve bahirde yazılmış olan dizeler topluluğudur. Eserin 29 kitadan oluştuğu yukarıda verdiğimiz mukaddime bölümünde de dile getirilir. Bu 29 kitanın dize sayıları 13 ile 60 arasında değişmektedir. Kitalardaki dize sayılarının toplamı ise, 812'dir. Buna, eserin başındaki mesnevi tarzdaki 9 beyit, ondan sonraki 21 satırlık Arapça mensur bölüm ve eserin 34-a varağındaki 9 beyit dahil değildir.

Kitaların dizilişinde kural, kita sonundaki en son anlamı verilen kelimenin son harfinden başlayarak, elif harfinden y harfine kadar bunların bir düzen içinde dizilmesidir. Buna açıklık getirmek amacıyla şu örnekleri verebiliriz:

1. kita, 2-b,9/3-b,7 dizeleri arasındadır. Bu kitadaki en son kelime “derya”dır. Bu kelimenin son harfi “elif” tir. 2. kita ise, 3-b,8/4,a-13 dizeleri arasındadır ve bu kitada verilen en son kelime “simâb” kelimesidir. Bu kelimenin son harfi ise “b” dir. Dolayısı ile ilk kitanın son kelimesinin son harfi elif; ikinci kitanın son kelimesinin son harfi ise “b” dir. İşte, bütün kitalar, bu şekilde son harflerine göre alfabetik bir düzenle dizilmişlerdir.

Kitalarda sözlük olan dizelerin dışında, üç değişik tarzda dize daha vardır. Bu üç değişik dizenin bir kitadaki toplam sayısı 5'tir. Bunlardan üçü, Arapça, Farsça ve Türkçe olarak yazılmış öğüt verici, öğretici ve öğrenmeye özendirici tarzda olan dizelerdir. Bu dizelere sunları örnek olarak verebiliriz:

(Varak, 3-b,4)	Yessir velā tu'assir yā rabbi ḥatme hāzā	(Arapça)
(Varak, 3-b,5)	Doşvār mekon kon āsān encām-ı īn ḥodāyā	(Farsça)
(Varak, 3-b,7)	Eyle geñiz güc itme bunuñ şoñını mevlā	(Türkçe)

(Varak, 12-a,5)	Yā āḥī uktüb velā tel'ab elāne	(Arapça)
(Varak, 12-a,6)	Dāderā eknūn bünüvis u mebāz	(Farsça)
(Varak, 12-a,8)	İy kardeş oynamağıł şimdi yaz	(Türkçe)

Öğüt verici bu dizelerden başka her kitanın aruz kalıbı da kita içinde verilir.

Bunlara şu örnekleri verebiliriz:

(Varak, 30-a,11)	Mef'ül mefā'ilün fe'ülün
(Varak, 28-b,2)	Müfte'ilün fā'ilün müfte'ilün fā'

Ayrıca, her kitanın başında, o kitanın hangi bahirle yazıldığı Arapça bir dize belirtilmiştir:

(Varak, 26-a,12) “El ḳit'atü'l ḥāmisetü ve'l 'ışrūne fi bahri'l münserihi'l maṭviyyi'l meksūf il meczū'i”

Eserde, 13 değişik bahir kullanılmış; bunlardan, hezec bahri ile 7, remel bahri ile 5, recez bahri ile 4, muzari ve mütekarib bahirleri ile 2'ser, hafif, mücennes, kamil, seri, vafir, tavil, mütedarik bahirleri ile de 1'er kita nazmedilmiştir.

Kitaların her beytinde, birkaç kelimenin Arapça ve Farsça karşılığı verilmiştir. Bu kelimelerin diziminde belirli bir düzen yoktur. Buna şu örnekleri verebiliriz.

Örneğin, “deve ,oştor ,cemel” (4-a,1) sıralamasında; birinci kelime, Türkçe, ikinci kelime Farsça, üçüncü kelime ise Arapça’dır. Bir sonraki dizede yer alan, “murğ, kuş, tayr” (4-a,2), sıralamasında ise, birinci kelime Farsça, ikinci kelime Türkçe, üçüncü kelime ise Arapça’dır. Bir başka dizede ise, “mezemmet, nikūhīden, yirmek” (5-a,8), örneğinde görüldüğü gibi, birinci kelime Arapça, ikinci kelime Farsça, üçüncü kelime ise Türkçe’dır.

Kelimelerin dizimi ile ilgili diğer bir husus da, bazı kelimelerin eş anamlıları ile birlikte verilmesidir. Yani aynı dile ait, aynı anlamı veren birden fazla kelimenin kullanıldığı olmuştur. Bu durum özellikle Arapça’ya ait kelimeler için daha çoktur. Bununla ilgili olarak şu örnekleri verebiliriz:

“behadur mubāriz dilīr alp u niv” (14-a,12), dizesinde, “dilir”, ”behadur”, niv” kelimelerinin üçü de “cesur” anlamındadır ve bunların üçü de Farsça’dır.

“sa’leb çü šü’āle dilkü rubāh” (30-a,4), dizesinde de “sa’leb” ve “šü’āle” kelimelerinin her ikisinin de anlamı “tilki”dir ve bu kelimelerin her ikisi de Arapça’dır.

Yukarıda da ifade ettiğim gibi kelimelerin eş anlamlılarının verilmesi ile ilgili bu özellik daha çok Arapça kelimeler için geçerlidir. Arapça kelimelerle ilgili diğer bir husus da kelimelerin çoğul şekillerinin de yer yer verilmesidir. Bu duruma şunları örnek verebiliriz:

(varak 27-b,7) “ūd budak ṣāḥ di cem’ine īdān” dizesinde, “ūd” kelimesinin çoğulu olan “īdān” kelimesi de verilmiştir. Yine, “yer zemīn arż ü cem’i ārūz u ārāz” (varak, 32-b,10), dizesinde, “arż” kelimesinin çoğulu olan, “ārāz” kelimesi de verilmiştir. Bununla ilgili örnekleri daha da çoğaltabiliriz.

Arapça-Farsça-Türkçe manzum sözlüklerin tertip geleneği bakımından Menazimü'l-Cevahir'de dikkat çeken diğer bir özellik de, sözlüğün ilk kurasına dini terimler ile başlangıç yapılmasıdır. Bununla ilgili olarak şu örneği verebiliriz:

(Varak,2-b)

9. Allah teñri īzed yalñuz ne ferd ü tenhā
10. Sunvā semī’ işidür bilür ‘alīm ü dānā
11. Peygamber u nebīdür hakdan haber virücü
12. Maḥmūd u hem setüde ögilmiş oldu ma’nā

Eserde bir kelimenin diğer dilde veya dillerde karşılığı verilirken, “dahı, hem, hemdahı, u, vü,ne.. vb” bağlaçlar kullanılır. Bu bağlaçların yanında, “oldı, dinür, di, dimektür, dimişler, didi, dimişler, olur, aña di...vb.” gibi ifadeler de kullanılır. Bu da eserin konuşma havasında olmasını sağlıyor.

Eserde üzerinde durulması gereken en önemli hususlardan biri de kelime tekrarlarının çok olmasıdır. Tekrarların bu kadar çok olmasının amacı kelimeleri tekrar yoluyla öğretmek olmalı diye düşünüyorum.

Tekrar edilen kelimelere örnek olması bakımından, su örnekleri verebiliriz:

“ac” kelimesi iki yerde (6-a,10 , 14-b,2); “ağrı” kelimesi iki yerde (23-b,8, 29-b,12); “altun” kelimesi üç yerde (19-b,1, 22-b,8, 32-b,9); “arı” (temiz anlamında) iki yerde (20-a,7, 32-a,10); “baçlığ” kelimesi iki iki yerde (3-b,2, 31-b,10); “bal” kelimesi iki yerde (24-b,9, 27-b,10) ; “balık” kelimesi iki yerde (23-a,10, 19-a,11); “bāy” kelimesi iki yerde (21-b,8, 6-a,9); “çok” kelimesi dört yerde (11-a,5, 13-a,3, 15-a,10, 33-b,2); “dil” kelimesi iki yerde (18-b,3, 25-a,4); “ekin” kelimesi iki yerde (29-a,6, 8-a,9); “gömleg” kelimesi üç yerde (24-b,1, 14-b,11, 27-a,08); “güc” kelimesi dört yerde (10-b,2, 23-a,2, 25-b,11, 25-b,12, 26-b,8); “güneş” kelimesi üç yerde (25-b,5, 29-b,3, 3-b,10); “iplik” kelimesi iki yerde (32-b,01, 32-b,11); “kapı” kelimesi iki yerde (3-b,12 , 8-b,8); “keçi” kelimesi iki yerde (20-b,13, 3-a,11); “od” kelimesi üç yerde (12-a,10, 25-a,10, 27-a,10); “şovuk” kelimesi iki yerde (21-a,11, 3-a,12); “süci” kelimesi dört yerde (25-a,6, 3-a,10, 6-b,12, 24-a,1); “tatlu” kelimesi dört yerde (14-b,3, 32-a,11, 4-b,3 , 9-b,1); “tasa” kelimesi üç yerde (18-a,7, 31-a,11, 9-a,7); “yağmur” kelimesi iki yerde (27-b,05, 9-b,5); “yeñi” kelimesi iki yerde (28-b,8 , 9-a,7); “yol” kelimesi üç yerde (12-b,11, 17-a,1, 29-b,1);...vb kelimeler tekrar etmektedir. Bunların dışında daha birçok kelime metin içinde tekrar etmektedir.

Kelimeler ile ilgili diğer bir özellik ise, bir kelimenin yanında anlam bakımından o kelime ile ilgili birkaç kelimenin daha verilmesidir. Bunu açıklama açısından şu örnekleri verebiliriz:

“avrat eri” (30-b,13), “avratiñ ķaynatasi” (30-b,4); “ağız” (29-b,10), “ağız bucağı” (21-b,10), “ağızda olan şu” (22-a,13); “balık” (19-a,11), “balık şatan” (23-a,11); “çekeriz” 89-a,4), “çekmek” (22-a,3); “demir” (25-b,1), “demürçi ocağı” (18-a,4), “demürden kebab şishi” (32-a,7), “demürden utkı” (17-b,2); “deve” (4-a,1), “deve ayağı” (20-a,1), “deve kuşu” (12-a,3), “devenün dişisi” (23-a,8); “gice” (6-b,7), “gice gezen” (12-b,12); “iriş” (12-b,10), “irişdurmek” (19-a,10), “irişmek” (19-a,9); “istegil” (31-a,6), “istek” (12-b,3), “isteyici” (10-a,8); “kara” (33-b,8), “kara baclık” (13-b,9), “kara ev” (16-b,8); “kesmek” (15-b,2), “kesilmiş” (32-a,11); “kesici” (9-b,7); “oyın” (32-b,5), “oyna” (11-b,11), “oynamak” (11-b,10), “oynayıcı” (5-a,13); “oldi” (4-b,7); “ölü” (20-b,1), “ölüm” (33-a,11); “sevinen” (22-b,7), “sevinmek” (16-b,12); “sevinmiş 10-a,13”; “söyle” (24-a,5), “söyleme” (30-b,1), “söleyici” (13-b,12), “üfürici” (5-b,4), “üfürmek” (19-a,9); “vir” (24-a,6), “virici” (5-a,11)...vb

Eseri, gerek bütün kelimeleri açısından gerekse yukarıdaki örnekler açısından gramer yönüyle incelediğimde şu sonuçları elde ettim.

1. Eserde isim ve sıfatlar daha ağırlıklı olmak üzere diğer kelime türlerinden de (sıfat, zamir, zarf, fiil, fiilimsi) örnekler vardır.

2. Metinde gramer bakımından dikkat çekici en önemli özelliklerden biri de, kelimelerin farklı farklı görevlerde kullanılmasıdır ki bunda amaç, kelimelerdeki anlam değişimini sezdirmektir. Bununla ilgili şu örnekleri verebiliriz: “ak” (33-b,8)- “aklık” (15-b,5); “alçak” (33-a,13)- “alçak kişi” (20-a,9); “eyü aña” (28-b,13)- “eyü koğu” (30-b,8); “iki” (24-a,7)- “iki yüzlülük” (33-a,8), “istek” (12-b,3); “kan alıcı” (17-a,4); “kara” (33-b,8), “karalık” (15-b,4); “katı” (32-a,9)- “katı sözlü” (22-a,10), “kısa” (29-b,5), “kısa süngi” (22-a,8)...vb
3. Kelimeler, metinde, sadece yalın halleri ile değil; birçok şekli ile verilmiştir:

İsimlerin yalın hali ile verildikten sonra, hal eki almış şekli, tamlama şekli ve türemiş şeklinin de verildiğini görüyoruz. Bu durum sıfatlar ve zamirler için de geçerlidir. Konuya açıklık getirmesi bakımından, şunları örnek olarak verebiliriz. “uş” (13-a,12)- “uşlu” (17-a,12)- “ulu” (17-b,1)- “ulu barmak” (22-a,12), “uğrı” (9-b,7)- “uğrular” (22-a,6), “tasa” (31-a,11)- “tasa” (18-a,7), “taş” (19-b,7)- “taşbaşı” (7-b,7), “küzi” (8-b,11)- “küzi kulağı” (15-b,7), “kısa” (29-b,5)- “kısa süngi” (22-a,8)...vb

Fıillerin de emri kipli yalın hallerinin yanında diğer kiplerdeki çekimli şekilleri ile, mastar halleri ile, birleşik şekilleriyle, basit şekilleriyle ve türemiş şekilleriyle verildiğini tespit ettim: “az oldı” (15-a,9), “bilmek” (28-b,9), “bilinmiş” (10-a,9), “bilür” (2-b,11), “çekmek” (22-a,3), “çekeriz” (9-a,4), “dikmek” (8-a,3)...vb

İşte, yukarıdaki bütün gramer özelliklerini dikkate aldığında şu sonuca vardım:

Menāzimü'l-Cevāhir, yalnızca bir sözlük değil; aynı zamanda kelimelerin anlamsal ve gramer özelliklerini sezdirmeye; öğretmeye çalışan bir eserdir.

Umarım, bu çalışma Türkoloji alanında yapılacak çalışmalara yardımcı olur.

METİN

Bismi'l-lāhi'r-rahmāni'r-rahīm

1-a Kapak

1-b

1. Elḥamdü lillāhi'l-lezī ce'ale'n-nāse mükremen
Bi'n-nutki ve'd-dirayeti ve'l-lübbi ve'z- zekā
2. Minnet Ḥudayirāki bikerdest merdumī
Mihter be-hūş u dāniş ü güftär u zirekī
3. Şükr ü sipās o teñriye insanı yegledi
Zīreklik-ile sözü bilü 'aklı eyledi
4. Sümme's-selām u minhü 'alā seyidi'r- rusili
Maḥmūdinā ve hādinā efżale's-sübül
5. Hem bād ez-o be-mihter-i peyğamberān dürüd
Māra's bihterīn-i heme rāhihā nūmūd
6. Andan esenlik ola nebīler ulusına
Bizi o ķulağızladı yollar eyüsine
7. Ve'l- āli ve'ş-şahābi vemen tābe'a'ş-şehābe
Ve'-āmilīne bi'l-ħaberi'n-naşṣi ve'l-kitābi
8. Diger ber-ehl-i beyteş ü yārān u pey revān
V'nān ki bā-ħadīs-i nebī kār-künendegān
9. Yārān u ehl-i beytine hem uyan anlara
Dahı resūl Teñri sözini tutanlara

2-a

1. Emmā ba'du feyekūle'l- 'abdu'l-fakīru'l ḥākīru. e'r-rācī birre
2. Rabbihī'l-berri'l- ǵaniyi'l- ķadīri. Muṣṭafā Ḥākī E's-sīrevīyyi

3. Sümme'l-Üsküdāriyy . Veffakahü'l-lahü'l ḥaliku'l bārī
4. Vece'ale cemī'a aḥvālihi fī'l-ḡadi ḥayran mine'l emsi
5. Ve ṣeyyarehü ḫa'imēn bi tā'etihi ilā yevme'd-duḥūli fi'r-remsi
6. Hāzīhi luğatün mülemmi'atün bi'l-elsineti's-ṣelāseti'l-muṣanna'ati
7. Ve kelimātün muraṣṣa'atün bicevāhiri'l elfazi'l-müsecce'ati
8. Cem atūhā fenazzemtūhā fī samṭi't-taḥrīrī. Ve kessertūhā
9. 'Alā ṣemānin ve 'iṣrīne Ḳīt' aten mürettebeten bi'l-vechi'l-ātī
10. Fī hāzīhi'z-zebīri ve secce'tūhā biḥurūfi' t-tehheci' 'alā
11. E't-tertībi teshīlen liḥifżihā 'ale't-ṭifli'l-lebībi
12. Ve evredettü 'inde hitāmi külli Ḳīt' atin minhā selāsete meşāri '
13. 'Arabiyy ve Fārisiyyin ve Türkiiyyin . 'Alā en yekūne külli vāhidin

2-b

1. Minhā mütereccimen li'l- āheri li ya'rife'l-mübtediy aḥvāle't-terkīb
2. Ve 'inde iħtitāmi küllihā kütetbū ṣemāniyet ve 'aṣrīne beyten 'alā
3. En yekūne sec'u külli vāhidin minhā ḥarfēn min ḥurūfi'l-hicā'i
4. Eyżan bi't-tertībi. Sümme erreħtūhā bi'l-elsineti'l- selāseti
5. El mezkureti ārifen 'alā mā seyeci'u fi āħirihā inṣā'a'l-lāhi
6. Te'alā ve semmeytūhā Menāżimū'l- Cevāhiri li enne külle vāhidetin min
7. Ḳīt'ahiha'l-fevāhiri kemanżumeti'l cevāhiri'z-zevāhiri Va'l-lahi
8. 'l muvaffi Ḳu'l itmām ve'l-müyessiru'l-iħtitāmi
9. El Ḳīt'atū'l-ūlā fī baħri'l mužāri'i'l aħrebi'l müşemmeni
10. Allah teñri īzed yalñuz ne ferd ü tenhā
11. Ḩunvā semi' işidür bilür 'alīm ü dānā
12. Peygamber u nebħidür hakdan ḥaber virūcū

13. Maḥmūd u hem setüde ögilmiş oldu ma'na

3-a

1. Bizden aña esenlik ya'ni dinür 'aleyh
2. Minne's-selām ber-vey ez mā durūd bādā
3. Biti kitāb u nāme beñ ḥāl u dāḥi şāme
4. Kaftan ḫaba vü cāme boy oldu ḳadd u bālā
5. Zānū vü rukbedür diz bint oldu dohter u kız
6. Hemdahı naḥn ü mā biz bize lenā vü mārā
7. Hem yırtıcı sebū' ded tālih yaramaz u bed
8. Dest eldurur daḥı yed ričl u ḳadem ayak pā
9. Rācil yaya piyāde toğmuş velīd ü zāde
10. İnşī dişi vü māde bāde sūcī ḥümeyyā
11. Hemvāre ḳiy'adur düz hem mā'iz keçi boz
12. Pāyız mihrecān güz berd u sovuğ ne sermā
13. Zulmet ḳarañulik mağ hengām u ḥīndur çag

3-b

1. Kūh u cebel nedür tağ hāmūn ova vü sahrā
2. Tīn oldu baçlıg u kil hem gölge sāye vü zill
3. Deñiz ḳirañı sāhil daḥı kenar-ı deryā
4. Yessir velā tu'assir yā rabbi ḥatme hāzā
5. Doşvār mekun kun āsān encām-ı īn ḥudāyā
6. Mef 'ül fāilātün mef 'ül fāilātün
7. Eyle geñiz güc itme bunuñ şoñunu mevlā
8. El kīt'atū's-sāniyetü ff bahri'r-remeli'l maḥbūni'l maḳṣūri'l müşemmeni

9. Oldı şunū‘e’l ķamer ay aydını daħi meħtāb
10. Şems ü ħurşid ü güneş yıldız u aħter ne şihāb
11. Gevdedür cūsse ten ü cünne siper ķalķandur
12. Kīnegeh ma‘reke uğraş yeri hem der ķapu bāb
13. Baġl u ester ķatir oldı vü himār u ħar eşek

4-a

1. Deve oṣtor cemel ü gitmek ü reften ne zehāb
2. Murġ u kuş ṭayr ü periđen tayerān uçmaķdurur
3. ‘Uşş u lāne yuva ṭavşancıla di āle ‘ukāb
4. Żaby u irneb ne geyik ṭavşan ü āħu hargūş
5. Nahle zenbür u arı ķarġa daħi zāg u ġurāb
6. Taş seng ü hacer ü ħišt u lebin kerpiċdür
7. Hem kirec caşş u gec ü tobraġa di ħæk u türāb
8. Fāre hem mūş ü sıçan hirre vü gorbe kedinidür
9. Hemdaħi kelb ü seg it żive vü zibek simāb
10. Ente fi’n-nevm felā tesme‘u minniye’l kelimāt
11. Gufteħā neševi ez-men tu meger ender-ħab
12. Fāilātün fāilātün fāilātün fāilāt
13. Sözleri benden işitmezsin uyursın ey şāb

4-b

1. El kīt‘atū’s-sālisetü fī bahri’r-recezi’l müzälü’l müşemmeni
2. Atduñ remeyte undāħitı daħi biyend āzādim at
3. Dāħi acidur telħi ü mur ſirin ü ṭatlu hem furāt
4. ‘Azrā’ u kız dūšiżedür seyyib ne kālim ergüren

5. Evvel nehost öñürdüdür ma'nide bi' befurūş şat
6. Dirlilik hayat u 'eyşdur hem zindegānī dīr 'acem
7. Zinde vü ḥayy oldı diri öldi dimekdür mord u māt
8. Şīr u leben süddür ü velī şīr u esed arslandur
9. Muğ kāfir ü ya'ni gāvūr feğ put dahı lāt u menāt
10. Küdek ne tīfl u oğlancık u yumşak hū nerm u nā'ime
11. 'Azm ustuhān hem kemük pūşīde çurimiş rufāt
12. Tebzīk u tükürmek tofū tükrük buşāk u hem hīyū
13. Hem mühre korre ya'ni ṭay dahı feresdür esb u at

5-a

1. Şev rāstgū der-omr-i tu çün restenī der-rāstīst
2. Kün şādīkan mā dumte ḥayyen inne fi's- şīdkī e'n-necātu
3. Müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün müstef' ilün
4. Kurtulma ṭogrulıkda ol 'ömründe ṭogrı sözli zāt
5. El kīt' atü'r-rābi' atü ff bahri'l mütekāribi'l müşemmeni's-sālim
6. Ekinciye di berziger dahı ḥāriş
7. Dahı eglenicidir negende mākiş
8. Mezemmet nikūhi'den oldı vü yirmek
9. Velī şuclu oldı günahkār u ḥāniş
10. 'Aşamm şagır u ker uyuzdur cereb ger
11. Viricidurur hem dehende vü mūriş
12. Utanmaḱ bişermi'den u hem ḥacālet
13. Hem oynayıcı oldı bāzende 'ābiş

5-b

1. İkinci dimekdür dovom dahı şānī
2. Üçüncü dimekdür sivom dahı şālis
3. Bişinci dimek pencomīn oldu hāmis
4. Demende üfürici hem dahı nāfis
5. Zi-mādār-i murdārihā dūr bāṣid
6. Fekūnū ba‘īden min ümmi’l ḥabā’ış
7. Fe‘ūlün fe‘ūlün fe‘ūlün fe‘ūl
8. Suciđen ıraq oluñ olmañ hānis
9. El kīt‘atū’l hāmisetü fī bahri’l mücenneși’l maḥbūni’l maķshūri’l müşemmeni
10. ‘Aşab siñir pey u pīleste fil sūñigi vü ‘āc
11. ‘Arike teb’ u sırişt u çarık čerāğ u sirāc
12. Şecer diraht u ağaç ‘ırk u bīhdur dahı kök
13. Şikāf u force yarık şırça ābgīne zūcāc

6-a

1. Ağacķakan kusu çūpīnedür dahı kerevān
2. Akarşu āb-revān seyh tuzlu şūr u ücāc
3. Kebid ciger baǵır işkenbedür şikenbe keriş
4. Di na‘ce dişi կoyun mīş-i māde cem’i ni’āc
5. Hubūb u rīh yil esmek dahı vezīden bād
6. ‘Acāc u dūd tütün gerd u toz ǵubār u ‘acāc
7. Tuṭak leb u şefe sinn oldu diş dahı dendān
8. Yimiş şemer ber u һūşkī vü կuruluł ne hiyāc
9. Gedāy yoħsul u ‘ā’il ǵanī tevānger u bāy

10. H̄ürende yiyci ākil gorusne cey'ān ac
11. Mažik u teng tar u vāsi' u ferāh kiñiş
12. Büyük kapuya dimişler der-i bozorg u ritāc
13. Yumurta beyze vü h̄aye vü beçce ferrūce

6-b

1. Di yavriya ṭavuğa dahı mākiyān u decāc
2. Kes̄ki tohm bibeziđ ü ū gedāy neşod
3. Feinne men zere' al bizre fehüve lem yehtāc
4. Mefā'ilün fe' ilätün mefā'ilün fe' ilät
5. Çü ekdi bir kişi tohmını ol olmadı muhtāc
6. El k̄it'atü's-sādisetü f̄i bahri'l haffifi'l maḥbuni'l maḳṣuri'l müseddes
7. Leyl ü şeb gice ṭaň ne bām u şabāh
8. Hem çırakdır ḡerāğ u hem mişbāh
9. Gemi fūlk ü sefiñe hem keşti
10. Gemici keşibān u hem mellāh
11. Hem şıklmış foşerde dahı 'aşır
12. Hem süci bāde dahı rāh u reyāh
13. Oldı armud morud komşeri

7-a

1. Dahı alma ne sīb u hem tuffāh
2. Hem şusız teşnedür dahı zemeān
3. Arı şu āb-i nāb u mā'-i kīrāh
4. Hemdahı şeyh u zāl koca kişi
5. Dil göñül bāl u şuc günāh u cünāh

6. Dahı toyğär kuşı kanbere hül
7. Hem kanat oldı per u bäl u cenäh
8. Girih oldı dügüm dahı ‘ükde
9. Hem anahtar kilid ü hem miftah
10. Sâlhâ yıllar oldı dahı sünün
11. Bâdhâ yiller oldı dahı riyâh
12. Süngür neyze dahı rimh u kanat
13. Süngü düzici neyzeger remmâh

7-b

1. Oldı kurtulmak iyilik içinde
2. Velekad kâne fi’ş-şalaḥî felâḥü
3. Fe’ilâtün mefâ’ilün fe’ilât
4. Restenî şod be-nîgûyî vü şalâḥ
5. El kît’atü’s-sâbi’atü fî bahri’l hezeci’l müşemmeni’s-sâlimi
6. İkiz hemza dü tev’emdür karindâş u burâder âh
7. Dahı boy kımm bâlâdur velî tağbaşı kulle şeh
8. Kaşîm u nîkrû gökçek dahı and u kasem sevkend
9. Sakîm u hâste şayrudur inildidür enîn ü jeh
10. Bişirmek tâbh u pohten hem ǵalâ cûşîd u kaynadı
11. Dimişler aş evine hem nevâhâne dahı maṭbah
12. Revende gidici zâhib devende yilci ‘âdi
13. On iki biñ adım yire dinür ferseng u hem fersah

8-a

1. Güneyik ü kāsnīdūr hindibā kāhū marul hem ḥass
2. Yaş ot ‘aşb u gīyāh-ı ter semiz ot pür pehn ferūḥ
3. Komaḳ vaż’ u nihāden dahi dikmek ḡars u ācisten
4. Tecemmüd ṭonmaḳ efsürden dimişler buza cemed u yeḥ
5. Ḥiredmend u lebīb uslu delü mecnūn u dīvāne
6. Ḥamīr-i torş olur ekşi ḥamīr ü hem ‘acīn-i teḥ
7. Dahı pīḥ içyağı şahm u hem iṣba‘ barmaḳ u engoşt
8. Kömür engüst ü fahm oldu körük demgīr ü hem menfēḥ
9. Ekin maḥşad supārīdūr evet ārī ne‘m ya‘ni
10. Dahı ögmek maḥlinde dinür he he dahı nec nec
11. Olur şayd avlamaḳ hem av şikārīden dahı naḥcīr
12. Dahı naḥcīrbān şayyād avcī telle faḳ hem faḥ
13. Yüzük engoşterī ḥātem velī kaşı nigīn u faşṣ

8-b

1. Di morvārīd u incü lü'lü' vü boncuḳ ḥerez u hem seḥ
2. Bizi ey Tañrı kurtar ṭamunın iṣkencelerinden
3. Fehallīṣnā ilāhī min ‘azābi’n-nāri ve’l berzahī
4. Mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün mefā‘ilün
5. Rehān mārā Ḥudāyā ez-ṣikenc-i gūr u hem dūzeh
6. El kīt‘atū’s-ṣāminetü ffī bahri’l kāmili’l muzāli’l müşemmeni
7. Beççe ferruh u yavrı şu āb u mā dahı ḥāk u tobrağ u hem şā’id
8. İṣik astāne vü südd hem sebeb ib ḷapu der vaṣid
9. Dahı ḥamze şorbası bulğurun ‘Arabīsidür merek-i ceşīş

10. Çanak adı қaş'a vü kāse hem boyun oldu gerden ü dāḥi cīd
11. Ḥemel ü bere қuzıdur velī didi gūsfend u ḡanem қoyun
12. Oyin oldı bāzī vü lu'be hem didiler čü bayrama ćeṣn ü 'īd
13. Memede eger қala süd diñür aña seyyi' Fārisīce şeme

9-a

1. Sūriye dāḥi reme һazme hem sögit ağacına hīlāf u bīd
2. Reg-i gerden ü reg-i dil boyun ṭamarı göñül ṭamarı dāḥi
3. 'Arabīsidür vedec ü vetin di sitizekār önegü 'anīd
4. Çekeriz neccür ü keşīm ü hem dehene uyan geme hem şekīm
5. Medere kalūḥ u kesek velī kirece dinür gec ü қaşş u şiyd
6. Ota di giyāh u nebāt u hem қuri ot haşīm u giyāh-ı hoşk
7. Göñüle di dil һaled u tasa esef ü dijem yeni nev cedīd
8. Çü zi-sükīhā be-tu key resed be ḥudāy-ı neyk be-gū sipās
9. Femetā tuşibke mine'l meşā'ibi faḥmedi'l melike'l mecid
10. Mütefā'ilün mütefā'ilün mütefā'ilün mütefā'ilün
11. Қaçan irüşür saña yaslardan ol ulu teñriye şukr id
12. El kīt'atū't-tāsi'atū fī bahri'r-recezi'l maṭviyyi'l müzāli'l müşemmeni
13. Ȑop küre vü gūy ü giçerlik ne revānī vü nifāz

9-b

1. Cūrm ü günāh u beze şuć bāmeze ṭatlu dāḥi lāz
2. Kursa koliçe vü çörek ü hücre koriçe oṭadur
3. Nesne uvağına dinür rīze kuraža vü cüzāz
4. Muştuluğa mojde bişāre di bulut ebr u seħāb
5. Yağmura bārān di hem cevd u maṭar vedāk u rezāz

6. Kąt'-ı yed u dest-i borıden eli kesmek didiler
7. Sārik u dozd uğrı borende kesici kātı' u cāz
8. Konguredür burc u beden sıyşa vü diz ya'ni hisar
9. Şığıncağ yire penāgāh dinür dahı melāz
10. Cond u sipāh oldu çeri kaçtı dimek ferr u gorih
11. Küll heme hem dügeli dahı melāz ma'az
12. Hayye vü mār oldu yılan şokmasıdır ledāğ u gezid
13. Didi şığınmağa penāhıden u tāzīce leyāz

10-a

1. Mışlü ritāci'l meliki'l 'ādili lā melcā leke
2. Hemçū der-pādshēh-i dādgeret nīst-melāz
3. Müfte'ilün müfte'ilün müfte'ilün müfte'ilün
4. Yoğ saña bir 'adl idici hakkı kapusı gibi me'az
5. El kīt'atü'l 'āşiretü fī bahri'r-recezi'l müreffeli'l murabba'i
6. Örtilmişé di püşide mestür
7. Şaçılımişa hem pāşide menşür
8. Hem isteyici hāhende sā'il
9. Dahı bilinmiş dāniste meş'ür
10. Selvā semāne bildircin oldu
11. Serçeye dirler goncişk u 'aşfūr
12. Bağışlayıcı bahşende mu'ti
13. Horrem sevinmiş hem dahı mesrür

10-b

1. Güclü tevānā tāzīce kādir
2. Gūc kuvvet u hem nīyrū dāhī zūr
3. Yāpucı bennā dāhī bināger
4. Yāpilmiṣā di ābād u ma‘mūr
5. Kūm rīg u remle tek ḥamle şavle
6. Ḫarınca nemle oldı dāhī mūr
7. Hem fūm u hīnṭa buğday u gendom
8. Ejdef alıçdur hem dāhī ze‘rūr
9. Lūçe vü ahvel şasıya dirler
10. Hem gice görmez e‘şā vü şebkūr
11. Serdī burūdet ya‘ni şavukläk
12. Beşikeste şinmiş hem dāhī meksūr
13. Ci’ yebni ves’el in künte techel

11-a

1. Āy er nedānestī pürs ey pūr
2. Müstef‘ilātūn müstef‘ilātūn
3. Ger bilmediñse gel ey oğul şor
4. El kīt‘atūl hādiyetü ‘aşara fī bahri’r-remeli’l makşūri’l müşemmeni
5. Çok keşir oldı vü bisyār endek az
6. Hem ƙalıl oldı vü ivz ü baṭṭ u ƙaz
7. Ṭok kişi şeb‘ān u sīr u sūm ü sīr
8. Ya‘ni şarımsak başal şoğan piyāz
9. Nām u ism ad ṭām semg ü ‘arş u bām

10. Bāc meks ü bajgīr u ‘aks u bāz
11. Derd-i ser baş ağrısıdur hem şudā‘
12. Dahı gönülden giçendür sırr u rāz
13. Buyurıcı āmir u fermān dih

11-b

1. İş düzici şāni‘ u hem kārsāz
2. Kārzār uğrasa dahı hərb u ķitāl
3. Hem yerağıdır silāh ü dahı sāz
4. Hem nizār u lāgār u a‘cef naħīf
5. Arığa dirler uzun aṭvel dirāz
6. Gülşuyıdır dahı māverd u golāb
7. Dahı nazlanmaķ dilāl u ḡonc u nāz
8. Kabī maymun kırd u debb u hīrs ayu
9. Hem ṭoñuz hīnzīr u hem hūk u girāz
10. Kalkımaķ u veşbeh çehiđen oynamak
11. Le’ib ü bāzīden hem il‘ab oyna bāz
12. Reften ü gezmekdurur seyħ u sefer
13. Hem yerāğıla düzen sāz u cihāz

12-a

1. Firḳat u hicret cüdāyī ayrılık
2. Lā tefahħur nazlanma hem menāz
3. Hem deve kuşu şutur-ı morg u ne‘ām
4. Hem ṭogandur şakṛ u bāzī dahı bāz
5. Yā āħī uktüb velā tel‘ab elāne

6. Dāderā eknün bünüvis u mebāz
7. Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilāt
8. İy kardeş oynamağıl şimdi yaz
9. El kış‘atü’ş-şāniyetü ‘aşara fī bahri’l münserihi’l maṭviyyi’l meksūfi’l müşemmeni
10. Āzer ü nār oldı od hem közi aħker kabes
11. Zehre merāredür öd meğ ḫarañu hem ġales
12. Jerf derin hem ‘amīk hemreh ü yoldāş refik
13. Dāder ü kardeş şakik endek az u hem de‘as

12-b

1. Hīme oṭun hem heṭeb çūb ḫaru ağac haşeb
2. Ṭañ şigeft ü ‘aceb çan derā hem ceres
3. Costen u istek ṭaleb ney kamış u hem kaşab
4. Dom ola ḫuyruk zeneb dem şoluğ u hem nefes
5. Tişe ḫadum u keser balta ḥu fās u teber
6. Serc dahı zīn eyer at semend ü feres
7. Hem dahı küb humm u denn gövde ten ü hem beden
8. Hem ene men ya‘ni ben kimse men ü dahı kes
9. Ḥann u gomāndur sızi derd vece‘ hem sızi
10. Dahı diril ‘iṣ bizi hem iṛiṣ edrik beris
11. Dişi kişi mer’e ḫan rāh yol oldı senen
12. Şebrev ü gice gezen ‘āss ola cem‘i ases
13. Zehr ü şikufe çiçek minħäl ü māšū elek

13-a

1. Dib bon u ka'r u sıñek oldı zubāb u meges
2. Sehm ü hedeng okdurur n̄ist 'adem yokdurur
3. Cemm ü ǵadań çokdurur hem dahı büsyār u bes
4. Goft bemā p̄ır-i mā ber-resenī ārzū
5. K̄ale lenā şeyhunā cüzze hibale'l heves
6. Müfte'ilün fā'ilün müfte'ilün fā'ilün
7. Bize ulımız hevā iplerni didi kes
8. El k̄it'atü's-sâlişetu 'aşara fī bahri's-serī'il maṭviyyi'l mahzūzi'l meksūfi'l müseddesi
9. Roḥ yaňak u ḥedd ü kulač użn u gūş
10. Hemdahı menkib omuz oldı vü dūş
11. Ez men ü menī dahı benden dimek
12. Mink zi to senden vü uş lübb ü hūş
13. Mihsed orak dās u hem iħsed dimek

13-b

1. Biç bidirev iç dimek işreb benuş
2. Zarb zeden urmač olur ur bizen
3. Ižrib u key ma'nī de ilbes bepuş
4. Hāhiş u derhāst şefā'at dilek
5. Dahı melek oldı feriște suruş
6. Çire vü p̄iruz muzaffer yigin
7. Fātir u hem h̄ire vü sost oldı boş
8. Kokmişa hem gende vü müntenn di

9. Hem kara baçlık ḥamā' vü dahı lūş
10. Hem dahı küvväre vü gendū ḫovan
11. Dahı kömec balı nedür şehd ü nūş
12. Söyleyici ḫā'il ü gūyendedür
13. Epsem olan sākit ü şāmit ḥemūş

14-a

1. Oldı şitā kış dey ü ems dī
2. Dünki gün ü bāriḥa dün gice dūş
3. İctehidi'l 'ilme velā te'be minhü
4. Bāz meşev hiç zi-dāniş be-gūş
5. Müfte'ilün müfte'ilün f ā'ilün
6. Sen bilüden hiç kaçınma dürüş
7. El kīt'atū'r-rābi'atū 'aşara fī bahri'l mütekāribi'l maķṣūri'l müşemmeni
8. Durūğgū yalancı kişi hem ḥarīş
9. Hem enbāz ortak şerīk u şakīş
10. Dimişler kīvircik şaća peşk u ca'd
11. Zafire vü merğül örilmiş 'akīş
12. Behadur mubāriz diliř alp u niv
13. Dahı gövdelüdür tenāver şahış

14-b

1. Nemek milh ü tuz etmeğe ḥubz u nān
2. Dinür lākin aca gorisne ḥamīş
3. Dahı ḥulv u şirin ü ṭatludurur
4. Hem efrūşe ḥelvāyḥāne ḥabīş

5. Dinür kaçacağ yire cāy gorīz
6. Dahı mehreb ü hem meferr ü maḥīṣ
7. Taru erzen u zürre gālī girān
8. Behālu vü erzān ucuz hem rahiṣ
9. Zihīden teressuh ne sızmak durur
10. Emilmiş mezīde mekīde maṣīṣ
11. Tehī sıfr u boş Ქolu meşhūn u pür
12. Dahı pīrehen gömleg ü hem ḳamīṣ
13. Dahı gāv-ı çeşm ü ‘arār u behār

15-a

1. Şıgır gözü naħcīr av u ḳanīs
2. Azık zād u tūše penber ü cübün
3. Dinür peynire dahı lora kiriṣ
4. Neşod sīr ānkes ki şod āzmend
5. Felem yeşba‘ iṭ- ṭāmi‘i ve’l ḥariṣ
6. Fe‘ülün fe‘ülün fe‘ülün fe‘ül
7. O kimse ki ᲏oymadı oldı ḥariṣ
8. El kīt‘atū'l ḥāmisetū ‘aşara fī bahri’r-remeli’l maḥbūni’l maḳṣūri’l müseddesi
9. Az oldı dimek endek şedd gāż
10. Dahı bisyār şedd oldı çok fāż
11. Seng-i ḥurd oldı uvak ṭaş ḥaşebā
12. Seng-i rīze katı uvak rażrāż
13. Hem şomārīden ü iħṣā şaymak

15-b

1. Şay şomor iħişi uvak rīze reżāż
2. Farż u ķarż oldı borřden kesmek
3. Gāz şindi dahı mifreż u mikrāż
4. Қaralik oldı siyāħi vü sevād
5. Aklılık oldı sofīdī vü beyāż
6. Ekşilik oldı ħumūżet u torši
7. Kuzi ķulaġi turūše ħummāż
8. Kūzpošt arkası kūz hem aħdeb
9. Hem gezān pek iširci ‘ażżeż
10. Didi debretmege cenbāni
11. Oldı ma‘nisi ‘Arabca infāż
12. Ġayż u hışm öyke vü vayke meşelik
13. Biše hem ġayżadurur cem‘i ġayyāż

16-a

1. Merġzārile çemenzārile bāg
2. Bağçe ravża dahı cem‘i riyāż
3. Deve kim bir yaşına girmiş ola
4. Oldı yeksāle şutur ibn-i meħāż
5. Yüklü ābisten ü ḥoblī ħāmil
6. Derd-i zih-i zaħmet ṭoġurma meħāż
7. Yemm ü baħr oldı deñiz hem deryā
8. Suya ṭalmaġa dinür ġavte hayāż
9. Dāde şod ānċi to hoşnūd ni’

10. Febimā u'tiye mā ente bīrāzin
11. Fe'ilātūn fe'ilātūn fe'ilāt
12. Virilen nesneye dirsən 'angāz
13. El kīt'atū's-sādisetü 'aşara fī bahri'l hezeci'l ehtemi'l ezleli'l murabba'i

16-b

1. Kūsec köse hem eşeṭ gelür cem'i şeṭāṭ
2. Hem şakalı yok kūsec ü bīrīş u sināṭ
3. Hem yaşşı burınlı pehn-i bīnī eftas
4. Hem meğaz u ilig moḥ ü sümük hilm ü muḥāṭ
5. Ferzend oğul ibn ü oğul oğulları hem
6. Oldı ḥefed nebirgān u esbāṭ
7. Hem dahı ev issi kedhudā rabbe'l-beyt
8. Ḥergeh kara eve di 'Arabca fistāṭ
9. Tāzī 'Arabī vü tāziyāne ķamçı
10. Sevṭ oldı dahı cem'i siyāṭ u esvāṭ
11. Ferhunde vü ferruh ne mübārek kutlu
12. Sevinmek vü ḥorremi fereh dahı neşāṭ
13. Hem dāhı şoṅak kūce vü sikke zükāk

17-a

1. Yol rāh u mehicce nehc ü minhāc u şirāṭ
2. Yuha delüceṭoġan 'Arabca yu'yu'
3. Ḥeṭṭāf u perestū kırlağıç hem veṭvāṭ
4. Hem ķan alıcı regzen u faşşād ola niş
5. Di neşttere hem mibža' u mibzaġ miṣrāṭ

6. Döşek gibi alçak ol dilersen yükselik
7. İn şı'te 'uluvven fetevāża' kebisāṭin
8. Mef'ūl mefā'ilün mefā'il fe'ūl
9. Hāhī çü bülendī şev furūter çü bisāṭ
10. El kıṭ'atū's-sābi'atū 'aşara fī bahri'l vāfiri'l müşemmeni's-sālimi
11. Göz ucı ile başkan kişi dür nigehkon bāğrişme lahīz
12. Di behred u 'ākil usluya hem naşiblü behrmend haṭīz
13. Setüde ḥamīd ögilmiş ü hem yavaş kişi bürdbān u ḥalīm

17-b

1. Mecīd ü bozorgvār ulu şaklayıcı nigāhbān u ḥafīz
2. Demürden utkıya beyze ḥūd zirih cobbe dahı dır'u lebūs
3. Tenāver o kimse gövdelüdür aña di 'Arabca cezz u ḥazīz
4. Di kūfe vü rīg-i sorh ü kızıl kuma keşib tūde' -i rīg
5. Di ma'nisi kum yığını yoğun sitebr ü dahı keşif ü ḡalīz
6. Didim saña ben ki şamumuzu o şaklayıcı gözedicidür
7. Fekultu leke innemā hüve nāzirün li cemī'nā ve ḥafīzu
8. Mefā'ilatün mefā'ilatün mefā'ilatün mefā'ilatün
9. Bigustemet u be-mā ki negebān u nigehkon-est u lahīz
10. El kıṭ'atū's-sāminetü 'aşara fī bahri'r-remeli'l makşuri'l müşemmeni
11. Turmak istāden kıyam oldı egilmekdür rükū'
12. Hem ḥamīden girü dönmek bāzgerdīden rücū'
13. Hende girye gülmek ağlamak dahı žılk ü bükā

18-a

1. Gözyaşıdır eşk dem‘ ü eşkhā cem‘ ü dumū‘
2. Hem yağıcı māṭır u bārende ‘abd u bende kul
3. Hem yiğici bāzdārende daḥı hāciz ü menū‘
4. Kür āteşdān-ı āhenger demürçi ocağı
5. Hem yarık kāf u şikāf u şad‘ u cem‘idür şudū‘
6. Hem sevinmekdür sürüür u ibtiḥāc u ḥorremī
7. Tasa endūh u terahı ḥāb uyhu hem nevm ḥucū‘
8. Қın niyām u cefn ü hem cefn ü püllük gözkapığı
9. Hem bilek zend ü erişdür yanları kursū‘ u kū‘
10. Қatlanıcı hem şekibā vü şabūr oldı velī‘
11. Pek ivici nāşekibā vü cezū‘ hem helū‘
12. Vara ḥoşnūd olmıyandur āzmend ü hem ceşī‘
13. Hem o kim ḥoşnūd ola varına ḥursend u қanū‘

18-b

1. Hem zimstān u şitā kış şayf u tābiṣtān yay
2. Köşk şarḥ kāhdur evler serāhā hem rubū‘
3. Dil zebān u lehcedür muhce revāndur ya‘ni cān
4. Hem revāndur akıcı cārī vü sā‘il hem hemū‘
5. Hūse‘-i ḥorma daḥı ‘ızk oldı ḥurma şalkımı
6. Özdegi ciz‘ü tene‘-i ḥorma vü cem‘idür cüzū‘
7. Қalbden gözyaşlarıyla yu yazuşlar kirlerin
8. İğsil ednāse‘l ḥaṭāyā ‘an fu‘ādike bi‘d-dumū‘i
9. Fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilātūn fā‘ilāt

10. Şüy bā-eşket vesīḥhā-yı gonahhā rā zi-rev‘
11. El kīt‘atū’t-tāsi‘atū ‘aşara fī bahri’l ṭavīli’l müsemmeni’s-sālimi
12. Kuyımcıdurur zerger di şavvāğ u hem şayyāğ
13. Velīkin boyacıya digil rengger şabbāğ

19-a

1. Rakīk ince bārik ü ‘acīf ü arīk lāger
2. Semīn ü semz ferbih dāḥi simen ü ruğan yağ
3. Dāḥi pīş u ḥodām u imām öñ pes ard ü ḥolf
4. Yesār u yemīn oldı çeb ü rāst şol u şāğ
5. Le’īm u ferūmāye nedür aşlı alçak durur
6. Şikence ‘azāb işkence ḡayheb karañü māğ
7. Zubāle fetīle hem pelīte fitil oldı
8. Dāḥi sūḥte yanmış ḥarīk u dögün keyy dāğ
9. Üfürmek demīden nefħi irişmek resīden hem
10. Belūğ irişdurmek resānīden ü iblāğ
11. Bahīk hūt u māhiđür dinür cem‘ine ḥaytān
12. Vezeġ ḳurbaġa żīfde‘ dāḥi misyed u şest āğ
13. Gümiş fiżże sīm oldı reşāş u ḳalay erzīz

19-b

1. Hem altun zehb zerrdür dāḥi kerm ü rezdür bāğ
2. Kuru otluğa dirler ḥaşīs ü kīyāḥ ḥuşk
3. Şaman tebn ü kāh u geh geh ü gāh evān çāğ
4. Sefercel bih ayvadur şanevber ne giż u nūj
5. Çam ağacıdur aħlađ ağaċċi ġażā vü tāğ

6. Yazı kā‘ u hāmūn hem қolan gūr ‘ayr oldı
7. Necis gūh u ‘aziredür daḥı kūh ṭavd u ṭāg
8. Fekün şādīkān қavlen velā tukṣiri’l mizāhe
9. Hemān rāstgūyā şev mekon nīz çendān lāğ
10. Fe‘ülün mefa‘ilün fe‘ülün mefa‘ilün
11. Ḥorātayı coğ itme hem ol sözü ṭoğrı şāğ
12. El kīt‘atü’l ‘iṣrūne fī bahri’r- remeli’l meşkūli’l müsebbeği’l müşemmeni
13. Hem edigci müzegerdür didiler ‘Arabca ḥaffāf

20-a

1. Daḥı ḥaff pāy-i uşter deve ayağı cem‘i eḥfāf
2. Bacasız eve қamışdan didiler nīn ü hem kūh
3. Daḥı yay evine kāje didiler maṣīf u muṣṭāf
4. Қulac oldı bāzū bā‘ ü vije şibr ü hem қarışdur
5. Daḥı şikk u nīm ü yarım yarığ oldı şakķ u hem kāf
6. Yeşil oldı sebz ü ahżer қızıl oldı sorħ u ahmer
7. Şarı oldı zerd ü aşfer arı oldı nāb u hem şāf
8. Zen-i bīve ermele ṭul ‘azeb ergen oldı bī-zen
9. Daḥı ol kişi ki alçaķ ola merd-i dūn u sefsāf
10. Di sudā vü tār arış hem daḥı luħme pūd u arġac
11. Bizi ṭokiyana hā‘ik didi ćulha ya‘ni pābāf
12. Beğal ibṭ u қoltuk oldı göğüs oldı şadr u sīne
13. Қaşığa zīħār u ‘āne di vü surre göbek nāf

20-b

1. Uludır ḥallāk u bühre ölü morde daḥı meyyīt

2. Cedəş oldı gür u s̄ın hem cedef oldı cem‘iecdāf
3. Dağı naḥle ḥurma ağacı didiler diraḥt-i ḥorma
4. Dibidür çün yaprağının bun-i berg-i naḥle kūrnāf
5. Didiler derefş ü eşfā bize kefş ü na‘l u besma᷑
6. Dağı koça kebş ü besma᷑cıya kefşger ü iskāf
7. Karavaş sebyy ü berde sebd ü lebed nemed hem
8. Keçe oldı dürlü gūne dağı şinf u cem‘i şannāf
9. Hem atūn u tūn külhan yazı ḥaṭṭ u hem niṣṭen
10. Yazı şafşaf oldı hāmūn sögüt oldı bīd ü şafşāf
11. Di ḥirāze hem sepūse koñaga vü ḳoble būse
12. Öpus oldı hem yarasa didi şebpare vü ḥaşşāf
13. Keçiler bozān u ma‘z u teke teys hem keşen boz

21-a

1. Kiçiler kihān eşāgir ulular mihān u eṣrāf
2. Lā ta᷑‘udenne fi’l mahfili mādihen linefsike
3. Me-niṣīn der-encümengeh ki sitāyī ḥod zenī lāf
4. Fe‘ilāt fā‘ilātün fe‘ilāt fā‘ilātün
5. Sen oturma meclis içre ki öñedesin özin urup lāf
6. El kit‘atü'l ḥādiyetü ve'l ‘ışrūne fī bahri'l hezeci'l ahrebi'l mesebbe'i'l
müşemmeni
7. Hem yaldırıma᷑k oldı tābīden ü hem eṣrāk
8. Hem yaldırıcıdur tābende dağı berrāk
9. Hem yaldırıyan tābān rāḥṣān u dīrahṣān hem
10. Lāmi‘ mutele’le’dür Tārice dağı rakrāk

11. Sermā vü şovuk ḫurre hem ḫırba vü sakḳā meşk
12. Hem ḥīk u ṭulum ziḳḳ ü cem'ine dinür ezḳāk
13. 'Anka ḫatılık seḥtī bozgāle 'anāk oğlāk

21-b

1. Boyun 'unk u gerden cem'ine dinür a'nāk
2. İyilik kerem ü nīkī kirm ü nefga ḫurtdur
3. Hem ḥīkfurūş oldı ṭulum şatıcı zeḳḳāk
4. Dirine 'atīk eski āzādlu 'atīk āzād
5. Hem ḫarye vü rüstā köy rüzdāk dahı rostāk
6. Baḳır ne nuhās u mis hem sīm u varak gumiş
7. Hem berg u varak yaprak cem'ine dinür evrāk
8. Mu'sir ne gedā yoḥsul mūsir ne tevānger bāy
9. Yoḥsuluḳ u derviṣī infāk ü dahı imlāk
10. Hem kām u ḫenek ṭamaḳ ağız bucağı lākin
11. Kūşe'-i dehen şadaḳ ü cem'ine dinür eṣdāk
12. Efsān bileğü 'Isā dahı sutre Mūsā
13. Uştura vü berber di hem mūy-ı setr ḥallāk

22-a

1. Karaca 'ażud bāzū ṭopuk ḥū pejūl u ka'ab
2. Fahz uyluk u rān oldı pūj incik ü dahı sāk
3. Berzīden ü zer' ekmek çekmek ḥū keşidən cezb
4. Dökmek dahı rīzidən hem rīhten u ihrāk
5. Maşlūb aşılımdur berdārişte ya'ni
6. Dezdān u luşūş oldı uğrilar u hem surrāk

7. Zermānka peşmīne yüñden kiysi oldı
8. Hem nīze'-i kūtehdür bil kışa süngi mızräk
9. Halkūm u gelū boğaz goftär kelām u söz
10. Ol kim katı sözlüdür di seht-i sohen mislāk
11. Kabža bir avuc yek keff hem hınşır ile ibhām
12. Kälüc sotorg ingoşt kiçi vü ulu barmak
13. Hem āb-ı dehn dirler ağızda olan şuya

22-b

1. Hem dahı ružāb u riķ cem'ine dinür eryāk
2. Şüd ez-tu cüda ruzi yezdanest çü ruzi dih
3. Hel fāriķu'r-rizki fa'llāhi hüve'r-rezzāku
4. Mef 'ül mefā'lılün mef'ül mefā'lılün
5. Könilik virici hakdur oldıñmı āc u çipläk
6. El kīt'atü's-şaniyetu vel işrūne fī bahri'l hezeci'l mekfūfi'l mahzūfi'l
mügemmeni
7. Ferih şād u sevinen həzin tasalu ġamnāk
8. Nažīr altun u zerdür nažīf arı vü hem pāk
9. Kamāme vü künāse ne refte süpründi
10. Şu götürdigi çör çöp ǵasā vü dahı haşāk
11. Pūl u fels u peşīz u pul ƙantere köpri
12. Dahı yoħsūl olandur çü şu'lük ile muġlāk
13. Begoftär-i tevānā kāvī sözlü vü sekāk

23-a

1. Dahı ƙan dökicidür çü hunrif ile seffāk
2. Şam һayf u güc oldı sitāyende vü meddāḥ

3. Ögici vü dögici ne küpende vü dekkāk
4. Uya gec u beti' ü şitābān ivici hem
5. 'Acūl u ivüci hem di māleşger ü dellāk
6. Yemiş fäkihe meyve dahı ḥabnī vü çepīden
7. Nedür dirmek ü irmek resīden dahı idrāk
8. Şotormāde vü nāke devenün dışisidür
9. Semend at ü remk hem dinür cem'ine ermāk
10. Dinür balığa māhi' dahı nūn u semek
11. Balık şatana māhi'furūş ü dahı semmāk
12. Kişiilerde añılmayasin bahilla tā kim
13. Tu nā-gerde şevi' yād be-refti' be-kesān tāk

23-b

1. Mefā'īlün fe'ūlün mefā'īlün fe'ūlün
2. Femā tuzekker beyne'l enāsi' bi imsākin
3. El kīt'atü's-şālişetü ve'l 'ıştūne fī bahri'l hezeci'l aħrebi'l -mekfūfi'l makşuri
4. Nesr akbaba kerkesdür ü ḫartal raħm u dāl
5. Kuş kaynağıdır miħlab u ceng ü dahı cengāl
6. Boynuz ne sür ü ḫarn ü süngü nīze eseldür
7. Dāhı ūmū ümmiđ ü emel cem'idür āmāl
8. Derd ağrı vece' hükm idici ḥākim ü dāver
9. Hem dāder-i māder ana ḫardaşı vü hem ḥāl
10. Yol gösterici rāhnümādur dahı hādi'
11. Gümrāh-ı yol azmiş kişiye dirler ü hem żāl

12. Kemlik dileyen hāsid u bedhāh u bedendiş

13. Hodbīn özni gorici hem mu'cib u muhtāl

24-a

1. Mul ḫarkef u sahbā vü hümeyyā vü sūcidür
2. Dāḥi di sūcī rengine reng-i mey ü cirbāl
3. Hem ādem ü ḫākā kişidür şe'n iş ü hem kār
4. Hem kimse degil nākes u rezl ü çogi erzāl
5. Külli eyt bīyā söyle begū ḫul ḫımm ü tur ist
6. Vir hāt bidih ža' ḫo bunih ḫaž bistān āl
7. Bir yek eḥad ü iki dū işnān ü şelaşe
8. Üç se vü cihār erbe'a dörd ü sene yıl sāl
9. Beş ḫamse vü penc altı şeş ü sitte vü seb'a
10. Heft ü yedidür söz keleci goft ü dāḥi ḫāl
11. Hem heşt u şemān oldı sekiz tis'a ḫokuz nūh
12. Deh on 'aşre oldı 'abāya aba hem şāl
13. Hem iç ḫona şalvār u serāvil dimişler

24-b

1. Dāḥi didiler gömlege pīrāhen u sirbāl
2. Ayak ḫadem u pāydurur pāy berencen
3. Ayağa ṭakılan bilezikdür dāḥi ḫalḥāl
4. Pehlū eyegü žil' u heten güveygü dāmād
5. Dāmān u etek zeyl dinür cem'ine ezyāl
6. Peymūde mekīl ölçülene dirler ölçek
7. Peymāne vü hem sā' u şuvā' u dāḥi mikyāl

8. Engür u 'ineb di üzüme bekmeze dūşāb
9. Hem dibs ü dahı erey u 'asel nūş ola bāl
10. Tendīse veş est ānki neşod fehm u şināseş
11. Men lem yeküni'l fehmü lehü fehüve ketimsālin
12. Mef'ül mefā'ıl mefā'ıl fe'ül
13. Oyuk gibidür añlaması olmayan erzāl

25-a

1. El kīt'atü'r-rābi'atü ve'l 'ışrūne fibahri'l mužāri'il aħzebi'l mekfūfi
2. Et laħm u guşt oldi katik nān ḥoriş idām
3. Tūše vü zād u azik yiyecek ḥordenī ṭa'ām
4. Rā'īdurur çoban u šubān dil zebān lisān
5. Od yalinī zebāne'-i āteş dahı žirām
6. Sīgi vü ḥanderīs u 'ukār oldi hem sücī
7. Maħżur u hicr ü soħt şafūdür dahı ḥarām
8. Rūzī vü rūz günlük ü gün dahı rizk u yevm
9. Hem rūze dāştendür oruc tutmaç u şiyām
10. Oldi sa'īr āteş u od oħtor u ba'īr
11. Dirler deveye örgüce kūħān u hem senām
12. Hem bādbān şerā' u gemi yelkeni velī
13. Yil bād u riħdurur dahı yil sāl u hicce 'ām

25-b

1. Āhen demir hadid ü nemir kaplan u peleng
2. Hem teng u tar żeyyik ü teng u ķolan hizām
3. Miķved yular şapı vü serefsārdur dahı

4. Burunduruk mihār u hītām oldı hem zimām
5. İbrik āftābe güneş şems ü āftāb
6. Çölmek ḥu dek u borme vü cem'i gelür burām
7. Sağbe zebün ḫa'if u ḫarık u hezil
8. Hem gövdelü kimse tenāver dahı cisām
9. Hem tendürüst şag şahīh u selīmdür
10. Ma'nīde hem durūd esenlik durur selām
11. Güc zūr u ķuvvet ü dahı duşvār u se'b u güc
12. Dahı güc oldı ʐulm u sitem söz sohan u kelām
13. Ḥākester u remād kül ü nevr u gül çiçek

26-a

1. Ḡabrā zemīn u yer dahı toz gerd u hem ķitām
2. Mermer ruhām u seng-i sofīd u reğām u ḥāk
3. Ṭobrağ u ḥoſtkān uyuyanlar dahı niyām
4. Ma'nī-i hāme ikidurur ya'ni kūf u ser
5. Torkīsidür ügi ķuşı hem bāş u cem'i hām
6. Hem hāmme mehānde ziyanlu böcekdurur
7. Dahı mehnedkān böceklüdurur hevām
8. Şuçdan çü yiğilırsan irürsin muradıñā
9. Perhīz ger konī zi goneh mī resī bekām
10. Mef 'ül fā'ilāt mefā İl fā'ilāt
11. İn tectenib 'ani'l-'ineti teblüğü'l merāme
12. El kīt'atū'l hāmisetü ve'l 'ışrūne fī bahri'l münsarahi'l maṭviyyi'l meksūf il
meczū'i

13. Kanmışa sīrāb di hem dahi reyyān

26-b

1. Dahi şusız olana teşne vü etşān
2. Mā'idedür hān u āreste ya'ni
3. Bezenilen şofra žayf konuk u mihmān
4. Mikhēle hem sermedān sürmelik oldu
5. Memleha tuzlukdurur dahi nemekdān
6. Hem 'acele kañlıdur hem dahi gerdūn
7. Gök dahi gerdūn felek 'arş gerzmān
8. Cevr u sitem güc göğüs sīne vü cevşen
9. Hem cobbe cevşen zirh deşt ova cubbān
10. Pāybrehne yalın ayağ ü hāfi
11. Dahi brehnedurur çıplak ü 'üryān
12. Kuyruğa dirler zeneb hem dom u donbāl
13. Hem domgeştī gemi dümeni sokkān

27-a

1. Cāy moje şüfre kirpik bitecek yer
2. Kirpige hedeb u moje dirler ü müjgān
3. Mühre'-i sīmīn gümüş boncuğa dirler
4. Dahi cūmāne vü şoñ āhir u pāyān
5. Vamdeh u vāmdār alımlı borclu
6. Ya'ni ḡarīm u ödek ḡarāmet u tāvān
7. Niße vü niñakdür içton yakası hem
8. Kaftān u gömleg yakा ceyb u giribān

9. Dahı furūzīnedür ṭutruk mis'är
10. Āteş u nār oda di cem'ine nīrān
11. Kavs u kemān yaydur nāvek u sehm ok̄
12. Ok̄ ü sūñü demreni naşl ola peykān
13. Oldı legen ṭeşt ü hem mirken miḥżeb

27-b

1. Didiler iccāne hem ṭasa vü pengān
2. Erre vü minşārdur bıçkı orak līk
3. Mincel ü dās u levīd mircel u ķazġan
4. ‘Āriż u ġaym u ġumām miğ bulutdur
5. Vābul u rec' u maṭar yağmur u bārān
6. ‘Üd kopuz hem dahı mizher u berbet
7. ‘Üd budak şāh di cem'ine īdān
8. Dahı veter tārī zih kopoz ü yayiñ
9. Oldı kirişi kişi merdum u insān
10. Hem 'asel u engubīn bala dimişler
11. Līk kömec balına şehd u dahı şān
12. Küvve ne revezen baca pencere dahı
13. Kūre ne şehr u beled cem'ine bildān

28-a

1. Kem hıred u 'aklı az esfeh u me'tūh
2. Tih yabān yıldurur dāhı beyābān
3. Ma'nīde soy yüz dimek berken u isleħ
4. Hem dahı kiydür dimek ikis bepūşān

5. Dişî kişîlerdurur nisve vü nîsvân
6. Dahî zenân ü ricâl erler ü merdân
7. Seht u sitebr u şahîn katı vü irî
8. Hem mütesâvidur berâber u yeksân
9. Mibzel u pâlû nedür süzek ü mibrât
10. Rende vü dörpi ige mibred u sühân
11. Bâhâ ev ortası hem mîyân-ı serâdur
12. Gürfe vü vervâre hod çardak ü eyvân
13. Fehüve likülli'l berriyât hafîzi

28-b

1. Merheme-i âferîd gâneş nigehbân
2. Müfte'ilün fâ'ilün müfte'ilün fâ'
3. Şaklayıcıdur kamu halkı o sultân
4. El kît'atü's-sâdişetü vel 'îşrûne fî bahri'l-hezeci'l-müseddesi'l-mahzûfi
5. Serâ vü dâr u beyt ü hânedür ev
6. Çukur hufre meğâk oldı dahî gev
7. Libâs u lübs ü milbes pûşîş oldı
8. Giyesi hem cedîd oldı yeñi nev
9. Dirâyet 'ilm ü dânişten çü bilmek
10. Devîden 'add ü yilmek u'du yil dev
11. Okı ikra' buhân isme' hem efhem
12. İşit aña dimek beşinâs u buşnev
13. Eyü aña dimekdür deryâb u erdik

29-a

1. Girü dön git dimek ruḥ daḥı vālerev
2. İlā tādek ü ilā verne yoḥsa
3. Meger illā digil ya‘ni eger lev
4. ‘Akab pāşīne ökçe işr ü pey iz
5. Daḥı tābi ‘ gidendür ardca pesrev
6. Di zer‘ u kişt ekin buğdāy u arpa
7. Digil borr u şe‘īr ü gandom u cev
8. Ehībbi’l ‘ilme ve’l ‘irfāne veṭlub
9. Tu dāniṣrā ṭaleb ü ānrā muḥibb şev.

10. Mefā‘īlün mefā‘īlün fe‘ūlün
11. Bilüyi iste sen daḥı anı sev
12. El kīt‘atū’s-sābi‘atū vel ‘ıṣrūne fī bahri’l hezeci’l müseddesi’l aḥrebi’l maḳbūzi’l maḳṣūri
13. Otlak yeri metre‘ ü çerāgāh

29-b

1. Yol daḥı sebīl ü meslek ü rāh
2. Hem nīr boyunduruk daḥı yuğ
3. Ḥor yūh u güneş hem ay ḫamer māh
4. Penhā vü ‘arīżdur hem inlü
5. Daḥı kışadur ḫaṣır u kütāh
6. Tāc efser ü gerzen ü hem iklīl
7. Destūr vezīr big melik şāh
8. Büsīden öpmek oldı taḳbīl

9. Hem gān u refes cimā‘ ü hem bāh

10. Pişānī vü cebhe alın ağız

11. Fem dahı dehān ü cem‘i efvāh

12. Derd ağrı vü dā‘ āb u şu mā‘

13. Di cem‘ine hem miyāh u emvāh

30-a

1. Hem sıginacak yire vezet di

2. Hem melce‘ u mev’il u penāgāh

3. Żirğām u ǵaǵanfer arslan şīr

4. Sa’leb çü şü‘ale dilkü rubāh

5. Yağrıń kitf ustħān şāne

6. Hem haşira boş bögür tehīgāh

7. Hem minşab u sāc ayaķ sehpāya

8. Hem manşib u pāye mertebe cāh

9. Sen Teñriden iste ne dilersen

10. Mā tes’elehü fesel mina’llāhi

11. Mef’ül mefā‘ilün fe‘ülün

12. Çiziki behāhī ez-Ḥodā hāh

13. El kīt‘atū’ṣ-ṣāminetü ve’l ‘iṣrūne fī bahri’r-rezeci’l maṭviyyi’l maḥbūni’l

müşemmeni

14. Da‘vet ü hānden okımaķ dahı cevāb pāsoh evā

30-b

1. Söyleme şah ḥamūş şev hemdahı söyle kul begüy

2. Umm ana māder ibn eb pūr peder oğul baba

3. Hem zih ü zād u nesl ü döl aşlı u neseb nijād şoy
4. Şüy-i peder һamuhamā қaynatası oldı ‘avratiň
5. Қaynanaşına didiler dahı һumā vü mām-ı şuy
6. Yaşlu esenn u sāl haver hemdahı yaş raṭb u ter
7. Der ‘arak oldı hoy dahı şīme şeciyye һalḳ u һūy
8. ‘Iṭr eyü қohu būy-ı hoş çirkini netn u būy-ı bed
9. Münten ü gende қokmiş ü rāyihādur қohu vü būy
10. Sīr şodem şib‘at hem ṭoydım ü һorden u yemek
11. Ekle vü һordeniň vü sūr oldı velīme ya‘ni ṭoy
12. Hem zen-i şuydur eriň ‘avrati hem һalīledür
13. Dost һalīl ü sirke һall ‘avrat eri һalīl u şuy

31-a

1. Cāme’-i enderūnīdür iç kiysisi hem şī‘ar
2. Şī‘r şinās u aňla saç u қila di şe‘r u müy
3. Şām u ‘aşiyye ahşam ü şübh u ǵadāt u bām u tāñ
4. Kuşluğ u žehevé çäştgeh naḥv u ḥaraf yaňa vü sūy
5. Kārkon ef‘al işlegil hem қazan ekseb u betūz
6. Cūy hem uṭlub istegil aramağa hem di nehr ü cūy
7. Geldi baňa bīyāmed ya‘ni ‘Arabca ca‘nī
8. Vācīh oldı yüze yüz hem dahı geṣt u rūberūy
9. Liḥy u zenħdurur çenē şārib u hem bīyik burūt
10. Liḥye vü riṣdür şakal kehl ola қirğal u dūmūy
11. Ȇuşşa nijend u tasa sūk u muşībet oldı yas
12. Nevhe vü müye şagu nih şagu şaq dimek bemūy

13. Küze'-i çerm u debbe di gönden olan o bardağā

31-b

1. Bardağā kūze kūz di destiye cerre hem sebūy
2. Kultu leke femā teveccehte ileyye yā fetā
3. Men ki be-guftemet cüvanā tu be-men ne-gerdī rūy
4. Müfte'ilün mefā'ilün müfte'ilün mefā'ilün
5. Ben saña didim ey yigit yüz baña tütmadıñ be ṭoy
6. El kīt'atū't-tāsi'atū ve'l 'ışrūne fī bahri'l mütedārik'il müşemmeni's sālimi
7. Hem yelimdür sırişom 'Arabca ġarā
8. Hemdaħi ķabkacaķdur hanūr u inā
9. Hāb u rū'yā vü düstür ruķād uyku hāb
10. Hem çü gil başlık oldı veħel hem ħelāb
11. Hem biyābān yebān yer mefāze felāt
12. Kurtulış restgārī ħalās u necāt
13. Ev ķumaşı kālā metā' u eşāş

32-a

1. Hem daħi dişiler mādgān u inās
2. Hem kiçerlik revānī nifāk u revāc
3. Hem ƙarişmaķdur āmiħten imtizāc
4. Aşşidur sūd u ribħ u rebeħ hem ribāħ
5. Sağ bütün dorost u şahħiħ u şehħaħ
6. Ekseridür vetid sekk ü mismār u miħ
7. Hem demürden kebāb şishi soffūd u siħ
8. Tiġ u seyf u ķılıc tīz kesgin hadid

9. Şavt u āvāz ün katı seht ü şedid
10. Vīje hāliş ārī bāmezedür lezīz
11. Tatludur hem kesilmiş boride cezīz
12. Dāhı yardımçı yārī dehende naşır
13. Hem mu'īn oldu bīnā körici başır

32-b

1. Rışte silk iplik ü mohre boncuk ḥerez
2. Hem moğende dojpiyyedür ǵudde bez
3. Div gandom yulafdur 'Apabca 'ales
4. Hemdaḥı mercimek oldu mencū 'ades
5. Lu'be bāzī oyındur ķoyun şah u mīş
6. Şu şıgırı daḥı cāmūs u hem gāvmīş
7. Daḥı yoḥsulluğa di gedāy u haşas
8. Kaçaçaķ yire cāy girīz u menāş
9. Daḥı altun u akçe zerr u sīm u nāż
10. Yer zemīn arż ü cem'i ārūż u ārāż
11. Rışte ḥayṭā iplik ü iğne süzen ḥayyāt
12. Yillemek oldu tīz u rudām u žirāt
13. Hem naşīb oldu bil berhūr u behre ḥazz

33-a

1. Hem ayrı ḥuylu kimsedür sett ḥuy fezz
2. Hem bahādur delīr u dilāver şecī'
3. Daḥı hempister u bile yatan žaci"
4. Enf u bīnī burun beyni maǵz u dimāğ

5. Hem şovuk yeldurur rīḥ şarsar ferāğ
6. Dahı pālān-ı hordur semer hem ikāf
7. Hem burın ḳanıdur hūn-ı bīnī ru‘āf
8. Oldı ḳuṣak kemer dahı hacze niṭāk
9. Hem iki yüzlülükdür dū rūyī nifāk
10. Hem ṭoludur bered yaḥce dahı tegerg
11. Hem ölümdür meniyye dahı ḥatf u merg
12. Dahı yüksek bulend u ‘alā’ u sifāl
13. Pest alçak teğardur ḥezef hem sifāl

33-b

1. Şebnem u ḡiḥ nedā hem belel yāṣ u nem
2. Cemm u bisyār çokdur aḡu zehr u semm
3. Ġarb ulu ḷovġa delv-i bozorg ip resen
4. Dahı ḥebl u ṣeṭn sūḥ kir hem deren
5. Nahn mā biz to sen ente hem zobde to
6. Kaymaġa dirler ü ḫar‘ u ḷabaġ kedū
7. Ćay rūd u mesil ot nebāt u giyāḥ
8. Ak sepīd ebyaż ü ḫara esved siyāḥ
9. Oldı dürmek neverdiñden ü dahı ṭay
10. Dahı sīrāb geşten şuya ḳanma rey
11. İn tecī‘ hāhūnā fed‘u bi’l ḥayri lī
12. Ger bīyāyī der-īnča merā hān nīkī
13. Fā‘ilün fā‘ilün fā‘ilün fā‘ilün

34-a

1. Okı eylikile bunga gelürsen beni
  2. Ḥatemnā bi‘avni’l ilāhī hünā, Feḳulnā ḥitāmen li tariḥihā.
  3. Çü ān-den be-yārī-i Perverdigār, Resānden bā encām ber iḥtisār.
  4. Zi-hātif be-gūşem resīd īn ki güft, Zi-Ḥāki zehi mand an yadigār 1042
  5. Ḥakkıñ yardımıyla çün işbu luğat ,Tamam oldu kalmadı eksik gedik
  6. Bu dem lafż u ma‘nā yüzünden bunuñ, Didüm ben de tarihini bī-helik
  7. Sorarlarsa senden eğer Ḥākiyā ,Di biñ kırk ikide tamām eyledik
  8. Vemen yed‘u li’n-nāzimi’l-Muṣṭafā, Ber u bād çün ḥāhiş-i Muṣṭafā
  9. Fe‘ūlün fe‘ūlün fe‘ūlün fe‘ūl, Du‘ā eyle nāzım içün ey oğul
-

SÖZLÜKLER

TÜRKÇE-ARAPÇA-FARSÇA SÖZLÜK

TÜRKÇE

ARAPÇA

FARSÇA

A

‘aklı az 28-a,1	esfēh, me‘tūh 28-a,1	kem h̄ired 28-a,1
‘avrat eri 30-b,13	ḥalīl 30-b,13	şūy 30-b,13
‘avratiñ ķaynatası 30-b,4	ḥamuḥamā 30-b,4	şūy-i peder 30-b,4
aba 24-a,12	‘abā 24-a,12	şāl 24-a,12
ac 6-a,10	cey’ān 6-a,10	gorusne 6-a,10
ac 14-b,2	ḥamīṣ 14-b,2	gorusne 14-b,2
acı 4-b,3	mur 4-b,3	telh 4-b,3
ad 11-a,9	ism 11-a,9	nām 11-a,9
ağ 19-a,12	misyed 19-a,12	şest 19-a,12
ağac 12-b,1	ḥaṣeb, Ḳaru 12-b,1	çüb 12-b,1
ağacğakeiten ķuşı 6-a,1	kerevān 6-a,1	çūpiñe 6-a,1
ağaç 5-b,12	şecer 5-b,12	diraḥt 5-b,12
ağız 29-b,10	fem 29-b,11	dehān 29-b,11
ağız bucağı 21-b,10	şadak, (c.eṣdāk) 21-b,11	kūše’-i dehen 21-b,11
ağızda olan şu 22-a,13	rużāb, rīk(c.eryāk)	āb-i dehn 22-a,13
ağlamak 17-b,13	bükā 17-b,13	giryē 17-b,13
ağrı 23-b,8	vece‘ 23-b,8	derd 23-b,8
ağrı 29-b,12	dā‘ 29-b,12	derd 29-b,12
ağu 33-b,2	sem̄ 33-b,2	zehr 33-b,2
aḥlad ağacı 19-b,5	ġażā 19-b,5	tāğ 19-b,5
aḥsam 31-a,3	‘aṣiyye 31-a,3	şām 31-a,3
aḳ 33-b,8	ebyāz 33-b,8	sepīd 33-b,8
aḳarşu 6-a,2	seyh 6-a,2	āb-revān 6-a,2
aḳbabə 23-b,4	nesr 23-b,4	kerkes 23-b,4
aḳıcı 18-b,4	cārī, sā‘il, hemū‘ 18-b,4	revān 18-b,4
aḳlik 15-b,5	beyāz 15-b,5	sofiđī 15-b,5
al 24-a,6	ħaż 24-a,6	bistān 24-a,6
aḷçak 33-a,13	sifāl 33-a,13	pest 33-a,13

alçak kişi 20-a,9	sefsāf 20-a,9	merd-i dūn 20-a,9
alçak 19-a,5	le'īm 19-a,5	ferūmāye 19-a,5
alış 10-b,8	ze'rūr 10-b,8	ejdef 10-b,8
alımlı 27-a,05	ğarīm 27-a,05	
alın 29-b,10	cebhe 29-b,10	pışānī 29-b,10
alma 7-a,1	tuffāḥ 7-a,1	sīb 7-a,1
alp 14-a,12	mubāriz 14-a,12	behadur, dilīr, niv 14-a,12
altı 24-a,9	sitte 24-a,9	şes 24-a,9
altun 19-b,1	zehb 19-b,1	zer 19-b,1
altun 22-b,8	nażīr 22-b,8	zer 22-b,8
altun, akçe 32-b,9	nāż 32-b,9	zer, sīm 32-b,9
ana 30-b,2	umm 30-b,2	māder 30-b,2
ana kardeş 23-b,9	ḥāl 23-b,9	dāder-i māder 23-b,9
anahtar 7-a,9	miftāḥ 7-a,9	kılıd 7-a,9
and 7-b,8	ḳasem 7-b,8	sevkend 7-b,8
añla 28-b,12	efhem 28-b,11	beşinās 28-b,12
añla 31-a,2	ṣi'r 31-a,2	şinās 31-a,2
ard 19-a,3	ḥolf 19-a,3	pes 19-a,3
ardca giden 29-a,5	tābi' 29-a,5	pesrev 29-a,5
argac 20-a,10	luḥme 20-a,10	pūd 20-a,10
arı 20-a,7	ṣāf 20-a,7	nāb 20-a,7
arı 32-a,10	ḥāliş 32-a,10	vīje 32-a,10
arı 4-a,5	naḥle 4-a,5	zenbür 4-a,5
arı şu 7-a,3	mā'-i kırāḥ 7-a,3	āb-ı nāb 7-a,3
arığ 11-b,5	a'cef, naḥīf 11-b,4	nizār, lāgār 11-b,4
arık 19-a,1	'acīf 19-a,1	lāger 19-a,1
arık 25-b,7	ża'īf, hezīl, sağbe 25-b,7	zebūn 25-b,7
arış 20-a,10	sudā 20-a,10	tār 20-a,10
arkası küz 15-b,8	ahdeb 15-b,8	küzpoşt 15-b,8
armud 6-b,13	komserī 6-b,13	morud 6-b,13
arpa 29-a,6	ṣe'īr 29-a,7	cev 29-a,7
arslan 30-a,3	żirğām, ḡażanfer 30-a,3	şīr 30-a,3
arslan 4-b,8	esed 4-b,8	şīr 4-b,8

aşılmış 22-a,5	maşlüb 22-a,5	berdārişte 22-a,5
aşşı 32-a,4	ribḥ, rebeḥ 32-a,4	sūd 32-a,4
aş evi 7-b,11	maṭbah 7-b,11	nevāḥāne 7-b,11
at 23-a,9	remk, (c ermāk) 23-a,9	semend 23-a,9
at 4-b,13	feres 4-b,13	esb 4-b,13
atduñ 4-b,2	remeyte 4-b,2	undāḥītī 4-b,2
av 15-a,1	ḳanīṣ 15-a,1	naḥcīr 15-a,1
av 8-a,11		naḥcīr 8-a,11
avcı 8-a,12	ṣayyād 8-a,12	naḥcīrbān 8-a,12
avlamaķ 8-a,11	ṣayd 8-a,11	ṣikāriñden 8-a,11
ay 29-b,3	ḳamer 29-b,3	māh 29-b,3
ay aydını 3-b,9	ṣunū‘e’l Ḳamer 3-b,9	mehtāb 3-b,9
ayaķ 24-b,2	ḳadem 24-b,2	pāy 24-b,2
ayaķ 3-a,8	ricl, Ḳadem 3-a,8	pā 3-a,8
ayaķa tākılān bilezik 24-b,3	ḥalḥāl 24-b,3	pāy berencen 24-b,2
ayrı ḥuylu kimse 33-a,1	fezz 33-a,1	ṣett ḥuy 33-a,1
ayrılık 12-a,1	fırḳat, hicret 12-a,1	cüdāyi 12-a,1
ayu 11-b,8	debb 11-b,8	ḥīrs 11-b,8
ayva 19-b,4	sefercel 19-b,4	bih 19-b,4
az 11-a,5	ḳalīl 11-a,6	endek 11-a,5
az 12-a,13	de‘as 12-a,13	endek 12-a,13
az oldı 15-a,9		endek 15-a,9
azık 15-a,2	zād, tūše 15-a,2	
azık 25-a,3	zād 25-a,3	
azmiş kişi 23-b,11	żāl 23-b,11	gümṛāh-ı yol 23-b,11

B

baba 30-b,2	eb 30-b,2	peder 30-b,2
baca, pencere 27-b,12	küvve27-b,12	revezen 27-b,12
bacasız ev 20-a,2	kūḥ 20-a,2	nīn 20-a,2
balçıḡ 3-b,2		tīn 3-b,2
balçık 31-b,10	vehel 31-b,10	gil 31-b,10
bāḡ 19-b,1	kerm 19-b,1	rez 19-b,1

bağçe 16-a,2	ravża, (c.riyāż) 16-a,2	bāğ 16-a,2
bağır 6-a,3	kebid 6-a,3	ciger 6-a,3
bağışlayıcı 10-a,12	mu'tīf 10-a,12	bahşende 10-a,12
bahādur 33-a,2	şecī' 33-a,2	dilāver 33-a,2
bakır 21-b,6	nuhās 21-b,6	mis 21-b,6
bal 24-b,9	'asel 24-b,9	nūş 24-b,9
bal 27-b,10	'asel 27-b,10	engubīn 27-b,10
balık 23-a,10	semek 23-a,10	māhi, nūn 23-a,10
balık 19-a,11	hüt, (c.haytān) 19-a,11	māhi 19-a,11
balık şatan 23-a,11	semmāk 23-a,11	māhifurūş 23-a,11
balta 12-b,5	fās 12-b,5	teber 12-b,5
bardağ 31-b,1	küz 31-b,1	küze 31-b,1
barmağ 8-a,7	ışba' 8-a,7	engoşt 8-a,7
bāş 26-a,5	hāme 26-a,4	ser 26-a,4
baş ağrısı 11-a,11	şudā' 11-a,11	derd-i ser 11-a,11
bāy 21-b,8	mūsir 21-b,8	tevānger 21-b,8
bāy 6-a,9	ġanī 6-a,9	tevānger 6-a,9
bayram 8-b,12	'īd 8-b,12	çeşn 8-b,12
behālu 14-b,8	ġālī 14-b,7	girān 14-b,7
bekmez 24-b,9	dibs 24-b,9	düşab 24-b,9
beñ 3-a,3	şāme 3-a,3	ḥāl 3-a,3
benden 13-a,11	menī 13-a,11	ez men 13-a,11
berāber 28-a,8	mütesāvī 28-a,8	yeksān 28-a,8
beş 24-a,9	ḥamse 24-a,9	penc 24-a,9
beşmağ 20-b,5	na'l 20-b,5	kefş 20-b,5
beşmaçıcı 20-b,6	iskāf 20-b,6	kefşger 20-b,6
beyin 33-a,4	dimāğ 33-a,4	mağz 33-a,4
bez 32-b,02	ġudde 32-b,02	dojpiyye 32-b,02
bıçkı 27-b,02	minşār 27-b,02	erre 27-b,02
bıldircin 10-a,10	selvā 10-a,10	semāne 10-a,10
bıyük 31-a,9	şārib 31-a,9	burūt 31-a,9
biç 13-b,1		bidirev 13-b,1
big 29-b,7	melik 29-b,7	şāh 29-b,7

bile yatan	33-a,3	żaci'	33-a,3	hempister	33-a,3
bilek	18-a,9	zend	18-a,9	eriş	18-a,9
bilek yanları	18-a,9	kursū‘, kū‘	18-a,9	dāniste	10-a,9
bilinmiş	10-a,9	meş’ür	10-a,9	dānisten	28-b,9
bilmek	28-b,9	dirāyet, ‘ilm	28-b,9	dānā	2-b,11
bilür	2-b,11	‘alīm	2-b,11	bek	24-a,7
bir	24-a,7	eħad	24-a,7	kek	22-a,11
bir avuc	22-a,11			yeksale	şotor
bir yaşında deve	16-a,3			16-a,4	
bişinci	5-b,3	ħāmiṣ	5-b,3	pencomiñ	5-b,3
bişirmek	7-b,10	ṭebħi	7-b,10	poħten	7-b,10
biti	3-a,3	kitāb	3-a,3	nāme	3-a,3
biz	20-b,5	eşfā	20-b,5	derefş	20-b,5
biz	33-b,5	naħn	33-b,5	mā	33-b,5
biz	3-a,6	naħn	3-a,6	mā	3-a,6
bize	3-a,6	lenā	3-a,6	mārā	3-a,6
boğaz	22-a,9	ħalķum	22-a,9	gelū	22-a,9
boncuķ	32-b,01			mohre	32-b,01
boncuķ	8-b,1	seħi	8-b,1	ħerez	32-b,01 /8-b,1
borclu	27-a,05			vāmdār	27-a,05
boş	13-b,7	fatir	13-b,7	ħire,	sost
boş	14-b,11	şifr	14-b,11	teħi'	14-b,11
boş bögür	30-a,6	haşıra	30-a,6	teħigāh	30-a,6
boy	3-a,4	ķadd	3-a,4	bälä	3-a,4
boy	7-b,7	ķımm	7-b,7	bälä	7-b,7
boyacı	18-b,13	şabbāġ	18-b,13	rengger	18-b,13
boynuz	23-b,6	ķarn	23-b,6	sür	23-b,6
boyun	21-b,1	‘unk(c.a‘nāk)	21-b,1	gerden	21-b,1
boyun	8-b,10	cīd	8-b,10	gerden	8-b,10
boyun ḥamarı	9-a,2	vedec	9-a,3	reg-i gerden	9-a,2
böcekli	26-a,7	hevām	26-a,7	mehnedkān	26-a,7
budaķ	27-b,7	‘ūd, (c. īdān)	27-b,7	ṣāḥ	27-b,7
buğday	10-b,7	ħinħta	10-b,7	gandom	10-b,7

buğdāy 29-a,6	borr 29-a,7	gandom 29-a,7
bulğur 8-b,9	hamze şorbası 8-b,9	merek-i çeşiş 8-b,9
bulut 27-b,04	gaym, ǵumām 27-b,04	mīg 27-b,04
bulut 9-b,4	sehāb 9-b,4	ebr 9-b,4
burın կani 33-a,7	ru'āf 33-a,7	hūn-i bīnī 33-a,7
burun 33-a,4	enf 33-a,4	bīnī 33-a,4
burunduruğ 25-b,4	mihār, hītām, zimām 25-b,4	
buyurıcı 11-a,13	āmir 11-a,13	fermān dih 11-a,13
buz 8-a,4	cemed 8-a,4	yeh 8-a,4
büyük kapu 6-a,12	ritāc 6-a,12	der-i bozorg 6-a,12

C

cān 18-b,3	muhce 18-b,3	revān 18-b,3
------------	--------------	--------------

Ç

çāğ 19-b,3	evān 19-b,3	gāh 19-b,3
çağ 3-a,13	hīn 3-a,13	hengām 3-a,13
çam ağacı 19-b,5	şanevber 19-b,4	gīj, nūj
çan 12-b,2	ceres 12-b,2	derā 12-b,2
çanağ 8-b,10	kaş'a 8-b,10	kāse 8-b,10
çardak 28-a,12	ğurfe 28-a,12	vervāre, eyvān 28-a,12
çanık 5-b,11	sirāc 5-b,11	çerāğ 5-b,11
çay 33-b,7	mesīl 33-b,6	rūd 33-b,6
çekiriz 9-a,4	neccür 9-a,4	keşīm 9-a,4
çekmek 22-a,3	cezb 22-a,3	ḥūkeşīden 22-a,3
çeñe 31-a,9	lihy 31-a,9	zenh 31-a,9
çeri 9-b,10	cond 9-b,10	sipāh 9-b,10
çıplak 26-b,11	'üryān 26-b,11	brehne 26-b,11
çıraklı 6-b,8	mışbāh 6-b,8	çerāğ 6-b,8
çiçek 12-b,13	zehr 12-b,13	şiküfe 12-b,13
çiçek 25-b,13	nevṛ 25-b,13	gül 25-b,13
çığ 33-b,1	nedā 33-b,1	şebnem 33-b,1
çırkin köhü 30-b,8	netn 30-b,8	būy-ı bed 30-b,8

çoban 25-a,4	rā'ī 25-a,4	şūbān 25-a,4
çok 11-a,5	keşir 11-a,5	bisyār 11-a,5
çok 13-a,3	cemm, ḡadāk 13-a,3	bisyār, bes 13-a,3
çok 15-a,10	şedd 15-a,10	bisyār 15-a,10
çok 33-b,2	cemm 33-b,2	bisyār 33-b,2
çölmek 25-b,6	ibrik, borme 25-b,5	āftābe 25-b,5
çörek 9-b,2	ķurşa 9-b,2	koliçe 9-b,2
çukur 28-b,6	ħufre 28-b,6	megāk 28-b,6
culha 20-a,11	ħā'ik 20-a,11	pābāf 20-a,11
çürümüş 4-b,11	rufāt 4-b,11	pūşīde 4-b,11

D

debretmeg 15-b,10	infāż 15-b,11	cenbānīden 15-b,10
delü 8-a,5	mecnūn 8-a,5	dīvāne 8-a,5
delüceṭoġan 17-a,2	yu'yu' 17-a,2	yuha 17-a,2
demir 25-b,1	ħadīd 25-b,1	āhen 25-b,1
demürçi ocağı 18-a,4		kür, āteşdān-ı āhenger 18-a,4
demürden kebāb şisi 32-a,7	soffūd, sīḥ 32-a,7	
demürden utkü 17-b,2	beyže 17-b,2	ħūd 17-b,2
deñiz 16-a,7	yemm, bahr 16-a,7	deryā 16-a,7
deñiz kırāñi 3-b,3	sāhil 3-b,3	kenar-ı deryā 3-b,3
der 30-b,7	'arak 30-b,7	ħoy 30-b,7
derin 12-a,12	'amīk 12-a,12	jerf 12-a,12
desti 31-b,1	cerre 31-b,1	sebūy 31-b,1
deve 25-a,11	ba'īr 25-a,10	oştor 25-a,10
deve 4-a,1	cemel 4-a,1	oştor 4-a,1
deve ayağı 20-a,1	ħaff,(c.eħfaf) 20-a,1	pāy-i oşter 20-a,1
deve kuşı 12-a,3	ne'ām 12-a,3	şotor-ı morg 12-a,3
devenün dişisi 23-a,8	nāke 23-a,8	şotormāde 23-a,8
dib 13-a,1	ka'r 13-a,1	bon 13-a,1
dikmek 8-a,3	ġars 8-a,3	ācisten 8-a,3
dil 18-b,3	leħce 18-b,3	zebān 18-b,3
dil 25-a,4	lisān 25-a,4	zebān 25-a,4

S:İ

dilek 13-b,4	şefâ‘at 13-b,4	ḥāhiş, derḥāst 13-b,4
dilkü 30-a,4	şa‘leb, şü’āle 30-a,4	rubāh 30-a,4
diri 4-b,7	ḥayy 4-b,7	zinde 4-b,7
diril 12-b,10	‘ış 12-b,10	bizi 12-b,10
dirlik 4-b,6	hayat, ‘eyş 4-b,6	
diş 6-a,7	sinn 6-a,7	dendān 6-a,7
dişi 3-a,10	inṣī 3-a,10	māde 3-a,10
dişi kişi 12-b,11	mer’e 12-b,11	zan 12-b,11
dişi kişiler 28-a,5	nisvān 28-a,5	zenān 28-a,6
dişi koyun 6-a,4	na‘ce,(c.ni’āc) 6-a,4	mīş-i māde 6-a,4
dişiler 32-a,1	ināş 32-a,1	mādgān 32-a,1
diz 3-a,5	rukbe 3-a,5	zānū 3-a,5
doğru,tam 32-a,5	şahīḥ 32-a,5	dorost 32-a,5
dost 30-b,13	ḥalīl 30-b,13	
dögici 23-a,3	dekkāk 23-a,3	küpēnde 23-a,3
dögün 19-a,8	keyy 19-a,8	dāğ 19-a,8
dökmek 22-a,4	ihrāk 22-a,4	rīzīden, rīhten 22-a,4
döl 30-b,3	zih 30-b,3	zād 31-30-b,3
dörd 24-a,8	erbe‘a 24-a,8	çihār 24-a,8
dörpi, ige 28-a,10	mibred 28-a,10	sūhān 28-a,10
düğeli 9-b,11	küll 9-b,11	heme 9-b,11
düğüm 7-a,8	‘ukde 7-a,8	girih 7-a,8
dün gice 14-a,2	bāriḥa 14-a,2	dūş 14-a,2
dünki gün 14-a,2	ems 14-a,1	di 14-a,1
dürlü dahı 20-b,8	şīnf, (c.şannāf) 20-b,8	gūne 20-b,8
dürmek 33-b,9	ṭay 33-b,9	neverdīden 33-b,9
düz 3-a,11	kīy‘a 3-a,11	hemvāre 3-a,11

E

edigci 19-b,13	ḥaffāf 19-b,13	müzeger 19-b,13
egilmek 17-b,11	rükū‘ 17-b,11	ḥamīden 17-b,12
eglencili 5-a,7	mākiş 5-a,7	negende 5-a,7
ekin 29-a,6	zer‘ 29-a,6	kişt 29-a,6

ekin 8-a,9	mahşad 8-a,9	supārī 8-a,9
ekinci 5-a,6	ħāriṣ 5-a,6	berziger 5-a,6
ekmek 22-a,3	zer' 22-a,3	berzīden 22-a,3
ekserī 32-a,6	mismār,vetid 32-a,6	mīḥ 32-a,6
ekşi hamīr 8-a,6	'acīn-i teh 8-a,6	hamīr-i torş 8-a,6
ekşilik 15-b,6	ħumūżet 15-b,6	torşī 15-b,6
el 3-a,8	yed 3-a,8	dest 3-a,8
elek 12-b,13	minħäl 12-b,13	māšū 12-b,13
eli kesmek 9-b,6	ķaṭ'-i yed 9-b,6	dest-i borīden 9-b,6
emilmiş 14-b,10	mašīş 14-b,10	mezīde, mekīde 14-b,10
epsem olan 13-b,13	sākit, šāmit 13-b,13	ħemūş 13-b,13
ergen 20-a,8	'azeb 20-a,8	bī-zen 20-a,8
erīñ 'avrati 30-b,12	ħalīle 30-b,12	zen-i šūy 30-b,12
erler 28-a,6	ricāl 28-a,6	merdān 28-a,6
esenlik 25-b,10	selām 25-b,10	durūd 25-b,10
eski 21-b,4	'atīk 21-b,4	dirine 21-b,4
eşek 3-b,13	ħimār 3-b,13	ħar 3-b,13
et 25-a,2	laħm 25-a,2	guşt 25-a,2
etek 24-b,5	żeyl(c.ezyāl) 24-b,5	dāmān 24-b,5
etmeg 14-b,1	ħubz 14-b,1	nān 14-b,1
ev 28-b,5	dār, beyt 28-b,5	serā, ħānedür 28-b,5
ev issi 16-b,7	rabbe'l-beyt 16-b,7	kedħudā 16-b,7
ev kumaşı 31-b,13	metā', eṣaş 31-b,13	kālā 31-b,13
ev ortası 28-a,11	bāħā 28-a,11	mīyān-i serā 28-a,11
evet 8-a,9	ne'm 8-a,9	ārī 8-a,9
evler 18-b,2	rubū' 18-b,2	serāħā 18-b,2
eyegü 24-b,4	żil' 24-b,4	pehlū 24-b,4
eyer 12-b,6	serc 12-b,6	zīn 12-b,6
eyü aňla 28-b,13	erdik 28-b,13	deryāb 28-b,13
eyü koňu 30-b,8	'iṭr 30-b,8	büy-i ḥoş 30-b,8

F

fak 8-a,12

faħ 8-a,12

telle 8-a,12

fil süñigi 5-b,10
fitil 19-a,7

‘ac 5-b,10
zubâle, fetîle 19-a,7

pîleste 5-b,10
pelîte 19-a,7

G

gâvûr 4-b,9	kâfir 4-b,9	muğ 4-b,9
gec 23-a,4	betī 23-a,4	uya 23-a,4
gem, uyan 9-a,4	şekîm 9-a,4	dehene 9-a,4
gemi 6-b,9	fûlk, sefîne 6-b,9	keştī 6-b,9
gemi dümeni 26-b,13	sukkân 26-b,13	domgeştī 26-b,13
gemi yelkeni 25-a,12	şerâ‘ 25-a,12	bâdbân 25-a,12
gemici 6-b,10	mellâh 6-b,10	keştibân 6-b,10
gevde 3-b,11	cûsse 3-b,11	ten 3-b,11
geyik 4-a,4	żaby 4-a,4	āhû 4-a,4
gezmek 11-b,12	seyh, sefer 11-b,12	refsten 11-b,12
gice 6-b,7	leyl 6-b,7	şeb 6-b,7
gice gezen 12-b,12	‘âss, (c.ases) 12-b,12	şebrev 12-b,12
gice görmez 10-b,10	e’şâ 10-b,10	şebkûr 10-b,10
giçerlik 9-a,13	nifâz 9-a,13	revânī 9-a,13
gidici 7-b,12	zâhib 7-b,12	revende 7-b,12
girü dönmek 17-b,12	rûcû‘ 17-b,12	bâzgerdīden 17-b,12
gitmek 4-a,1	zehâb 4-a,1	refsten 4-a,1
giyesi 28-b,8	libâs, lübs, milbes 28-b,7	pûşîş 28-b,7
göbek 20-a,13	sürre 20-a,13	nâf 20-a,13
gögüs 20-a,12	şadr 20-a,12	sîne 20-a,12
gögüs 26-b,8		sîne 26-b,8
gök 26-b,7	felek, ‘arş 26-b,7	gerdûn, gerzmân 26-b,7
gökçek 7-b,8	kaşîm 7-b,8	nîkrû 7-b,8
gölge 3-b,2	zill 3-b,2	sâye 3-b,2
gomleg 24-b,1	sîrbâl 24-b,1	pîrähen 24-b,1
gomleg 14-b,11	ķamîş 14-b,11	pîrehen 14-b,11
gomleg 27-a,08	ķaftân 27-a,08	
gönden olan bardağ 31-a,13	debbe 31-a,13	kûze’-i çerm 31-a,13
göñül 7-a,5	bâl 7-a,5	dil 7-a,5

göñül 9-a,7	ħaled 9-a,7	dil 9-a,7
göñül tamarı 9-a,2	vetin 9-a,3	reg-i dil 9-a,2
göñülden giçen 11-a,12	sırr 11-a,12	rāz 11-a,12
gövde 12-b,7	beden 12-b,7	ten 12-b,7
gövdeli 14-a,13		tenāver şahış 14-a,13
gövdeli 17-b,3	cezz, haziż 17-b,3	tenāver 17-b,3
gövdeli kimse 25-b,8	cisām 25-b,8	tenāver 25-b,8
göz kapağı 18-a,8	cefn 18-a,8	pülük 18-a,8
göz uci ile bakan kişi 17-a,11	laħiż 17-a,11	bāğışme, nigehkon 17-a,11
gözyası 18-a,1	dem' 18-a,1	eşk 18-a,1
gözyaşları 18-a,1	dümū' 18-a,1	eşkhā 18-a,1
gür 10-b,2	ħuvvet 10-b,2	nīyrū, zür 10-b,2
gür 23-a,2	ħayf 23-a,2	şam 23-a,2
gür 25-b,11	ħuvvet, se'b 25-b,11	duşvār, zür 25-b,11
gür 25-b,12	żulm 25-b,12	sitem 25-b,12
gür 26-b,8	cevr 26-b,8	sitem 26-b,8
güclü 10-b,1	ħädir 10-b,1	tevānā 10-b,1
gülmek 17-b,13	żiħk 17-b,13	ħende 17-b,13
gülşuyı 11-b,6	māverd 11-b,6	golāb 11-b,6
gümüş 19-a,13	fizże 19-a,13	sīm 19-a,13
gümüş 21-b,6	varaħ 21-b,6	sīm 21-b,6
gümüş boncuğ 27-a,03	cümāne 27-a,04	mühre'-i sīmīn 27-a,03
gün 25-a,8	yevm 25-a,8	rūz 25-a,8
güneş 25-b,5	şems 25-b,5	āftāb 25-b,5
güneş 29-b,3	yūħ 29-b,3	ħor 29-b,3
güneş 3-b,10	şems 3-b,10	ħurşid 3-b,10
güneyik 8-a,1	hindibā 8-a,1	kāsnī 8-a,1
günlük 25-a,8	rizz 25-a,8	rūzi 25-a,8
güveygü 24-b,4	ħeten 24-b,4	dāmād 24-b,4
güz 3-a,12		pāyiz, mihrecān 3-a,12

H

hakdan ħaber viricü 2-b,12	nebi 2-b,12	peygamber 2-b,12
----------------------------	-------------	------------------

hoşnūd olmıyan 18-a,12	ceşī 18-a,12	āzmend 18-a,12
hurma ağacı 20-b,3	nahle 20-b,3	diraht-ı ḥorma 20-b,3
hurma şalkımı 18-b,5	'izk̄ 18-b,5	ḥūṣe'-i ḥorma 18-b,5
hük̄m idici 23-b,8	ḥākim 23-b,8	dāver 23-b,8

İ

ib 8-b,8	sebeb 8-b,8	
iç 13-b,1	işreb 13-b,1	benüş 13-b,1
iç kiysisi 31-a,1	ṣi'ār(?) 31-a,1	cāme'-i enderūnī 31-a,1
iç tonu 24-a,13	serāvil 24-a,13	ṣalvār 24-a,13
içton yakası 27-a,07	nīfāk 27-a,07	nīfe 27-a,07
icuyağı 8-a,7	ṣahm 8-a,7	pīh 8-a,7
iğne 32-b,11	ḥayyāṭ 32-b,11	sūzen 32-b,11
iki 24-a,7	işnān 24-a,7	dü 24-a,7
iki yüzlülük 33-a,8	nīfāk 33-a,8	dū rūyī 33-a,8
ikinci 5-b,1	ṣānī 5-b,1	dovom 5-b,1
ikiz 7-b,6	tev'em 7-b,6	hemzad 7-b,6
ilig 16-b,4	meğaz 16-b,4	moh̄ 16-b,4
ince 19-a,1	rakīk̄ 19-a,1	bārik 19-a,1
incik 22-a,2	sāk̄ 22-a,2	pūje 22-a,2
incü 8-b,1	lū'lū' 8-b,1	morvārīd 8-b,1
inildi 7-b,9	enīn 7-b,9	jeh 7-b,9
inlü 29-b,4	'arīż 29-b,4	penhā 29-b,4
ip 33-b,3	ḥebl, şeṭn 33-b,4	resen 33-b,3
iplik 32-b,01	silk 32-b,01	rişte 32-b,01
iplik 32-b,11	ḥayṭā 32-b,11	rişte 32-b,11
iriş 12-b,10	edrik 12-b,10	beris 12-b,10
irişdurmek 19-a,10	iblāḡ 19-a,10	resānīden 19-a,10
irişmek 19-a,9	belūḡ 19-a,10	resīden 19-a,9
istegil 31-a,6	uṭlub 31-a,6	cūy 31-a,6
istek 12-b,3	ṭaleb 12-b,3	costen 12-b,3
isteyici 10-a,8	sā'il 10-a,8	ḥāhende 10-a,8
ış 24-a,3	ṣe'n 24-a,3	kār 24-a,3

iş düzici 11-b,1	şāni' 11-b,1	kārsāz 11-b,1
işidür 2-b,11	semi' 2-b,11	şunvā 2-b,11
işik 8-b,8	südd 8-b,8	astāne 8-b,8
işit 28-b,12	isme' 28-b,11	buşnev 28-b,12
işlegil 31-a,5	ef'al 31-a,5	kārkon 31-a,5
it 4-a,9	kelb 4-a,9	seg 4-a,9
ivici 23-a,4	'acūl 23-a,5	şitābān 23-a,4
iyilik 21-b,2	kerem 21-b,2	nīkī 21-b,2
iz 29-a,4	işr 29-a,4	pey 29-a,4

K

ķabak 33-b,6	ķar' 33-b,6	kedū 33-b,6
ķabķacaķ 31-b,8	inā 31-b,8	
ķaçacaķ yir 14-b,5	mehreb,meferr,mahīş 14-b,6	cāy gorīz 14-b,5
ķaçaçaķ yir 32-b,8	menāş 32-b,8	cāy girīz 32-b,8
ķaçtı 9-b,10	ferr 9-b,10	gorih 9-b,10
ķaftan 3-a,4	ķaba 3-a,4	cāme 3-a,4
ķalay 19-a,13	reşəş 19-a,13	erzīz 19-a,13
ķalkımaķ 11-b,10	veşbeh 11-b,10	çehīden 11-b,10
ķalķan 3-b,11	cünne 3-b,11	siper 3-b,11
ķamçı 16-b,9	sevṭ, (c.siyāṭ,esvāṭ) 16-b,10	tāziyāne 16-b,9
ķamış 12-b,3	ķaşab 12-b,3	ney 12-b,3
ķan alıcı 17-a,4	faşşād 17-a,4	regzen 17-a,4
ķan dökici 23-a,1	seffāk 23-a,1	ħunrīz 23-a,1
ķanat 7-a,7	cenāḥ 7-a,7	per, bāl 7-a,7
ķanmış 26-a,13	reyyān 26-a,13	sīrāb 26-a,13
ķaplan 25-b,1	nemir 25-b,1	peleng 25-b,1
ķapu 3-b,12	bāb 3-b,12	der 3-b,12
ķapu 8-b,8	vaşīd 8-b,8	der 8-b,8
ķara 33-b,8	esved 33-b,8	siyāḥ 33-b,8
ķara baçlıķ 13-b,9	ħamā' 13-b,9	lūş 13-b,9
ķara ev 16-b,8	fistāṭ 16-b,8	ħergeh 16-b,8
ķaraca 22-a,1	'ażud 22-a,1	bāzū 22-a,1

karalık 15-b,4	sevād 15-b,4	siyāḥī 15-b,4
karañu 12-a,11	ǵales 12-a,11	meğ 12-a,11
ķarañulık 3-a,13	żulmet 3-a,13	maǵ 3-a,13
karañü 19-a,6	ǵayheb 19-a,6	māǵ 19-a,6
karavaş 20-b,7	sebyy 20-b,7	berde 20-b,7
ķardaş 12-a,13	ʂakı́k 12-a,13	dāder 12-a,13
ķargā 4-a,5	ǵurāb 4-a,5	zāǵ 4-a,5
ķarınca 10-b,6	nemle 10-b,6	mūr 10-b,6
ķarındāş 7-b,6	āh 7-b,6	burāder 7-b,6
ķariş 20-a,4	şibr 20-a,4	vije 20-a,4
ķarişmaǵ 32-a,3	imtizāc 32-a,3	āmiḥten 32-a,3
ķartal 23-b,4	raḥm 23-b,4	dāl 23-b,4
ķaşığ 20-a,13	‘āne 20-a,13	zīhār 20-a,13
ķatı 32-a,9	şedid 32-a,9	seht 32-a,9
ķatı sözlü 22-a,10	misläk 22-a,10	seht-i sohen 22-a,10
ķatı uvaǵ 15-a,12	ražrāž 15-a,12	seng-i rīze 15-a,12
ķatı, iri 28-a,7	ʂahīn 28-a,7	seht, sitebr 28-a,7
ķatık 25-a,2	nān idām 25-a,2	ḥoriş 25-a,2
ķatılık 21-a,13	‘anka 21-a,13	sehtī 21-a,13
ķatır 3-b,13	baǵl 3-b,13	ester 3-b,13
ķatlanıcı 18-a,10	şabür 18-a,10	şekibā 18-a,10
ķāvī sözlü 22-b,13	sekkehā 22-b,13	begoftār-ı tevānā 22-b,13
ķaymaǵ 33-b,6	zobde 33-b,6	
ķaynadı 7-b,10	ǵalā 7-b,10	cūşid 7-b,10
ķaynana 30-b,5	ḥumā 30-b,5	mām-ı şuy 30-b,5
ķāz 11-a,6	ivz, baǵt 11-a,6	
ķazan 31-a,5	ekseb 31-a,5	betüz 31-a,5
ķazǵan 27-b,03	mircel 27-b,03	levid 27-b,03
keçe 20-b,8	lebed 20-b,7	nemed 20-b,7
keçı 20-b,13	teys 20-b,13	teke, boz 20-b,13
keçı 3-a,11	mā’iz 3-a,11	boz 3-a,11
keçiler 20-b,13	ma’z 20-b,13	bozān 20-b,13
kedi 4-a,8	hirre 4-a,8	gorbe 4-a,8

kemlik dileyen 23-b,12	ḥāsid 23-b,12	bedhāh, bedendiş 23-b,12
kemük 4-b,11	‘azm 4-b,11	ustuhān 4-b,11
kerpiç 4-a,6	lebin 4-a,6	ḥiṣṭ 4-a,6
kesek 9-a,5	medere, ḫaṣṣ 9-a,5	kalūḥ 9-a,5
keser 12-b,5	ḳadum 12-b,5	tīṣe 12-b,5
kesgin 32-a,8	ḥadīd 32-a,8	tīz 32-a,8
kesici 9-b,7	ḳāṭī‘, cāz 9-b,7	borende 9-b,7
kesilmiş 32-a,11	cezīz 32-a,11	borīde 32-a,11
kesmek 15-b,2	farż, ḫarż 15-b,2	borīden 15-b,2
key 13-b,3	ilbes 13-b,3	bepūş 13-b,3
kılıç 32-a,8	seyf 32-a,8	tīg 32-a,8
ķın 18-a,8	cefn 18-a,8	niyām 18-a,8
ķırba 21-a,11	sakkā 21-a,11	meşk 21-a,11
ķırğal 31-a,10	kehl 31-a,10	dūmūy 31-a,10
ķırlağıç 17-a,3	heṭṭāf, veṭvāt 17-a,3	perestū 17-a,3
ķışa 29-b,5	ḳaṣīr 29-b,5	kūtāh 29-b,5
ķışa süngi 22-a,8	mızräk 22-a,8	nīze’-i kūteh 22-a,8
ķış 14-a,1	ṣitā 14-a,1	dey 14-a,1
ķış 18-b,1	ṣitā 18-b,1	zimstān 18-b,1
ķıvırcık saç 14-a,10	ca’d 14-a,10	peşk 14-a,10
ķız 3-a,5	bint 3-a,5	doh̄ter 3-a,5
ķız 4-b,4	‘azrā‘ 4-b,4	dūšīze 4-b,4
ķızıl 20-a,6	ahmer 20-a,6	sorḥ 20-a,6
ķicerlik 32-a,2	revāc 32-a,2	revānī 32-a,2
ķiči barmaq 22-a,12	ḥinṣīr 22-a,11	kālūc 22-a,12
ķičiler 21-a,1	eṣāḡir 21-a,1	kihān 21-a,1
kimse 12-b,8	men 12-b,8	kes 12-b,8
kimse degil 24-a,4	reẓl, (c.erzāl) 24-a,4	nākes 24-a,4
kifiş 6-a,11	vāsi’ 6-a,11	ferāḥ 6-a,11
kir 33-b,4	deren, sūḥ 33-b,4	
kirec 4-a,7	caṣṣ 4-a,7	gec 4-a,7
kirec 9-a,5	ṣiyd 9-a,5	gec 9-a,5
kirpig 27-a,02	hedeb 27-a,02	moje, müjgān 27-a,02

kirpik bitecek yer 27-a,01	şüfre 27-a,01	cāy moje 27-a,01
kişi 24-a,3	ādem 24-a,3	kākā 24-a,3
kişi 27-b,09	insān 27-b,09	merdum 27-b,09
kiydür 28-a,4	ikis 28-a,4	bepūşān 28-a,4
ko 24-a,6	ža‘ 24-a,6	bunih 24-a,6
koca kişi 7-a,4	şeyh 7-a,4	zāl 7-a,4
koc 20-b,6	kebş 20-b,6	
kohu 30-b,9	rāyiħā 30-b,9	būy 30-b,9
kokmiş 13-b,8	mūntenn 13-b,8	gende 13-b,8
kokmiş 30-b,9	mūnten 30-b,9	gende 30-b,9
kolan 19-b,6	‘ayr 19-b,6	gūr 19-b,6
koltuk 20-a,12	ibṭ 20-a,12	beğal 20-a,12
komač 8-a,3	važ‘ 8-a,3	nīhāden 8-a,3
koñag 20-b, 11	ħirāze 20-b, 11	sepūse 20-b, 11
konuk 26-b,3	żayf 26-b,3	mīhmān 26-b,3
kopuz 27-b,6	‘ud, mizher 27-b,6	berbet 27-b,6
kovan 13-b,10	küvvāre 13-b,10	gendū 13-b,10
koyun 32-b,5	şāh 32-b,5	mīš 32-b,5
koyun 8-b,11	ġanem 8-b,11	gūsfend 8-b,11
kök 5-b,12	‘irk 5-b,12	bīħ 5-b,12
kömec balı 13-b,11	šeħd 13-b,11	nūş 13-b,11
kömec balı 27-b,11	šeħd 27-b,11	şān 27-b,11
kömür 8-a,8	fahm 8-a,8	engüst 8-a,8
köprü 22-b,11	ķantere 22-b,11	
körıcı 32-a,13	baśır 32-a,13	bīnā 32-a,13
körük 8-a,8	menfeħ 8-a,8	demgīr 8-a,8
köşk 18-b,2	şarħ 18-b,2	kāħ 18-b,2
köy 21-b,5	ķarye,21-b,5	rūstā, rustāk 21-b,5
kul 18-a,2	‘abd 18-a,2	bende 18-a,2
kulac 20-a,4	bā‘ 20-a,4	bāzū 20-a,4
kulač 13-a,9	użn 13-a,9	gūş 13-a,9
kum 10-b,5	remle 10-b,5	rīg 10-b,5
kum 17-b,4	keşib 17-b,4	rīg 17-b,4

kum yiğini 17-b,5	tüde-i rīg 17-b,4
kürbağa 19-a,12	vezeg 19-a,12
kuri ot 9-a,6	giyāh-i hoşk 9-a,6
kurt 21-b,2	kirm 21-b,2
kurtuluş 31-b,12	restgārī 31-b,12
kuru otluğ 19-b,2	ħušķ, kīyāh 19-b,2
kuruluş 6-a,8	ħūşķī 6-a,8
kuş 4-a,2	murġ 4-a,2
kuş kaynağı 23-b,5	çeng, çengäl 23-b,5
kuşak 33-a,8	kemer 33-a,8
kuşluğ 31-a,4	çāştgeh 31-a,4
kutlu 16-b,11	ferħunde, ferruh 16-b,11
kuyımcı 18-b,12	zerger 18-b,12
kuyruk 26-b,12	dom, donbāl 26-b,12
kuyruk 12-b,4	dom 12-b,4
kuzı 8-b,11	bere 8-b,11
kuzı kulağı 15-b,7	turūše 15-b,7
küb 12-b,7	ħumm 12-b,7
kül 25-b,13	ħākester 25-b,13

M

marul 8-a,1	ħass 8-a,1	kāħū 8-a,1
maymun 11-b,8	ķird 11-b,8	kabīf 11-b,8
memedede eger kala süd 8-b,13	seyyi' 8-b,13	şeme 8-b,13
men 12-b,8	ene 12-b,8	men 12-b,8
mercimek 32-b,4	mencū, 'ades 32-b,4	
mermer 26-a,2	ruħām 26-a,2	seng-i sofīd 26-a,2
meşelik 15-b,12	ġayża, (c.ġayyāż) 15-b,13	bīše 15-b,13
muştuluğ 9-b,4	bışāre 9-b,4	mojde 9-b,4

N

naşiblü 17-a,12	ħaṭiż 17-a,12	behrmend 17-a,12
nazlanma 12-a,2	lā tefahħur 12-a,2	menāz 12-a,2

nazlanmak 11-b,7
necis 19-b,7
nesne uvağı 9-b,3

dilâl, gönç 11-b,7
'azire 19-b,7
rîze, cüzâz 9-b,3

nâz 11-b,7
gûh 19-b,7
küraża 9-b,3

O

o kim hoşnûd ola 18-a,13	kanû' 18-a,13	hûrsend 18-a,13
od 12-a,10	nâr 12-a,10	âzer 12-a,10
od 25-a,10	sa'îr 25-a,10	âtes 25-a,10
od 27-a,10	nâr, (c.nîrân) 27-a,10	âtes 27-a,10
od közi 12-a,10	ağker, kabes 12-a,10	
od yâliñı 25-a,5	żîrâm 25-a,5	zebâne'-i âtes 25-a,5
oğlak 21-a,13	'anâk 21-a,13	bozgâle 21-a,13
oğlancık 4-b,10	tıfl 4-b,10	kûdek 4-b,10
oğul 16-b,5	ibn 16-b,5	ferzend 16-b,5
oğul 30-b,2	ibn 30-b,2	pûr 30-b,2
oğul oğulları 16-b,5	hefed, (c.esbât) 16-b,6	nebirgân 16-b,6
ok 13-a,2	sehm 13-a,2	hedeng 13-a,2
ok 27-a,11	sehm 27-a,11	nâvek 27-a,11
ok ü süñü demreni 27-a,12	naşl 27-a,12	peykân 27-a,12
okı 28-b,11	ikra' 28-b,11	buhân 28-b,11
okımaç 30-a,13	da'vet 30-a,13	hânden 30-a,13
omuz 13-a,10	menkib 13-a,10	dûş 13-a,10
on 24-a,12	'aşre 24-a,12	deh 24-a,12
on iki biñ adım yir 7-b,13		ferseng, fersah 7-b,13
orak 13-a,13	mîhsed, ihsed 13-a,13	dâs 13-a,13
orak 27-b,02	mincel 27-b,03	dâs 27-b,03
ortaç 14-a,9	şerîk, şakîş 14-a,9	enbâz 14-a,9
oruc tutmak 25-a,9	şiyâm 25-a,9	rûze dâsten 25-a,9
ota 9-b,2	hücre 9-b,2	koriçe 9-b,2
otun 12-b,1	heþeb 12-b,1	hîme 12-b,1
ot 33-b,7	nebât 33-b,7	giyâh 33-b,7
ot 9-a,6	nebât 9-a,6	giyâh 9-a,6
otlaç yeri 29-a,13	metre' 29-a,13	çerâgâh 29-a,13

ova 26-b,9	cubbān 26-b,9	deşt 26-b,9
ova 3-b,1	sahrā 3-b,1	hāmūn 3-b,1
oyın 32-b,5	lu'be 32-b,5	bāzī 32-b,5
oyna 11-b,11	il'ab 11-b,11	bāz 11-b,11
oynamak 11-b,10	le'ib 11-b,11	bāzīden 11-b,11
oynayıcı 5-a,13	'ābiş 5-a,13	bāzende 5-a,13
oyın 8-b,12	lu'be 8-b,12	bāzī 8-b,12

Ö

öd 12-a,11	merāre 12-a,11	zehre 12-a,11
ödek 27-a,06	ğarāmet 27-a,06	tāvān 27-a,06
ögici 23-a,3	meddāḥ, şemm 23-a,2	sitāyende 23-a,1
ögilmiş 17-a,13	ħamīd 17-a,13	setüde 17-a,13
ögilmiş 2-b,13	maḥmūd 2-b,13	setüde 2-b,13
ökçe 29-a,4	'aḳab 29-a,4	pāşīne 29-a,4
ölçek 24-b,7	sā', mikyāl 24-b,7	peymāne 24-b,7
ölçulen 24-b,6	mekīl 24-b,6	peymüde 24-b,6
oldı 4-b,7		mord 4-b,7
ölü 20-b,1	meyyīt 20-b,1	morde 20-b,1
ölüm 33-a,11	meniyye, ḥatf 33-a,11	merg 33-a,11
öñ 19-a,3	ḳodām, imām 19-a,3	pīş 19-a,3
önegü 9-a,3	'anīd 9-a,3	sitizekār 9-a,3
önüürdī 4-b,5	evvel 4-b,5	neḥost 4-b,5
öpmek 29-b,8	takbīl 29-b,8	büsīden 29-b,8
öpüş 20-b,12	ḳoble 20-b,11	büse 20-b,11
örgüt 25-a,11	senām 25-a,11	kūhān 25-a,11
örilmiş 14-a,11	'aķış 14-a,11	mergūl 14-a,11
örtülmüş 10-a,6	mestūr 10-a,6	pūşīde 10-a,6
øyke, vayke 15-b,12	ǵayż 15-b,12	ḥuşm 15-b,12
özdegi 18-b,6	cız̄, (c.cüzū') 18-b,6	tene'-i ḥorma 18-b,6
özni görici 23-b,13	muhtāl 23-b,13	ḥodbīn 23-b,13

P

pek işirici 15-b,9	'azzāz 15-b,9	gezān 15-b,9
pek ivici 18-a,11	cezū' ,helū' 18-a,11	nāšekībā 18-a,11
peynir 15-a,3	cübün 15-a,2	penber 15-a,2
pul 22-b,11	fels 22-b,11	peşiz 22-b,11
put 4-b,9	lāt, menāt 4-b,9	feğ 4-b,9

S

sāc ayağ 30-a,6	minşab 30-a,6	sehpā 30-a,6
şac, kıl 31-a,2	şe'r 31-a,2	mūy 31-a,2
şacılmış 10-a,7	menşür 10-a,7	pāside 10-a,7
şāğ 19-a,4	yemīn 19-a,4	rāst 19-a,4
şāğ 25-b,9	şahīh, selīm 25-b,9	tendürüst 25-b,9
şağır 5-a,10	'aşamm 5-a,10	ker 5-a,10
şagu 31-a,12	nevhe 31-a,12	müye 31-a,12
şakal 31-a,10	lihye 31-a,10	rīş 31-a,10
şakalı yok 16-b,2	kūsec 16-b,2	bīrīş 16-b,2
şaklayıcı 17-b,1	hafīż 17-b,1	nigāhbān 17-b,1
şaman 19-b,3	tebn 19-b,3	kāh, geh 19-b,3
şarı 20-a,7	aşfer 20-a,7	zerd 20-a,7
şarimsağ 11-a,8	şūm, sīr 11-a,7	
şat 4-b,5	bi' 4-b,5	befurüş 4-b,5
savukluğ 10-b,11	burūdet 10-b,11	serdī 10-b,11
şay 15-b,1	iħşı 15-b,1	şomor 15-b,1
şaymağ 15-a,13	iħşā 15-a,13	şomāri'den 15-a,13
şayru 7-b,9	sakīm 7-b,9	ħaste 7-b,9
sekiz 24-a,11	şemān 24-a,11	heşt 24-a,11
semər 33-a,6	ikāf 33-a,6	pālān-1 ħar 33-a,6
semiz 19-a,2	semin, simen 19-a,2	ferbih 19-a,2
semiz ot 8-a,2	ferūħ 8-a,2	pür pehn 8-a,2
sen 33-b,5	ente 33-b,5	to 33-b,5
serçe 10-a,11	'aşfür 10-a,11	goncişk 10-a,11
sevinen 22-b,7	feriħ 22-b,7	şād 22-b,7

sevinmek 16-b,12	fereḥ, neṣāt 16-b,12	ḥorremī 16-b,12
sevinmek 18-a,6	sürür, ibtiḥāc 18-a,6	ḥorremī 18-a,6
sevinmiş 10-a,13	mesrūr 10-a,13	ḥorrem 10-a,13
şıçan 4-a,8	fāre 4-a,8	mūš 4-a,8
şıǵınacak yir 30-a,1	melce‘, mev’il 30-a,1	penāgāh 30-a,1
şıǵıncağ yir 9-b,9	melāz 9-b,9	penāgāh 9-b,9
şıǵınmağ 9-b,13	leyāz 9-b,13	penāhīden 9-b,13
şıǵır gözü 15-a,1	‘aṣīr 6-b,11	gāv-ı çeşm 14-,13
şıkılmış 6-b,11	mifreż, mīkrāż 15-b,3	foşerde 6-b,11
şındı 15-b,3	mexsūr 10-b,12	gāz 15-b,3
şınmış 10-b,12	zūcāc 5-b,13	beşikeste 10-b,12
şırça 5-b,13	vece‘ 12-b,9	ābgīne 5-b,13
şızı 12-b,9	tereşsuḥ 14-b,9	derd 12-b,9
şızmağ 14-b,9	cedeş, cedef (c.ecdāf) 20-b,2	zihīden 14-b,9
śin 20-b,2	zubāb 13-a,1	gūr 20-b,2
sińek 13-a,1	‘aṣab 5-b,10	meges 13-a,1
sińir 5-b,10	ḥall 30-b,13	pey 5-b,10
sirke 30-b,13	mā’ide 26-b,2	ḥān 26-b,2
şofra 26-b,3	başal 11-a,8	piyāz 11-a,8
şoǵan 11-a,8	sikke, zükāk 16-b,13	küçe 16-b,13
şočak 16-b,13	yesār 19-a,4	çeb 19-a,4
şol 19-a,4	nefes 12-b,4	dem 12-b,4
şoluń 12-b,4	āhir 27-a,04	pāyān 27-a,04
şoń 27-a,04	ķurte 21-a,11	sermā 21-a,11
şovuk 21-a,11	berd 3-a,12	sermā 3-a,12
sovuk 3-a,12	rīḥ, şarşar 33-a,5	ferāg 33-a,5
şovuk yel 33-a,5	aşl, neseb 30-b,3	nijād 30-b,3
şoy 30-b,3	isleh 28-a,3	berken 28-a,3
şoy, yüz 28-a,3	ḥulāf 9-a,1	bīd 9-a,1
sögit ağacı 9-a,1	şafşāf 20-b,10	bīd 20-b,10
sögüt 20-b,10	kul 24-a,5	begū 24-a,5
söyle 24-a,5	kul 30-b,1	begūy 30-b,1
söyle 30-b,1		

söyleme 30-b,1	şah 30-b,1	hamuş şev 30-b,1
söleyici 13-b,12	ķā'il 13-b,12	gūyende 13-b,12
söz 22-a,9	kelām 22-a,9	goftār 22-a,9
söz 25-b,12	kelām 25-b,12	sohan 25-b,12
söz, keleci 24-a,10	ķāl 24-a,10	goft 24-a,10
su 29-b,12	mā', c.mīyāh, emvāh 29-b,12	āb 29-b,12
su 8-b,7	mā 8-b,7	āb 8-b,7
su şığırı 32-b,6	cāmūs 32-b,6	gāvmiş 32-b,6
suç 7-a,5	cünāh 7-a,5	günāh 7-a,5
suç 9-b,1	cürm, günāh 9-b,1	beze 9-b,1
suçlu 5-a,9	ħāniş 5-a,9	günahkār 5-a,9
şusız 7-a,2	żemeān 7-a,2	teşne 7-a,2
şusız olan 26-b,1	etşān 26-b,1	teşne 26-b,1
şuya kanma 33-b,10	rey 33-b,10	sīrāb 33-b,10
şuya ṭalmağ 16-a,8	ġavte, ḥayāz 16-a,8	
süci 24-a,1	sahbā, ḫarkef 24-a,1	mul 24-a,1
süci 25-a,6	ħanderiñ, 'ukār 25-a,6	
süci 3-a,10	ħumeyyā 3-a,10	bāde 3-a,10
süci 6-b,12	rāḥ, reyāḥ 6-b,12	bāde 6-b,12
süci rengi 24-a,2	cirbāl 24-a,2	reng-i mey 24-a,2
süd 4-b,8	leben 4-b,8	şīr 4-b,8
sümük 16-b,4	ħilm, muħāṭ 16-b,4	
süngü 7-a,12	rimħ, ḫanāt 7-a,12	neyze 7-a,12
süngü düzici 7-a,13	remmāḥ 7-a,13	neyzeger 7-a,13
süñü 23-b,6	esel 23-b,6	nīze 23-b,6
süpründi 22-b,9	ħamāme 22-b,9	ħaṣāk 22-b,10
süri 9-a,1	ħazme 9-a,1	reme 9-a,1
sürmelik 26-b,4	mikħele 26-b,4	sermedān 26-b,4
süzek 28-a,9	mibzel 28-a,9	pälü 28-a,9

§

şaşı 10-b,9   ahvel 10-b,9   lüçe 10-b,9

T

ṭāġ 19-b,7	ṭavd 19-b,7	kūh 19-b,7
ṭağar 27-a,13	mirken, miḥżeb 27-a,13	ṭeṣṭ 27-a,13
ṭağbaşı 7-b,7	külle 7-b,7	ṣeh̄ 7-b,7
ṭām 11-a,9	semg, ‘arş 11-a,9	bām 11-a,9
ṭamaġ 21-b,10	ḥenek 21-b,10	kām 21-b,10
ṭañ 12-b,2	‘aceb 12-b,2	ṣigeft 12-b,2
ṭañ 6-b,7	ṣabāḥ 6-b,7	bām 6-b,7
ṭar 25-b,2	zeyyīk 25-b,2	tonok 25-b,2
ṭar 6-a,11	mažīk 6-a,11	teng 6-a,11
ṭaru 14-b,7	zürre 14-b,7	erzen 14-b,7
ṭas 27-b,01	iccāne 27-b,01	pengān 27-b,01
ṭaş 4-a,6	ḥacer 4-a,6	seng 4-a,6
ṭatlu 14-b,3	ḥulv 14-b,3	ṣirin 14-b,3
ṭatlu 32-a,11	ležīz 32-a,10	bāmeze 32-a,10
ṭatlu 4-b,3	furāt 4-b,3	ṣīrīn 4-b,3
ṭatlu 9-b,1	lāz 9-b,1	bāmeze 9-b,1
ṭavşan 4-a,4	irneb 4-a,4	ḥargūş 4-a,4
ṭavşancıl 4-a,3	‘uķāb 4-a,3	mākiyān 6-b,1
ṭavuğ 6-b,1	decāc 6-b,1	korre 4-b,13
ṭay 4-b,13	mühre 4-b,13	ḥāk 26-a,2
ṭobrāġ 26-a,3	regām 26-a,2	bāz 12-a,4
ṭoġan 12-a,4	ṣakr 12-a,4	derd-i zih-i zahmet 16-a,6
ṭoġurma 16-a,6	mehāż 16-a,6	sīr 11-a,7
ṭoķ kişi 11-a,7	ṣeb̄’ān 11-a,7	nūh 24-a,11
ṭoķuz 24-a,11	tis’ā 24-a,11	pür 14-b,11
ṭolu 14-b,11	meşhūn 14-b,11	yahcce,tegerg 33-a,10
ṭolu 33-a,10	bered 33-a,10	efsürden 8-a,4
ṭonmaġ 8-a,4	tecemmüd 8-a,4	ḥük, girāz 11-b,9
ṭoñuz 11-b,9	ḥinzīr 11-b,9	gūy 9-a,13
ṭop 9-a,13	küre 9-a,13	pejūl 22-a, 1
ṭopuk 22-a, 1	ka’ab 22-a, 1	sūr 30-b,11
ṭoy 30-b,11	velīme 30-b,11	

toydim 30-b,10	şib'at 30-b,10	sîr şodem 30-b,10
ṭul 20-a,8	ermele 20-a,8	zen-i bîve 20-a,8
ṭulum 21-a,12	zikk̄, (c.ezkāk) 21-a,12	ḥik̄ 21-a,12
ṭulum şatıcı 21-b,3	zekk̄ak 21-b,3	ḥik̄furûş 21-b,3
tur 24-a,5	kîmm 24-a,5	ist 24-a,5
ṭurmak 17-b,11	kîyam 17-b,11	istâden 17-b,11
ṭuṭak 6-a,7	şefe 6-a,7	leb 6-a,7
ṭutruk 27-a,09	mis'är 27-a,09	furûzîne 27-a,09
tuz 14-b,1	milh 14-b,1	nemek 14-b,1
ṭuzlu 6-a,2	ücâc 6-a,2	şûr 6-a,2
tâc 29-b,6	iklîl 29-b,6	efser, gerzen 29-b,6
tag 3-b,1	cebel 3-b,1	kûh 3-b,1
tâñ 31-a,3	ġadât, şubâh 31-a,3	bâm 31-a,3
tasa 18-a,7	terâh 18-a,7	endûh 18-a,7
tasa 31-a,11	ġuşşa 31-a,11	nijend 31-a,11
tasa 9-a,7	esef 9-a,7	dijem 9-a,7
tasalu 22-b,7	ħazin 22-b,7	ġamnâk 22-b,7
teğar 33-a,13	ħezezf 33-a,13	sifâl 33-a,13
teñri 2-b,10	Allah 2-b,10	īzed 2-b,10
tobraġ 4-a,7	tûrâb 4-a,7	ħâk 4-a,7
tobraġ 8-b,7		ħâk 8-b,
toğmiş 3-a,9	velîd 3-a,9	zâde 3-a,9
toygâr kuşı 7-a,6	ħanbere 7-a,6	ħûl 7-a,6
toz 26-a,1	ķitâm 26-a,1	gerd 26-a,1
toz 6-a,6	ġubâr 6-a,6	gerd 6-a,6
tuzluk 26-b,5	memleħa 26-b,5	nemekdân 26-b,5
tükrük 4-b,12	buşâk 4-b,12	ħiyû 4-b,12
tükürmek 4-b,12	tebzîk 4-b,12	tofü 4-b,12
tütün 6-a,6	'acâc 6-a,6	dûd 6-a,6

U

ucuz 14-b,8	rahiş 14-b,8	erzân 14-b,8
uçmaķ 4-a,2	tayerân 4-a,2	perîden 4-a,2

uğraş 11-b,2	ḥarb, kīṭāl 11-b,2	kārzār 11-b,2
uğraş yeri 3-b,12	ma‘reke 3-b,12	kīnegeh 3-b,12
uğrı 9-b,7	sārik 9-b,7	dōzd 9-b,7
uğrilar 22-a,6	luṣūš, surrāk 22-a,6	dezdān
ulu 17-b,1	mecīd 17-b,1	bozorgvār 17-b,1
ulu barmağ 22-a,12	sotorg ingoşt 22-a,12	ibhām 22-a,11
ulu կովցա 33-b,3	garb 33-b,3	delv-i bozorg 33-b,3
ulular 21-a,1	eṣrāf 21-a,1	mihān 21-a,1
ūmū 23-b,7	emel, (c.āmāl) 23-b,7	ümmīd 23-b,7
ur 13-b,2	iżrib 13-b,3	bizen 13-b,2
urmak 13-b,2	żarb 13-b,2	zeden 13-b,2
uş 13-a,12	lübb 13-a,12	hūş 13-a,12
uşlu 17-a,12	‘ākil 17-a,12	behred 17-a,12
uşlu 8-a,5	lebīb 8-a,5	ħiredmend 8-a,5
utanmak 5-a,12	ħacālet 5-a,12	bişermiñden 5-a,12
uvak 15-b,1	reżāż 15-b,1	rīze 15-b,1
uvağ ṭaş 15-a,11	ħaṣebā 15-a,11	seng-i ħurd 15-a,11
uyħu 18-a,7	nevṁ, ḥucū‘ 18-a,7	ħāb 18-a,7
uyku 31-b,9	ruķād 31-b,9	ħāb 31-b,9
uyluğ 22-a,2	fahz 22-a,2	rān 22-a,2
uyuyanlar 26-a,3	niyām 26-a,3	ħoftkān 26-a,3
uyuz 5-a,10	cereb 5-a,10	ger 5-a,10
uzun 11-b,5	aṭvel 11-b,5	dirāz 11-b,5

Ü

üç 24-a,8	şelaşe 24-a,7	se 24-a,8
üçinci 5-b,2	şālis 5-b,2	sivom 5-b,2
üfürici 5-b,4	nāfiş 5-b,4	demende 5-b,4
üfürmek 19-a,9	nefħ 19-a,9	demiden 19-a,9
üğü kuşı 26-a,4	ħāme 26-a,4	kūf 26-a,4
ün 32-a,9	şavt 32-a,9	ħavāz 32-a,9
üzüm 24-b,8	‘ineb 24-b,8	engür 24-b,8

V

vir 24-a,6
virici 5-a,11

hāt 24-a,6
mūriş 5-a,11

bidih 24-a,6
dehende 5-a,11

Y

yabān yir 28-a,2	tih 28-a,2	beyābān 28-a,2
yağ 19-a,2		ruğan 19-a,2
yağıcı 18-a,2	māṭir 18-a,2	bārende 18-a,2
yağmur 27-b,05	vābul, maṭar 27-b,05	bārān 27-b,05
yağmur 9-b,5	cevd, maṭar, rezāz 9-b,5	bārān 9-b,5
yağın 30-a,5	kitf 30-a,5	usthān 30-a,5
yaka 27-a,08	ceyb 27-a,08	girībān 27-a,08
yalancı kişi 14-a,8	ḥariş 14-a,8	durūggū 14-a,8
yaldırımağa 21-a,7	eşrāk 21-a,7	tābi'den 21-a,7
yaldırıcı 21-a,8	berrāk 21-a,8	tābende 21-a,8
yaldırıyan 21-a,9	lāmi‘, mutelē’le‘, raķrāk 21-a,10	tābān, rāḥṣān, dīraḥṣān 21-a,9
yalın ayağ 26-b,10	ḥāfi 26-b,10	pāybrehne 26-b,10
yalnız 2-b,10	ne ferd 2-b,10	tenhā 2-b,10
yaña 31-a,4	nahv, taraf 31-a,4	sūy 31-a,4
yañağ 13-a,9	ḥedd 13-a,9	roh 13-a,9
yanıt 30-a,14	cevāb, evā 30-a,14	pāsoḥ 30-a,14
yanmış 19-a,8	ḥariķ 19-a,8	sūhte 19-a,8
yapılmış 10-b,4	ma'mūr 10-b,4	ābād 10-b,4
yaprağının dibi 20-b,4	kürnāf 20-b,4	bun-i berg-i naħle 20-b,4
yaprak 21-b,7	varak, (c.evrāk) 21-b,7	berg 21-b,7
yapucı 10-b,3	bennā 10-b,3	bināger 10-b,3
yaramaz 3-a,7	tālih 3-a,7	bed 3-a,7
yarasa 20-b,12	ḥaşşaf 20-b,12	şebpere 20-b,12
yardımcı 32-a,12	naşīr, mu'īn 32-a,12	yārī, dehende 32-a,12
yarıg 20-a,5	şakķ, kāf 20-a,5	
yarık 18-a,5	şad‘, (c.şudū‘) 18-a,5	kāf, şikāf 18-a,5
yarık 5-b,13	force 5-b,13	şikāf 5-b,13
yarım 20-a,5	şikk 20-a,5	nīm 20-a,5

yas 31-a,11	muş̄bet 31-a,11	sūk 31-a,11
yâşı burinlı 16-b,3	eftas 16-b,3	pehn-i bînî 16-b,3
yaş 30-b,6	raṭb 30-b,6	ter 30-b,6
yâş 33-b,1	belel 33-b,1	nem 33-b,1
yaş ot 8-a,2	‘aṣb 8-a,2	gîyâh-ı ter 8-a,2
yaşlu 30-b,6	esenn 30-b,6	sâl 30-b,6
yatan 33-a,3	żacī’ 33-a,3	pister 33-a,3
yavaş kişi 17-a,13	ḥalîm 17-a,13	bürdbân 17-a,13
yavrı 6-b,1		beççe 6-a,13
yavrı 8-b,7		beççe 8-b,7
yay 18-b,1	şayf 18-b,1	tâbistân 18-b,1
yay 27-a,11	ķavs 27-a,11	kemân 27-a,11
yay evi 20-a,3	maṣîf 20-a,3	kâje 20-a,3
yay evi 20-a,3	maṣîf, muṣṭaf 20-a,3	
yaya 3-a,9	râcil 3-a,9	piyâde 3-a,9
yayîn kirişi 27-b,08	veter 27-b,08	târi, zih 27-b,08
yazı 19-b,6	ķâ’ 19-b,6	hâmûn 19-b,6
yazı 20-b,10	şafşaf 20-b,10	hâmûn 20-b,10
yazı 20-b,9	ḥaṭṭ 20-b,9	nîşten 20-b,9
yebân yer 31-b,11	mefâze, felât 31-b,11	biyâbân 31-b,11
yedi 24-a,10	seb‘a 24-a,9	heft 24-a,10
yelim 31-b,7	ğarâ 31-b,7	sırışom 31-b,7
yemek 30-b,10	ekele 30-b,11	ḥorden 30-b,11
yemiş 23-a,6	fâkihe, meyve 23-a,6	
yeñi 28-b,8	cedîd 28-b,8	nev 28-b,8
yeni 9-a,7	cedîd 9-a,7	nev 9-a,7
yer 26-a,1	ğabrâ 26-a,1	zemiñ 26-a,1
yer 32-b,10	arż, (c.ārâż) 32-b,10	zemiñ 32-b,10
yerâğ,düzen 11-b,13	cîhâz 11-b,13	sâz 11-b,13
yerağı 11-b,3	silâh 11-b,3	sâz 11-b,3
yeşil 20-a,6	aḥżer 20-a,6	sebz 20-a,6
yığıcı 18-a,3	ħâciz, menü‘ 18-a,3	bâzdârende 18-a,3
yıl 24-a,8	sene 24-a,8	sâl 24-a,8

yıl 25-a,13	'ām 25-a,13	sāl 25-a,13
yılan 9-b,12	hayye 9-b,12	mār 9-b,12
yılan şokması 9-b,12	ledāğ 9-b,12	gezīd 9-b,12
yıldız 3-b,10	ṣīhāb 3-b,10	aḥter 3-b,10
yıllar 7-a,10	sūnūn 7-a,10	sālhā 7-a,10
yırtıcı 3-a,7	sebū' 3-a,7	ded 3-a,7
yigin 13-b,6	muẓaffer 13-b,6	çire, pīrūz 13-b,6
yıl 25-a,13	rīḥ 25-a,13	bād 25-a,13
yıl 28-b,10	u‘du 28-b,10	dev 28-b,10
yıl esmek 6-a,5	hubūb, rīḥ 6-a,5	vezīden, bād 6-a,5
yilci 7-b,12	'ādī 7-b,12	devende 7-b,12
yillemek 32-b,12	żirāṭ, rudām 32-b,12	tīz 32-b,12
yiller 7-a,11	riyāḥ 7-a,11	bādhā 7-a,11
yilmek 28-b,10	'add 28-b,10	devīden 28-b,10
yimiş 6-a,8	ṣemer 6-a,8	ber 6-a,8
yirmek 5-a,8	mez̄emmet 5-a,8	nikūhīden 5-a,8
yiyecek 25-a,3	ṭa‘ām 25-a,3	ḥordenī 25-a,3
iyici 6-a,10	ākil 6-a,10	ḥürende 6-a,10
yoğsul 21-b,8	mu‘sir 21-b,8	gedā 21-b,8
yoğsuluğ 21-b,9	infāk, imlāk 21-b,9	dervīşī 21-b,9
yoğun 17-b,5	keşīf, ḡalīz 17-b,5	sitebr 17-b,5
yoğsul 6-a,9	'ā'il 6-a,9	gedāy 6-a,9
yoğsulluguğ 32-b,7	ḥaṣāṣ 32-b,7	gedāy 32-b,7
yok 13-a,2	'adēm 13-a,2	nīst 13-a,2
yol 12-b,11	senen 12-b,11	rāh 12-b,11
yol 17-a,1	mehicce 17-a,1	rāh 17-a,1
yol 17-a,1	nehc, minhāc, şirāṭ 17-a,1	rāh 17-a,1
yol 29-b,1	sebīl, meslek 29-b,1	rāh 29-b,1
yol gösterici 23-b,10	hādī 23-b,10	rāhnümā 23-b,10
yoldaş 12-a,12	refik 12-a,12	hemreh 12-a,12
yuğ, boyunduruğ 29-b,2	nīr 29-b,2	
yulaf 32-b,3	'ales 32-b,3	gendor 32-b,3
yular şapı 25-b,3	miḳved 25-b,3	serefsār 25-b,3

yumşak 4-b,10	nā‘ime 4-b,10	nerm 4-b,10
yumurta 6-a,13	beyže 6-a,13	ḥāye 6-a,13
yuva 4-a,3	‘uṣṣ 4-a,3	lāne 4-a,3
yüklü 16-a,5	ḥoblī, ḥāmil 16-a,5	ābisten 16-a,5
yüksek 33-a,12	‘alā’ 33-a,12	bolend 33-a,12
yüñden kiysi 22-a,7	zermānka(?) 22-a,7	peşmīne 22-a,7
yüze yüz 31-a,8	vācih 31-a,8	gešt, rüberüy 31-a,8
yüzük 8-a,13	ḥātem 8-a,13	engoşterī 8-a,13
yüzük kaşı 8-a,13	fāṣṣ 8-a,13	nigīn 8-a,13

Z

zirih 17-b,2	dır‘, lebüs 17-b,2	cobbe 17-b,2
ziyanlu böcek 26-a,6	ḥāmme 26-a,6	meḥande 26-a,6

ARAPÇA-TÜRKÇE-FARSÇA SÖZLÜK

ARAPÇA	TÜRKÇE	FARSÇA
A		
‘ā’il 6-a,9	yohsul 6-a,9	gedāy 6-a,9
‘abā 24-a,12	aba 24-a,12	şāl 24-a,12
‘abd 18-a,2	kul 18-a,2	bende 18-a,2
‘ābiṣ 5-a,13	oynayıcı 5-a,13	bāzende 5-a,13
‘ac 5-b,10	fil süñigi 5-b,10	pīleste 5-b,10
‘acāc 6-a,6	tütün 6-a,6	dūd 6-a,6
‘aceb 12-b,2	tañ 12-b,2	şigeft 12-b,2
‘acem 4-b,6		zindegānī, dīr 4-b,6
‘acīf 19-a,1	arık 19-a,1	läger 19-a,1
‘acīn-i teḥ 8-a,6	ekşi ḥamīr 8-a,6	ḥamīr-i torş 8-a,6
‘acūl 23-a,5	ivici 23-a,4	ṣitābān 23-a,4
‘add 28-b,10	yilmek 28-b,10	devīden 28-b,10
‘adem 13-a,2	yok 13-a,2	nīst 13-a,2
‘ādī 7-b,12	yilci 7-b,12	devende 7-b,12
‘akāb 29-a,4	ökçe 29-a,4	pāšīne 29-a,4
‘ākil 17-a,12	uşlu 17-a,12	beḥred 17-a,12
‘akīṣ 14-a,11	örilmiş 14-a,11	merğül 14-a,11
‘aks 11-a,10		bāz 11-a,10
‘alā’ 33-a,12	yüksek 33-a,12	bolend 33-a,12
‘ales 32-b,3	yulaf 32-b,3	gendor 32-b,3
‘alīm 2-b,11	bilür 2-b,11	dānā 2-b,11
‘ām 25-a,13	yıl 25-a,13	sāl 25-a,13
‘amīk 12-a,12	derin 12-a,12	jerf 12-a,12
‘anāk 21-a,13	oğlak 21-a,13	bozgāle 21-a,13
‘āne 20-a,13	ḳaṣığ 20-a,13	zīhār 20-a,13
‘anīd 9-a,3	önegü 9-a,3	sitizekār 9-a,3
‘anķa 21-a,13	ḳatılık 21-a,13	sehti 21-a,13
‘arak 30-b,7	der 30-b,7	ḥoy 30-b,7
‘arike, teb‘ 5-b,11		sirīṣt 5-b,11

'arfž 29-b,4	inlü 29-b,4	penhā 29-b,4
'aşab 5-b,10	siñir 5-b,10	pey 5-b,10
'aşamm 5-a,10	şagır 5-a,10	ker 5-a,10
'asel 24-b,9	bäl 24-b,9	nüş 24-b,9
'asel 27-b,10	bal 27-b,10	engubıñ 27-b,10
'aşfür 10-a,11	serçe 10-a,11	goncişk 10-a,11
'aşır 6-b,11	şıkılmış 6-b,11	foşerde 6-b,11
'äss, (c.ases) 12-b,12	gice gezen 12-b,12	şebrev 12-b,12
'aşb 8-a,2	yaş ot 8-a,2	gīyāh-ı ter 8-a,2
'aşkiye 31-a,3	ahşam 31-a,3	şäm 31-a,3
'aşre 24-a,12	on 24-a,12	deh 24-a,12
'atık 21-b,4	eski 21-b,4	dirine 21-b,4
'ayr 19-b,6	ḳolan 19-b,6	gür 19-b,6
'azäb 19-a,6		şikence,işkence 19-a,6
'azeb 20-a,8	ergen 20-a,8	bī-zen 20-a,8
'azire 19-b,7	necis 19-b,7	gūh 19-b,7
'azm 4-b,11	kemük 4-b,11	ustuhān 4-b,11
'azrā' 4-b,4	ķız 4-b,4	düşīze 4-b,4
'azud 22-a,1	ķaraca 22-a,1	bāzū 22-a,1
'azzāż 15-b,9	pek işirci 15-b,9	gezän 15-b,9
a'cef, naħif 11-b,4	arığ 11-b,5	nizär, lāgär 11-b,4
ādem 24-a,3	kişi 24-a,3	ķākā 24-a,3
ahdeb 15-b,8	arkası küz 15-b,8	küzpoşt 15-b,8
ahmer 20-a,6	ķızıl 20-a,6	sorħ 20-a,6
ahvel 10-b,9	şaşı 10-b,9	lūçe 10-b,9
āħ 7-b,6	ķarındāş 7-b,6	burāder 7-b,6
āħir 27-a,04	śoñ 27-a,04	pāyān 27-a,04
ahker, ķabes 12-a,10	od közi 12-a,10	
ahżer 20-a,6	yeşil 20-a,6	sebz 20-a,6
akil 6-a,10	yiyici 6-a,10	ħürende 6-a,10
Allah 2-b,10	teñri 2-b,10	ħzed 2-b,10
āmir 11-a,13	buyurıcı 11-a,13	fermān dih 11-a,13
arż, (c.ārāż) 32-b,10	yer 32-b,10	zemīn 32-b,10

aşfer 20-a,7	şarı 20-a,7	zerd 20-a,7
aşl, neseb 30-b,3	şoy 30-b,3	nijād 30-b,3
aşvel 11-b,5	uzun 11-b,5	dirāz 11-b,5
avvāg, şayyāg 18-b,12	kuyımcı 18-b,12	zerger 18-b,12

B

bā‘ 20-a,4	kulac 20-a,4	bāzū 20-a,4
ba‘īr 25-a,10	deve 25-a,11	oştor 25-a,10
bāb 3-b,12	kapu 3-b,12	der 3-b,12
bāhā 28-a,11	ev ortası 28-a,11	mīyān-ı serā 28-a,11
bağl 3-b,13	katır 3-b,13	ester 3-b,13
bāl 7-a,5	göñül 7-a,5	dil 7-a,5
bāriḥa 14-a,2	dün gice 14-a,2	düş 14-a,2
başal 11-a,8	şoğan 11-a,8	piyāz 11-a,8
başır 32-a,13	körici 32-a,13	bīnā 32-a,13
beden 12-b,7	gövdə 12-b,7	ten 12-b,7
belel 33-b,1	yāş 33-b,1	nem 33-b,1
belüg 19-a,10	irişmek 19-a,9	resīden 19-a,9
bennā 10-b,3	yapıcı 10-b,3	bināger 10-b,3
berd 3-a,12	sovuk 3-a,12	sermā 3-a,12
bered 33-a,10	tolu 33-a,10	yahce,tegerg 33-a,10
berrāk 21-a,8	yaldırıcı 21-a,8	tābende 21-a,8
betī’ 23-a,4	gec 23-a,4	uya 23-a,4
beyāż 15-b,5	aklık 15-b,5	sofīdī 15-b,5
beyže 17-b,2	demürden utkü 17-b,2	ḥūd 17-b,2
beyže 6-a,13	yumurta 6-a,13	ḥāye 6-a,13
bi‘ 4-b,5	şat 4-b,5	befurūş 4-b,5
bint 3-a,5	kız 3-a,5	dohter 3-a,5
bışare 9-b,4	muştuluğ 9-b,4	mojde 9-b,4
borr 29-a,7	buğdāy 29-a,6	gendom 29-a,7
burc 9-b,8		kongure 9-b,8
burūdet 10-b,11	şavukluğ 10-b,11	serdī 10-b,11
buşāk 4-b,12	tükürük 4-b,12	ḥīyū 4-b,12

bükā 17-b,13

ağlamağ 17-b,13

girye 17-b,13

C

ca‘d 14-a,10	kıvırcık saç 14-a,10	peşk 14-a,10
cāmūs 32-b,6	şu şıǵırı 32-b,6	gāvmı̄ş 32-b,6
cārī, sā‘il, hemū‘ 18-b,4	akııcı 18-b,4	revān 18-b,4
caşş 4-a,7	kirec 4-a,7	gec 4-a,7
cebel 3-b,1	tag 3-b,1	kūh 3-b,1
cebhe 29-b,10	alın 29-b,10	pīşānī 29-b,10
cedes, cedef (c.ecdāf) 20-b,2	sīn 20-b,2	gūr 20-b,2
cedid 28-b,8	yeñi 28-b,8	nev 28-b,8
cedid 9-a,7	yeni 9-a,7	nev 9-a,7
cefn 18-a,8	ķın 18-a,8	niyām 18-a,8
cefn 18-a,8	göz kapağı 18-a,8	pülük 18-a,8
cemed 8-a,4	buz 8-a,4	yeħ 8-a,4
cemel 4-a,1	deve 4-a,1	oştor 4-a,1
cemm 33-b,2	çok 33-b,2	bisyār 33-b,2
cemm, ǵadak 13-a,3	çok 13-a,3	büsyār, bes 13-a,3
cenāh 7-a,7	ķanat 7-a,7	per, bāl 7-a,7
cereb 5-a,10	uyuz 5-a,10	ger 5-a,10
ceres 12-b,2	çan 12-b,2	derā 12-b,2
cerre 31-b,1	desti 31-b,1	sebūy 31-b,1
ceşī 18-a,12	hoşnūd olmýyan 18-a,12	āzmend 18-a,12
cevāb, evā 30-a,14	yanıt 30-a,14	pāsoħ 30-a,14
cevd, maṭar, rezāz 9-b,5	yağmur 9-b,5	bārān 9-b,5
cevr 26-b,8	güt 26-b,8	sitem 26-b,8
cey’ān 6-a,10	ac 6-a,10	gorusne 6-a,10
ceyb 27-a,08	yaka 27-a,08	giribān 27-a,08
cezb 22-a,3	çekmek 22-a,3	ħūkeşīden 22-a,3
cezīz 32-a,11	kesilmiş 32-a,11	borīde 32-a,11
cezū‘ ,helū‘ 18-a,11	pek ivici 18-a,11	nāşekibā 18-a,11
cezz, haziż 17-b,3	gövdelü 17-b,3	tenāver 17-b,3
cīd 8-b,10	boyun 8-b,10	gerden 8-b,10

cihāz 11-b,13	yerāğ,düzen 11-b,13	sāz 11-b,13
cimā‘, refes 29-b,9		gān, bāh 29-b,9
cirbāl 24-a,2	sücī rengi 24-a,2	reng-i mey 24-a,2
cisām 25-b,8	gövdelü kimse 25-b,8	tenāver 25-b,8
ciz‘, (c.cüzū‘) 18-b,6	özdegi 18-b,6	tene’-i hōrma 18-b,6
cobbe, cevşen 26-b,9		zirh 26-b,9
cond 9-b,10	çerî 9-b,10	sipāh 9-b,10
cubbān 26-b,9	ova 26-b,9	deş 26-b,9
cübün 15-a,2	peynir 15-a,3	penber 15-a,2
cümāne 27-a,04	gümüş boncuğ 27-a,03	mühre’-i sīmīn 27-a,03
cünāh 7-a,5	şuç 7-a,5	günāh 7-a,5
cünne 3-b,11	ķalķan 3-b,11	siper 3-b,11
cürm, günāh 9-b,1	şuç 9-b,1	beze 9-b,1
cüsse 3-b,11	gevde 3-b,11	ten 3-b,11

D

dā‘ 29-b,12	ağrı 29-b,12	derd 29-b,12
da‘vet 30-a,13	okımaķ 30-a,13	ħänden 30-a,13
dār, beyt 28-b,5	ev 28-b,5	serā, ħānedür 28-b,5 endek 12-a,13 → <u>sil</u>
de‘as 12-a,13	az 12-a,13	
debb 11-b,8	ayu 11-b,8	ħirs 11-b,8
debbe 31-a,13	gönden olan bardağ 31-a,13	küze’-i çerm 31-a,13
decāc 6-b,1	ṭavuğ 6-b,1	mākiyān 6-b,1
dekkāk 23-a,3	dögici 23-a,3	küpende 23-a,3
dem‘ 18-a,1	gözyaşı 18-a,1	eşk 18-a,1
denn 12-b,7	küb 12-b,7	ħumm 12-b,7
deren, sūh 33-b,4	kir 33-b,4	
dır‘, lebūs 17-b,2	zirih 17-b,2	cobbe 17-b,2
dibs 24-b,9	bekmez 24-b,9	düşāb 24-b,9
dilāl, ḡonc 11-b,7	nazlanmaķ 11-b,7	nāz 11-b,7
dimāğ 33-a,4	beyin 33-a,4	maġz 33-a,4
dirāyet, ‘ilm 28-b,9	bilmek 28-b,9	dānisten 28-b,9
dümū‘ 18-a,1	gözyaşları 18-a,1	eşkhā 18-a,1

E

e'sā 10-b,10	gice görmez 10-b,10	şebkür 10-b,10
eb 30-b,2	baba 30-b,2	peder 30-b,2
ebyaż 33-b,8	aķ 33-b,8	sep̄d 33-b,8
edrik 12-b,10	iriş 12-b,10	beris 12-b,10
ef'al 31-a,5	işlegil 31-a,5	kārkon 31-a,5
efhem 28-b,11	añla 28-b,12	beşinās 28-b,12
eftas 16-b,3	yaşşı burınlı 16-b,3	pehn-i bīnī 16-b,3
eħad 24-a,7	bir 24-a,7	yük 24-a,7
ekele 30-b,11	yemek 30-b,10	ħorden 30-b,11
ekseb 31-a,5	ķazan 31-a,5	betūz 31-a,5
emel, (c.āmāl) 23-b,7	ūmū 23-b,7	ümmid 23-b,7
ems 14-a,1	dünki gün 14-a,2	di 14-a,1
ene 12-b,8	men 12-b,8	men 12-b,8
enf 33-a,4	burun 33-a,4	bīnī 33-a,4
enīn 7-b,9	inildi 7-b,9	jeh 7-b,9
ente 33-b,5	sen 33-b,5	to 33-b,5
erbe'a 24-a,8	dörd 24-a,8	çihār 24-a,8
erdik 28-b,13	eyü añla 28-b,13	deryāb 28-b,13
ermele 20-a,8	ṭul 20-a,8	zen-i bīve 20-a,8
eşāgir 21-a,1	kiçiler 21-a,1	kihān 21-a,1
esed 4-b,8	arslan 4-b,8	şīr 4-b,8
esef 9-a,7	tasa 9-a,7	dijem 9-a,7
esel 23-b,6	süñü 23-b,6	nīze 23-b,6
esenn 30-b,6	yaşlu 30-b,6	sāl 30-b,6
esfeh, me'tūh 28-a,1	'aklı az 28-a,1	kem ħired 28-a,1
esved 33-b,8	ķara 33-b,8	siyāh 33-b,8
eşfā 20-b,5	biz 20-b,5	derefş 20-b,5
eşrāf 21-a,1	ulular 21-a,1	mihān 21-a,1
eşrāk 21-a,7	yaldıramaķ 21-a,7	tābiđen 21-a,7
etşān 26-b,1	şuşız olan 26-b,1	teşne 26-b,1
evān 19-b,3	çāğ 19-b,3	gāh 19-b,3
evvel 4-b,5	őñürdī 4-b,5	neħost 4-b,5

F

fah̄ 8-a,12	fak̄ 8-a,12	telle 8-a,12
fah̄m 8-a,8	kömür 8-a,8	engüşt 8-a,8
fah̄z 22-a,2	uyluğ 22-a,2	rān 22-a,2
fakihe, meyve 23-a,6	yemiş 23-a,6	
fare 4-a,8	şıçan 4-a,8	mūş 4-a,8
farż, ƙarż 15-b,2	kesmek 15-b,2	boňden 15-b,2
fās 12-b,5	balta 12-b,5	teber 12-b,5
faşş 8-a,13	yüzük ƙaşı 8-a,13	nigřin 8-a,13
faşşād 17-a,4	ƙan alıcı 17-a,4	regzen 17-a,4
fâtır 13-b,7	boş 13-b,7	ħire, sost 13-b,7
felek, 'arş 26-b,7	gök 26-b,7	gerdün, gerzmān 26-b,7
fels 22-b,11	pul 22-b,11	peşiz 22-b,11
fem 29-b,11	ağız 29-b,10	dehān 29-b,11
fereh̄, neşât 16-b,12	sevinmek 16-b,12	ħorremi 16-b,12
feres 4-b,13	at 4-b,13	esb 4-b,13
ferih̄ 22-b,7	sevinen 22-b,7	ṣād 22-b,7
ferr 9-b,10	kaçtı 9-b,10	gorih 9-b,10
ferūh̄ 8-a,2	semiz ot 8-a,2	pür pehn 8-a,2
fezz̄ 33-a,1	ayrı ħuylu kimse 33-a,1	sett hūy 33-a,1
fırkat, hicret 12-a,1	ayrılık 12-a,1	cüdāyī 12-a,1
fışṭāt 16-b,8	ƙara ev 16-b,8	ħergeh 16-b,8
fizz̄e 19-a,13	gümüş 19-a,13	sīm 19-a,13
force 5-b,13	yarık 5-b,13	ṣikāf 5-b,13
furāt 4-b,3	ṭatlu 4-b,3	ṣīriñ 4-b,3
fūlk, sefīne 6-b,9	gemi 6-b,9	keşti 6-b,9

G

ġabrā 26-a,1	yer 26-a,1	zemīn 26-a,1
ġadāt, şubḥ 31-a,3	tāñ 31-a,3	bām 31-a,3
ġalā 7-b,10	ƙaynadı 7-b,10	cūşid 7-b,10
ġales 12-a,11	ƙarañu 12-a,11	meğ 12-a,11

gālī 14-b,7	bēhālu 14-b,8	gīrān 14-b,7
gānem 8-b,11	ķoyun 8-b,11	gūsfend 8-b,11
gānī 6-a,9	bāy 6-a,9	tevānger 6-a,9
gārā 31-b,7	yelim 31-b,7	sīrīşom 31-b,7
gārāmet 27-a,06	ödek 27-a,06	tāvān 27-a,06
gārb 33-b,3	ulu ķovga 33-b,3	delv-i bozorg 33-b,3
gārīm 27-a,05	alımlı 27-a,05	ācisten 8-a,3
gārs 8-a,3	dikmek 8-a,3	
gāvte, ḥayāż 16-a,8	şuya ṭalmağ 16-a,8	
gāyheb 19-a,6	karañü 19-a,6	māg 19-a,6
gāym, gūmām 27-b,04	bulut 27-b,04	mīg 27-b,04
gāyz 15-b,12	öyke, vayke 15-b,12	ḥışm 15-b,12
gāyża, (c. gāyyāż) 15-b,13	meşelik 15-b,12	bīše 15-b,13
gāzā 19-b,5	aħħlad aġac̚i 19-b,5	tāg 19-b,5
gubār 6-a,6	toz 6-a,6	gerd 6-a,6
gudde 32-b,02	bez 32-b,02	dojpiyye 32-b,02
gurāb 4-a,5	ķargħa 4-a,5	zāg 4-a,5
gurfe 28-a,12	çardak 28-a,12	vervāre, eyvān 28-a,12
guşşa 31-a,11	tasa 31-a,11	nijend 31-a,11

H

ħā'ik 20-a,11	çulha 20-a,11	pābāf 20-a,11
ħacer 4-a,6	taş 4-a,6	seng 4-a,6
ħāciz, menū' 18-a,3	yığıcı 18-a,3	bāzdārende 18-a,3
ħacze, niṭāk 33-a,8	kuşak 33-a,8	kemer 33-a,8
ħadid 25-b,1	demir 25-b,1	āhen 25-b,1
ħadid 32-a,8	kesgin 32-a,8	tīz 32-a,8
ħaff,(c.eħfāf) 20-a,1	deve ayağı 20-a,1	pāy-i oşter 20-a,1
ħaffāf 19-b,13	edigci 19-b,13	mūzeger 19-b,13
ħaff 26-b,10	yalin ayał 26-b,10	pāybrehne 26-b,10
ħafiz 17-b,1	şaklayc̚i 17-b,1	nigāhbān 17-b,1
ħākim 23-b,8	ħük̚m idici 23-b,8	dāver 23-b,8
ħalil 30-b,13	'avrat eri 30-b,13	şuy 30-b,13

- һalfl 30-b,13
 һalile 30-b,12
 һalim 17-a,13
 һallâk 21-b,13
 һamā' 13-b,9
 һamîd 17-a,13
 һamle, şavle 10-b,5
 һamuһamā 30-b,4
 һamze şorbası 8-b,9
 һanîş 5-a,9
 һarb, қitâl 11-b,2
 һariк 19-a,8
 һariş 5-a,6
 һaşebâ 15-a,11
 һäsid 23-b,12
 һaťiz 17-a,12
 һaşîs 19-b,2
 һayf 23-a,2
 һayy 4-b,7
 һayye 9-b,12
 һazin 22-b,7
 һazme 9-a,1
 һazz, naşîb 32-b,13
 һebl, şetn 33-b,4
 һefed, (c.esbât) 16-b,6
 һelvâ, һabiş 14-b,4
 һemel 8-b,11
 һenek 21-b,10
 һimâr 3-b,13
 һîn 3-a,13
 һinتا 10-b,7
 һoblî, һâmil 16-a,5
 һumâ 30-b,5
- dost 30-b,13
 eriñ 'avrati 30-b,12
 yavaş kişi 17-a,13
 қara baçlık 13-b,9
 ögilmiş 17-a,13
 'avratiñ қaynatası 30-b,4
 bulğur 8-b,9
 şuclu 5-a,9
 ugраş 11-b,2
 yanmış 19-a,8
 ekinci 5-a,6
 uvak taş 15-a,11
 kemlik dileyen 23-b,12
 naşiblü 17-a,12
 қuru otluğ 19-b,2
 güc 23-a,2
 diri 4-b,7
 yılan 9-b,12
 tasalu 22-b,7
 süri 9-a,1
 ip 33-b,3
 oğul oğulları 16-b,5
 կuzı 8-b,11
 ҭamak 21-b,10
 eşek 3-b,13
 çag 3-a,13
 bugday 10-b,7
 yüklü 16-a,5
 kaynana 30-b,5
- zen-i şuy 30-b,12
 bürdbân 17-a,13
 berber, müy-i setr 21-b,13
 lûş 13-b,9
 setüde 17-a,13
- şuy-i peder 30-b,4
 merek-i ceşîş 8-b,9
 günahkâr 5-a,9
 kârzâr 11-b,2
 sühte 19-a,8
 berziger 5-a,6
 seng-i һurd 15-a,11
 bedhâh, bedendiş 23-b,12
 behrmend 17-a,12
 һuşk, kîyâh 19-b,2
 şam 23-a,2
 zinde 4-b,7
 mär 9-b,12
 ғamnâk 22-b,7
 reme 9-a,1
 berhûr, behre 32-b,13
 resen 33-b,3
 nebirgân 16-b,6
 efrûşe 14-b,4
 bere 8-b,11
 kâm 21-b,10
 һar 3-b,13
 hengâm 3-a,13
 gedom 10-b,7
 ăbisten 16-a,5
 mâm-i şuy 30-b,5

hummāž 15-b,7	küzi kulağı 15-b,7	turüşe 15-b,7
humūz̄et 15-b,6	ekşilik 15-b,6	torş̄ı 15-b,6
hücre 9-b,2	oṭa 9-b,2	koriçe 9-b,2
hümeyyā 3-a,10	sucī 3-a,10	bāde 3-a,10
hacālet 5-a,12	utanmak 5-a,12	bişerm̄den 5-a,12
hād̄ı 23-b,10	yol gösterici 23-b,10	rāhnümā 23-b,10
hāl 23-b,9	ana kardaşı 23-b,9	dāder-i māder 23-b,9
halāş, necāt 31-b,12	kurtulış 31-b,12	restgār̄ı 31-b,12
haled 9-a,7	göñül 9-a,7	dil 9-a,7
halhāl 24-b,3	ayağa takılan bilezik 24-b,3	pāy berencen 24-b,2
hāliş 32-a,10	arı 32-a,10	vīje 32-a,10
halkūm 22-a,9	boğaz 22-a,9	gelū 22-a,9
hall 30-b,13	sirke 30-b,13	
hāme 26-a,4	ügi ķuşı 26-a,4	kūf 26-a,4
hāme 26-a,4	bāş 26-a,5	ser 26-a,4
hamīş 14-b,2	ac 14-b,2	gorisne 14-b,2
hāmiş 5-b,3	bişinci 5-b,3	pencom̄ın 5-b,3
hämme 26-a,6	ziyanlu böcek 26-a,6	mehande 26-a,6
hamse 24-a,9	beş 24-a,9	penc 24-a,9
hander̄ıs, ‘ukār 25-a,6	sucī 25-a,6	
harīş 14-a,8	yalancı kişi 14-a,8	durūggū 14-a,8
haşāş 32-b,7	yoħsulluġ 32-b,7	gedāy 32-b,7
haşır 30-a,6	boş bögür 30-a,6	tehīgāh 30-a,6
hat̄ı 20-b,9	yazı 20-b,9	nīşten 20-b,9
hass 8-a,1	marul 8-a,1	kāhū 8-a,1
haşeb, ḫaru 12-b,1	ağac 12-b,1	çüb 12-b,1
haşim 9-a,6	ķuri ot 9-a,6	giyāh-ı ḥoşk 9-a,6
haşşaf 20-b,12	yarasa 20-b,12	şebpere 20-b,12
hāt 24-a,6	vir 24-a,6	bidih 24-a,6
hātem 8-a,13	yüzük 8-a,13	engoşter̄ı 8-a,13
hayat, ‘eyş 4-b,6	dirlik 4-b,6	
hayṭā 32-b,11	iplik 32-b,11	rişte 32-b,11
hayyāt 32-b,11	iğne 32-b,11	sūzen 32-b,11

haż 24-a,6	äl 24-a,6	bistān 24-a,6
ħedd 13-a,9	yañak 13-a,9	roħ 13-a,9
hedeb 27-a,02	kirpig 27-a,02	moje, müjgān 27-a,02
ħerez 32-b,01	boncuķ 32-b,01	mohre 32-b,01
heṭeb 12-b,1	oṭun 12-b,1	hīme 12-b,1
ħeṭṭāf, veṭvāt 17-a,3	kırlaġiç 17-a,3	perestū 17-a,3
ħeten 24-b,4	għueyġü 24-b,4	dāmād 24-b,4
hevām 26-a,7	böceklü 26-a,7	mehnedkān 26-a,7
ħezef 33-a,13	teğar 33-a,13	sifal 33-a,13
ħilaf 9-a,1	sögit aġaci 9-a,1	bīd 9-a,1
ħinšír 22-a,11	kiçi barmaķ 22-a,12	kālūc 22-a,12
ħinżiż 11-b,9	toñuz 11-b,9	ħük, girāz 11-b,9
ħirāze 20-b, 11	koñag 20-b, 11	sepūse 20-b, 11
ħilm, muħāt 16-b,4	sümük 16-b,4	
hindibā 8-a,1	għnejik 8-a,1	kāsnī 8-a,1
hirre 4-a,8	kedi 4-a,8	gorbe 4-a,8
hiyāc 6-a,8	ķuruluķ 6-a,8	ħuškiż 6-a,8
ħolf 19-a,3	ard 19-a,3	pes 19-a,3
hubūb, riħ 6-a,5	yil esmek 6-a,5	vezidēn, bād 6-a,5
ħubz 14-b,1	etmeg 14-b,1	nān 14-b,1
ħufre 28-b,6	ċukur 28-b,6	megħāk 28-b,6
ħulv 14-b,3	ṭatlu 14-b,3	śirin 14-b,3
ħüt, (c.ħaytān) 19-a,11	balik 19-a,11	māhi 19-a,11

I

'irk 5-b,12	kök 5-b,12	bīħ 5-b,12
'iṭr 30-b,8	eyü koħu 30-b,8	būy-i ḥoş 30-b,8
'iż-ż 12-b,10	diril 12-b,10	bizi 12-b,10
'izk 18-b,5	ħurma šalkımı 18-b,5	ħuše'-i ħorma 18-b,5
iṣba' 8-a,7	barmaķ 8-a,7	engoşt 8-a,7
iżrib 13-b,3	ur 13-b,2	bizen 13-b,2

İ

'id 8-b,12	bayram 8-b,12	çeşn 8-b,12
'ineb 24-b,8	üzüm 24-b,8	engür 24-b,8
iblāg 19-a,10	irişdurmek 19-a,10	resānīden 19-a,10
ibn 16-b,5	oğul 16-b,5	ferzend 16-b,5
ibn 30-b,2	oğul 30-b,2	pūr 30-b,2
ibrik, borme 25-b,5	cölmek 25-b,6	āftābe 25-b,5
ibṭ 20-a,12	ḳoltuk 20-a,12	beğal 20-a,12
iccāne 27-b,01	ṭas 27-b,01	pengān 27-b,01
iḥṣā 15-a,13	şaymaḳ 15-a,13	şomārīden 15-a,13
iḥṣi 15-b,1	şay 15-b,1	şomor 15-b,1
ihrāk 22-a,4	dökmek 22-a,4	rīzīden, rīhten 22-a,4
ikāf 33-a,6	semer 33-a,6	pālān-ı ḥar 33-a,6
ikis 28-a,4	kiydür 28-a,4	bepūşān 28-a,4
iklīl 29-b,6	tāc 29-b,6	efser, gerzen 29-b,6
ikra' 28-b,11	okı 28-b,11	buhān 28-b,11
il'ab 11-b,11	oyna 11-b,11	bāz 11-b,11
ilbes 13-b,3	key 13-b,3	bepūş 13-b,3
imtizāc 32-a,3	karışmaḳ 32-a,3	āmiḥten 32-a,3
inā 31-b,8	ḳabḳacāḳ 31-b,8	
ināṣ 32-a,1	dişiler 32-a,1	mādgān 32-a,1
infāk, imlāk 21-b,9	yohsuluḳ 21-b,9	dervīşī 21-b,9
infāż 15-b,11	debretmeg 15-b,10	cenbānīden 15-b,10
insān 27-b,09	kisi 27-b,09	merdum 27-b,09
inshī 3-a,10	dişi 3-a,10	māde 3-a,10
irneb 4-a,4	ṭavşan 4-a,4	ḥargūş 4-a,4
iskāf 20-b,6	beşmaḳciya 20-b,6	kefşger 20-b,6
isleḥ 28-a,3	şoy, yüz 28-a,3	berken 28-a,3
ism 11-a,9	ad 11-a,9	nām 11-a,9
isme' 28-b,11	işit 28-b,12	buşnev 28-b,12
ışnān 24-a,7	iki 24-a,7	dü 24-a,7
ışr 29-a,4	iz 29-a,4	pey 29-a,4
ışreb 13-b,1	iç 13-b,1	benūş 13-b,1

ivz, batı 11-a,6

kāz 11-a,6

K

kā‘ 19-b,6	yazı 19-b,6	hāmūn 19-b,6
ka‘ab 22-a, 1	topuk 22-a, 1	pejūl 22-a, 1
ka‘r 13-a,1	dib 13-a,1	bon 13-a,1
ķā‘il 13-b,12	söyleyici 13-b,12	gūyende 13-b,12
ķaba 3-a,4	ķaftan 3-a,4	cāme 3-a,4
ķadd 3-a,4	boy 3-a,4	bālā 3-a,4
ķadem 24-b,2	ayağ 24-b,2	pāy 24-b,2
ķādir 10-b,1	güclü 10-b,1	tevānā 10-b,1
ķadum 12-b,5	keser 12-b,5	tişē 12-b,5
ķāfir 4-b,9	gāvūr 4-b,9	muğ 4-b,9
ķaftān 27-a,08	gömlek 27-a,08	
ķāl 24-a,10	söz, keleci 24-a,10	goft 24-a,10
ķalīl 11-a,6	az 11-a,5	endek 11-a,5
ķamāme 22-b,9	süpründi 22-b,9	ħaşāk 22-b,10
ķamer 29-b,3	ay 29-b,3	māh 29-b,3
ķamīş 14-b,11	gömlek 14-b,11	pīrehen 14-b,11
ķanbere 7-a,6	toyğār ķuşı 7-a,6	ħūl 7-a,6
ķanīş 15-a,1	av 15-a,1	nahcīr 15-a,1
ķantere 22-b,11	köpri 22-b,11	
ķanū‘ 18-a,13	o kim ħoşnūd ola 18-a,13	ħursend 18-a,13
ķar’ 33-b,6	ķabağ 33-b,6	kedū 33-b,6
ķarn 23-b,6	boynuz 23-b,6	sür 23-b,6
ķarye,21-b,5	köy 21-b,5	rüstā, rustāk 21-b,5
ķaş‘a 8-b,10	çanağ 8-b,10	kāse 8-b,10
ķat‘-ı yed 9-b,6	eli kesmek 9-b,6	dest-i borīden 9-b,6
ķaşab 12-b,3	ķamış 12-b,3	ney 12-b,3
ķasem 7-b,8	and 7-b,8	sevkend 7-b,8
ķatlı‘, cāz 9-b,7	kesici 9-b,7	borende 9-b,7
ķaşım 7-b,8	gökçek 7-b,8	nīkrū 7-b,8
ķaşır 29-b,5	ķışa 29-b,5	kūtāh 29-b,5

ķavs 27-a,11	yay 27-a,11	kemān 27-a,11
kebid 6-a,3	bağır 6-a,3	ciger 6-a,3
kebş 20-b,6	koç 20-b,6	dūmūy 31-a,10
kehl 31-a,10	kırgal 31-a,10	guftār 22-a,9
kelām 22-a,9	söz 22-a,9	sohan 25-b,12
kelām 25-b,12	söz 25-b,12	seg 4-a,9
kelb 4-a,9	it 4-a,9	nīkī 21-b,2
kerem 21-b,2	iyilik 21-b,2	çüpīne 6-a,1
kerevān 6-a,1	ağackeletal kuşı 6-a,1	işkenbe, şikenbe 6-a,3
keriş 6-a,3		rez 19-b,1
kerm 19-b,1	bāğ 19-b,1	rīg 17-b,4
keşib 17-b,4	ķum 17-b,4	sitebr 17-b,5
keşif, galiż 17-b,5	yoğun 17-b,5	bisyār 11-a,5
keşir 11-a,5	çok 11-a,5	dāğ 19-a,8
keyy 19-a,8	dögün 19-a,8	ist 24-a,5
ķımm 24-a,5	etur 24-a,5	bālā 7-b,7
ķımm 7-b,7	boy 7-b,7	kabī 11-b,8
ķırd 11-b,8	maymun 11-b,8	hemvāre 3-a,11
ķıy'a 3-a,11	düz 3-a,11	istāden 17-b,11
ķiyam 17-b,11	eturmak 17-b,11	nāme 3-a,3
ķitāb 3-a,3	biti 3-a,3	gerd 26-a,1
ķitām 26-a,1	toz 26-a,1	ustħān 30-a,5
kitf 30-a,5	yağrın 30-a,5	būse 20-b,11
ķoble 20-b,11	öpüş 20-b,12	pīš 19-a,3
ķodām, imām 19-a,3	öñ 19-a,3	morud 6-b,13
komserī 6-b,13	armud 6-b,13	nīn 20-a,2
ķuh 20-a,2	bacasız ev 20-a,2	begū 24-a,5
ķul 24-a,5	söyle 24-a,5	begūy 30-b,1
ķul 30-b,1	söyle 30-b,1	şeh 7-b,7
ķulle 7-b,7	tağbaşı 7-b,7	sermā 21-a,11
ķurre 21-a,11	şovuk 21-a,11	koliçe 9-b,2
ķurşa 9-b,2	çörek 9-b,2	
kursū', kū' 18-a,9	bilek yanları 18-a,9	

küsec 16-b,2	şakalı yok 16-b,2	bırış 16-b,2
kuvvet 10-b,2	güt 10-b,2	nıyrū, zür 10-b,2
kuvvet, se'b 25-b,11	güt 25-b,11	duşvār, zür 25-b,11
küz 31-b,1	bardağ 31-b,1	küze 31-b,1
küll 9-b,11	düğeli 9-b,11	heme 9-b,11
küre 9-a,13	top 9-a,13	gūy 9-a,13
kürnāf 20-b,4	yaprağının dibi 20-b,4	bun-i berg-i naħle 20-b,4
küvvāre 13-b,10	ķovan 13-b,10	gendū 13-b,10
küvve 27-b,12	baca, pencere 27-b,12	revezen 27-b,12

L

lā tefahħur 12-a,2	nazlanma 12-a,2	menāz 12-a,2
lahīż 17-a,11	göz uci ile başkan kişi 17-a,11	bāğışme, nigehkon 17-a,11
laħm 25-a,2	et 25-a,2	guşt 25-a,2
lāmi‘, mutele’le’, rakrāk 21-a,10	yaldırıyan 21-a,9	tābān, rāħsān, dirħsān 21-a,9
lāt, menāt 4-b,9	put 4-b,9	feg 4-b,9
lāz 9-b,1	ṭatlu 9-b,1	bāmeze 9-b,1
le’ib 11-b,11	oynamak 11-b,10	bāzīden 11-b,11
le’im 19-a,5	alçak 19-a,5	ferūmāye 19-a,5
lebed 20-b,7	keçe 20-b,8	nemed 20-b,7
leben 4-b,8	süd 4-b,8	şir 4-b,8
lebħib 8-a,5	uşlu 8-a,5	ħiredmend 8-a,5
lebin 4-a,6	kerpiç 4-a,6	ħišt 4-a,6
ledāġ 9-b,12	yılan şokması 9-b,12	gezid 9-b,12
lehce 18-b,3	dil 18-b,3	zebān 18-b,3
lenā 3-a,6	bize 3-a,6	mārā 3-a,6
leyāz 9-b,13	şığınmagħ 9-b,13	penāħħid 9-b,13
leyl 6-b,7	gice 6-b,7	şeb 6-b,7
lezż 32-a,10	ṭatlu 32-a,11	bāmeze 32-a,10
libās, lübs, milbes 28-b,7	giyesi 28-b,8	pūşış 28-b,7
liħy 31-a,9	çeñne 31-a,9	zenħ 31-a,9
liħye 31-a,10	şakal 31-a,10	rīś 31-a,10
lisān 25-a,4	dil 25-a,4	zebān 25-a,4

lu‘be 32-b,5	oyın 32-b,5	bāzī 32-b,5
lu‘be 8-b,12	oyun 8-b,12	bāzī 8-b,12
luhme 20-a,10	arğac 20-a,10	pūd 20-a,10
luşuş, surräk 22-a,6	uçrılar 22-a,6	dezdān 22-a,6
kü’lü’ 8-b,1	incü 8-b,1	morvārīd 8-b,1
lübb 13-a,12	uş 13-a,12	hūş 13-a,12

M

mā 8-b,7	şu 8-b,7	āb 8-b,7
mā‘iz 3-a,11	keçi 3-a,11	boz 3-a,11
ma‘reke 3-b,12	uğraş yeri 3-b,12	kīnegeh 3-b,12
mā’, c.miyāh, emvāh 29-b,12	şu 29-b,12	āb 29-b,12
mā‘-i kırāh 7-a,3	arı şu 7-a,3	āb-ı nāb 7-a,3
mā‘ide 26-b,2	şofra 26-b,3	ḥān 26-b,2
ma‘mūr 10-b,4	yapılmış 10-b,4	ābād 10-b,4
ma‘z 20-b,13	keçiler 20-b,13	bozān 20-b,13
maḥmūd 2-b,13	ögilmiş 2-b,13	setüde 2-b,13
maḥṣad 8-a,9	ekin 8-a,9	supānī 8-a,9
maḥzūr, hicr, soht 25-a,7		şafū 25-a,7
mākiş 5-a,7	eglenici 5-a,7	negende 5-a,7
manşib, mertebe 30-a,8		pāye, cāh 30-a,8
maṭbah 7-b,11	aş evi 7-b,11	nevāḥāne 7-b,11
māṭır 18-a,2	yağıcı 18-a,2	bārende 18-a,2
maşīf 20-a,3	yay evi 20-a,3	kāje 20-a,3
maşīf, muştāf 20-a,3	yay evi 20-a,3	
maşış 14-b,10	emilmiş 14-b,10	mezīde, mekīde 14-b,10
maşlüb 22-a,5	aşılmış 22-a,5	berdārişte 22-a,5
māverd 11-b,6	gülşuyı 11-b,6	golāb 11-b,6
mażīk 6-a,11	ṭar 6-a,11	teng 6-a,11
mecīd 17-b,1	ulu 17-b,1	bozorgvār 17-b,1
mecnūn 8-a,5	delü 8-a,5	dīvāne 8-a,5
meddāḥ, şemm 23-a,2	ögici 23-a,3	sitāyende 23-a,1
medere, kaşş 9-a,5	kesek 9-a,5	kalūḥ 9-a,5

mefāze, felāt 31-b,11	yebān yer 31-b,11	biyābān 31-b,11
meğaz 16-b,4	ilig 16-b,4	moh 16-b,4
mehicce 17-a,1	yol 17-a,1	rāh 17-a,1
mehāż 16-a,6	ṭoġurma 16-a,6	derd-i zih-i zaħmet 16-a,6
mehreb,meferr,mahiş 14-b,6	kaçacak yir 14-b,5	cāy gorīz 14-b,5
mekıl 24-b,6	ölçülen 24-b,6	peymūde 24-b,6
meks 11-a,10		bāc, bajgīr 11-a,10
mexsür 10-b,12	şinmiş 10-b,12	beşikeste 10-b,12
melāz 9-b,9	şığıncağ yir 9-b,9	penāgāh 9-b,9
melce', mev'il 30-a,1	şığınacak yir 30-a,1	penāgāh 30-a,1
melek 13-b,5		feriște, surūş 13-b,5
melik 29-b,7	big 29-b,7	şāh 29-b,7
mellāh 6-b,10	gemici 6-b,10	keştibān 6-b,10
memleħa 26-b,5	tuzluk 26-b,5	nemekdān 26-b,5
men 12-b,8	kimse 12-b,8	kes 12-b,8
menāş 32-b,8	kaçaçağ yir 32-b,8	cāy girīz 32-b,8
mencū, 'ades 32-b,4	mercimek 32-b,4	
menfeħ 8-a,8	körük 8-a,8	demgīr 8-a,8
menfī 13-a,11	benden 13-a,11	ez men 13-a,11
meniyye, ḥatf 33-a,11	ölüm 33-a,11	merg 33-a,11
menkib 13-a,10	omuz 13-a,10	dūş 13-a,10
menşür 10-a,7	şaçılmış 10-a,7	pāşide 10-a,7
mer'e 12-b,11	dişi kişi 12-b,11	żan 12-b,11
merāre 12-a,11	öd 12-a,11	zehre 12-a,11
mesīl 33-b,6	çay 33-b,7	rūd 33-b,6
mesrūr 10-a,13	sevinmiş 10-a,13	ḥorrem 10-a,13
mestür 10-a,6	örtülmüş 10-a,6	pūšíde 10-a,6
meş'ür 10-a,9	bilinmiş 10-a,9	dānistə 10-a,9
meşħūn 14-b,11	ṭolu 14-b,11	pür 14-b,11
metā', esās 31-b,13	ev kumaşı 31-b,13	kālā 31-b,13
metre' 29-a,13	otlağ yeri 29-a,13	ċerāgāh 29-a,13
meyyīt 20-b,1	ölü 20-b,1	morde 20-b,1
mezemmet 5-a,8	yirmek 5-a,8	nikūħiđen 5-a,8

mışbāḥ 6-b,8	çırak 6-b,8	çerāğ 6-b,8
mızräk 22-a,8	kışa süngi 22-a,8	nīze'-i kūteh 22-a,8
mibred 28-a,10	dörpi, ige 28-a,10	sūhān 28-a,10
mibzā', mibzāg, miṣrāṭ 17-a,5		neşter 17-a,5
mibzel 28-a,9	süzek 28-a,9	pālū 28-a,9
mifreż, mikrāż 15-b,3	şındı 15-b,3	gāz 15-b,3
miftāḥ 7-a,9	anahtar 7-a,9	kilid 7-a,9
mihsed, ihşed 13-a,13	orak 13-a,13	dās 13-a,13
mihār, hītām, zimām 25-b,4	burunduruğ 25-b,4	
mihlab 23-b,5	kuş kaynağı 23-b,5	çeng, çengäl 23-b,5
mikhele 26-b,4	sürmelik 26-b,4	sermedān 26-b,4
mikved 25-b,3	yular şapı 25-b,3	serefsār 25-b,3
milh 14-b,1	tuz 14-b,1	nemek 14-b,1
mincel 27-b,03	orak 27-b,02	dās 27-b,03
minhāl 12-b,13	elek 12-b,13	māşū 12-b,13
minşab 30-a,6	sāc ayağ 30-a,6	sehpā 30-a,6
minşär 27-b,02	bıçkı 27-b,02	erre 27-b,02
mircel 27-b,03	ķazğan 27-b,03	levīd 27-b,03
mirken, mihžeb 27-a,13	tağar 27-a,13	teşt 27-a,13
mis'är 27-a,09	ṭutruk 27-a,09	furūzīne 27-a,09
mislāk 22-a,10	ķatı sözlü 22-a,10	seht-i soğen 22-a,10
mismār, vetid 32-a,6	ekserī 32-a,6	mīḥ 32-a,6
misyed 19-a,12	āğ 19-a,12	şest 19-a,12
mu'sir 21-b,8	yohsul 21-b,8	gedā 21-b,8
mu'tī 10-a,12	bağışlayıcı 10-a,12	bahşende 10-a,12
mubāriz 14-a,12	alp 14-a,12	behadur, dilīr, niv 14-a,12
muhce 18-b,3	cān 18-b,3	revān 18-b,3
muhtāl 23-b,13	özni gorici 23-b,13	ḥodbīn 23-b,13
mur 4-b,3	acı 4-b,3	telḥ 4-b,3
mūriş 5-a,11	virici 5-a,11	dehende 5-a,11
muş̄bet 31-a,11	yas 31-a,11	sūk 31-a,11
mūsir 21-b,8	bāy 21-b,8	tevānger 21-b,8
mużaffer 13-b,6	yigin 13-b,6	çire, pīrūz 13-b,6

mübārek 16-b,11	ḳutlu 16-b,11	ferhunde, ferruh 16-b,11
mühre 4-b,13	ṭay 4-b,13	korre 4-b,13
münten 30-b,9	ḳokmiş 30-b,9	gende 30-b,9
müntenn 13-b,8	ḳokmiş 13-b,8	gende 13-b,8
mütesāvī 28-a,8	berāber 28-a,8	yeksān 28-a,8

N

na'ce,(c.ni'ac) 6-a,4	dişı koyun 6-a,4	mış-i māde 6-a,4
nā'ime 4-b,10	yumşak 4-b,10	nerm 4-b,10
na'l 20-b,5	beşmaş 20-b,5	kefş 20-b,5
nāfiş 5-b,4	üfürici 5-b,4	demende 5-b,4
nahle 4-a,5	arı 4-a,5	zenbür 4-a,5
nahv, ṭaraf 31-a,4	yaña 31-a,4	sūy 31-a,4
nahle 20-b,3	ḥurma ağacı 20-b,3	dirah̄t-ı ḥorma 20-b,3
nahn 33-b,5	biz 33-b,5	mā 33-b,5
nahn 3-a,6	biz 3-a,6	mā 3-a,6
nāke 23-a,8	devenün dişisi 23-a,8	şotormāde 23-a,8
nān idām 25-a,2	ḳatik 25-a,2	ḥoriş 25-a,2
nār 12-a,10	od 12-a,10	āzer 12-a,10
nār, (c.nīrān) 27-a,10	od 27-a,10	āteş 27-a,10
naşır,mu'īn 32-a,12	yardımcı 32-a,12	yārī,dehende 32-a,12
naşl 27-a,12	ok ü süñü demreni 27-a,12	peykān 27-a,12
nāz 32-b,9	altun, akçe 32-b,9	zer, sīm 32-b,9
nażīr 22-b,8	altun 22-b,8	zer 22-b,8
ne ferd 2-b,10	yalñuz 2-b,10	tenhā 2-b,10
ne'm 8-a,9	evet 8-a,9	ārī 8-a,9
ne'ām 12-a,3	deve kuşı 12-a,3	şotor-ı morg 12-a,3
nebāt 33-b,7	ot 33-b,7	giyāh 33-b,7
nebāt 9-a,6	ot 9-a,6	giyāh 9-a,6
nebī 2-b,12	hakdan haber viricü 2-b,12	peygamber 2-b,12
neccür 9-a,4	çekeriz 9-a,4	keşīm 9-a,4
nedā 33-b,1	çığ 33-b,1	şebnem 33-b,1
nefes 12-b,4	şoluk 12-b,4	dem 12-b,4

nef̄ga 21-b,2	kurt 21-b,2	kirm 21-b,2
nef̄lı 19-a,9	üfürmek 19-a,9	demiden 19-a,9
nehc, minhāc, şırāt 17-a,1	yol 17-a,1	rāh 17-a,1
nemir 25-b,1	kaplan 25-b,1	peleng 25-b,1
nemle 10-b,6	karınca 10-b,6	mūr 10-b,6
nesr 23-b,4	ağbaba 23-b,4	kerkes 23-b,4
netn 30-b,8	cırkin koğu 30-b,8	büy-i bed 30-b,8
nevhe 31-a,12	sağu 31-a,12	müye 31-a,12
nev̄m, hucū' 18-a,7	uyğu 18-a,7	ḥāb 18-a,7
nev̄r 25-b,13	çiçek 25-b,13	gül 25-b,13
nīfak 27-a,07	içton yakası 27-a,07	nīfe 27-a,07
nīfāk 33-a,8	iki yüzlülük 33-a,8	dū rūyī 33-a,8
nīfāz 9-a,13	giçerlik 9-a,13	revānī 9-a,13
nīr 29-b,2	yuğ, boyunduruğ 29-b,2	
nīsvān 28-a,5	dişi kişiler 28-a,5	zenān 28-a,6
niyām 26-a,3	uyuyanlar 26-a,3	ḥoftkān 26-a,3
nuhās 21-b,6	bakır 21-b,6	mis 21-b,6

R

rā'ī 25-a,4	çoban 25-a,4	şübān 25-a,4
rabbe'l-beyt 16-b,7	ev issi 16-b,7	kedhūdā 16-b,7
rācil 3-a,9	yaya 3-a,9	piyāde 3-a,9
rāh, reyāh 6-b,12	süci 6-b,12	bāde 6-b,12
rahīş 14-b,8	ucuz 14-b,8	erzān 14-b,8
rah̄m 23-b,4	ķartal 23-b,4	dāl 23-b,4
rakīk 19-a,1	ince 19-a,1	bārik 19-a,1
raṭb 30-b,6	yaş 30-b,6	ter 30-b,6
ravża, (c.riyāż) 16-a,2	bağçe 16-a,2	bāğ 16-a,2
rāyihā 30-b,9	koğu 30-b,9	büy 30-b,9
ražrāż 15-a,12	ķatı uvak 15-a,12	seng-i rīze 15-a,12
refik 12-a,12	yoldāş 12-a,12	hemreh 12-a,12
reğām 26-a,2	ṭobrāğ 26-a,3	ḥāk 26-a,2
remād 25-b,13	kül 25-b,13	ḥākester 25-b,13

remeyte 4-b,2	atduñ 4-b,2	undāhitı 4-b,2
remk, (c.ermāk) 23-a,9	at 23-a,9	semend 23-a,9
remle 10-b,5	ķum 10-b,5	rīg 10-b,5
remmāh 7-a,13	süngü düzici 7-a,13	neyzeger 7-a,13
reşāş 19-a,13	ķalay 19-a,13	erzīz 19-a,13
revāc 32-a,2	kiçerlik 32-a,2	revānī 32-a,2
rey 33-b,10	şuya ķanma 33-b,10	sīrāb 33-b,10
reyyān 26-a,13	ķanmış 26-a,13	sīrāb 26-a,13
reżāż 15-b,1	uvak 15-b,1	rīze 15-b,1
rezl, (c.erzäl) 24-a,4	kimse degil 24-a,4	nākes 24-a,4
rızk 25-a,8	günlük 25-a,8	rūzī 25-a,8
ribħ, rebeħ 32-a,4	aşşı 32-a,4	sūd 32-a,4
ricāl 28-a,6	erler 28-a,6	merdān 28-a,6
ricl, ķadem 3-a,8	ayak 3-a,8	pā 3-a,8
rīħ 25-a,13	yıl 25-a,13	bād 25-a,13
rīħ, şarşar 33-a,5	şovuk yel 33-a,5	ferāğ 33-a,5
rīmħ, ķanāt 7-a,12	süngü 7-a,12	neyze 7-a,12
ritāc 6-a,12	büyük ķapu 6-a,12	der-i bozorg 6-a,12
riyāħ 7-a,11	yiller 7-a,11	bādhā 7-a,11
rīze, cüzāż 9-b,3	nesne uvağı 9-b,3	ķuraža 9-b,3
ru'āf 33-a,7	burın ķanı 33-a,7	ħūn-i bīnī 33-a,7
rubū' 18-b,2	evler 18-b,2	serāħā 18-b,2
rufāt 4-b,11	çürimiş 4-b,11	pūšīde 4-b,11
ruħām 26-a,2	mermer 26-a,2	seng-i sofīd 26-a,2
rukād 31-b,9	uyku 31-b,9	ħāb 31-b,9
rukbe 3-a,5	diz 3-a,5	zānū 3-a,5
rużāb, rīķ(c.eryāķ)	ağızda olan şu 22-a,13	āb-i dehn 22-a,13
rūcū' 17-b,12	girü dönmek 17-b,12	bāzgerdīden 17-b,12
rükū' 17-b,11	egilmek 17-b,11	ħamīden 17-b,12

S

sā', mikyāl 24-b,7	ölçek 24-b,7	peymāne 24-b,7
sa'īr 25-a,10	od 25-a,10	ātes 25-a,10

sa'leb, şü'ale	30-a,4	dilkü	30-a,4	rubāh	30-a,4
şa'íd	8-b,7	isteyici	10-a,8	ferruh	8-b,7
sā'il	10-a,8	tañ	6-b,7	ḥāhende	10-a,8
şabāh	6-b,7	boyacı	18-b,13	bām	6-b,7
şabbāg	18-b,13	katlanıcı	18-a,10	rengger	18-b,13
şabūr	18-a,10	yarık	18-a,5	şekībā	18-a,10
sad', (c.şudū')	18-a,5	gögüs	20-a,12	kāf, şikāf	18-a,5
şadr	20-a,12	arı	20-a,7	sīne	20-a,12
şāf	20-a,7	yazı	20-b,10	nāb	20-a,7
şafşaf	20-b,10	sögüt	20-b,10	hāmūn	20-b,10
şafşāf	20-b,10	doğru,tam	32-a,5	bīd	20-b,10
şahīh	32-a,5	şağ	25-b,9	dorost	32-a,5
şahīh, selīm	25-b,9	deñiz kırañı	3-b,3	tendürüst	25-b,9
şāhil	3-b,3	katı, iri	28-a,7	kenar-ı deryā	3-b,3
şahīn	28-a,7	söyleme	30-b,1	seht, sitebr	28-a,7
şah	30-b,1	suci	24-a,1	ḥamūş şev	30-b,1
sahbā, ƙarkef	24-a,1	ova	3-b,1	mul	24-a,1
sahrā	3-b,1	incik	22-a,2	hāmūn	3-b,1
sāk	22-a,2	şayru	7-b,9	püje	22-a,2
saķīm	7-b,9	epsem olan	13-b,13	ḥaste	7-b,9
sākit, şāmit	13-b,13	kırba	21-a,11	ḥemūş	13-b,13
sakkā	21-a,11	ṭoğan	12-a,4	meşk	21-a,11
şakṛ	12-a,4	üçinci	5-b,2	bāz	12-a,4
şālis	5-b,2	çam ağacı	19-b,5	sivom	5-b,2
şanevber	19-b,4	ikinci	5-b,1	gīj, nūj	
şāni	5-b,1	iş düzici	11-b,1	dovom	5-b,1
şāni'	11-b,1	köşk	18-b,2	kārsāz	11-b,1
şarḥ	18-b,2	uğrı	9-b,7	kāḥ	18-b,2
şārik	9-b,7	ün	32-a,9	dozd	9-b,7
şavt	32-a,9	avlamaḳ	8-a,11	āvāz	32-a,9
şayd	8-a,11	yay	18-b,1	şikārīden	8-a,11
şayf	18-b,1	avcı	8-a,12	tābistān	18-b,1
şayyād	8-a,12			nahcīrbān	8-a,12

seb'a 24-a,9	yedi 24-a,10	heft 24-a,10
sebeb 8-b,8	ib 8-b,8	rāh 29-b,1
sebīl, meslek 29-b,1	yol 29-b,1	ded 3-a,7
sebū' 3-a,7	yırtıcı 3-a,7	berde 20-b,7
sebyy 20-b,7	karavaş 20-b,7	bih 19-b,4
sefercel 19-b,4	ayva 19-b,4	ḥunrīz 23-a,1
seffāk 23-a,1	ķan dökici 23-a,1	merd-i dūn 20-a,9
sefsāf 20-a,9	alçaķ kişi 20-a,9	ebr 9-b,4
sehāb 9-b,4	bulut 9-b,4	ḥerez 8-b,1
seh 8-b,1	boncuķ 8-b,1	ḥedeng 13-a,2
sehm 13-a,2	oķ 13-a,2	nāvek 27-a,11
sehm 27-a,11	oķ 27-a,11	begoftār-ı tevānā 22-b,13
sekķah 22-b,13	ķāvī sözlü 22-b,13	durūd 25-b,10
selām 25-b,10	esenlik 25-b,10	se 24-a,8
selāse 24-a,7	üç 24-a,8	semāne 10-a,10
selvā 10-a,10	bıldırıcı 10-a,10	heşt 24-a,11
semān 24-a,11	sekiz 24-a,11	māhī, nūn 23-a,10
semek 23-a,10	balığ 23-a,10	ber 6-a,8
semər 6-a,8	yımıš 6-a,8	bām 11-a,9
semg, 'arş 11-a,9	ṭām 11-a,9	ṣunvā 2-b,11
semī 2-b,11	işidür 2-b,11	ferbih 19-a,2
semīn, simen 19-a,2	semiz 19-a,2	zehr 33-b,2
semm 33-b,2	ağu 33-b,2	māhīfurūş 23-a,11
semmāk 23-a,11	balık şatan 23-a,11	kūhān 25-a,11
senām 25-a,11	ögüce 25-a,11	sāl 24-a,8
sene 24-a,8	yıl 24-a,8	rāh 12-b,11
senen 12-b,11	yol 12-b,11	ṣalvār 24-a,13
serāvil 24-a,13	iç ṭonu 24-a,13	zīn 12-b,6
serc 12-b,6	eyer 12-b,6	siyāhī 15-b,4
sevād 15-b,4	ķaralik 15-b,4	tāziyāne 16-b,9
sevṭ, (c.siyāṭ,esvāṭ) 16-b,10	ķamçı 16-b,9	tiğ 32-a,8
seyf 32-a,8	ķılıc 32-a,8	reften 11-b,12
seyh, sefer 11-b,12	gezmek 11-b,12	

seyh 6-a,2	ağarsu 6-a,2	āb-revān 6-a,2
seyyi' 8-b,13	memede eger kala süd 8-b,13	şeme 8-b,13
şifr 14-b,11	boş 14-b,11	tehī 14-b,11
şinf, (c.şannāf) 20-b,8	dürlü dahı 20-b,8	gūne 20-b,8
sırr 11-a,12	göñülden giçen 11-a,12	rāz 11-a,12
şiyām 25-a,9	oruc tutmak 25-a,9	rūze dāsten 25-a,9
şıysa, hışar 9-b,8		diz 9-b,8
sifāl 33-a,13	alçak 33-a,13	pest 33-a,13
sikke, zükāk 16-b,13	şoğaç 16-b,13	kuce 16-b,13
silāh 11-b,3	yerağı 11-b,3	sāz 11-b,3
silk 32-b,01	iplik 32-b,01	rışte 32-b,01
sinn 6-a,7	diş 6-a,7	dendān 6-a,7
sirāc 5-b,11	çarık 5-b,11	çerāğ 5-b,11
sirbäl 24-b,1	gömleg 24-b,1	pīrāhen 24-b,1
sitte 24-a,9	altı 24-a,9	şeş 24-a,9
soffūd, sīh 32-a,7	demürden kebab şisi 32-a,7	
sukkān 26-b,13	gemi dumeni 26-b,13	domgeştī 26-b,13
sotorg ingoşt 22-a,12	ulu barmak 22-a,12	ibhām 22-a,11
sudā 20-a,10	arış 20-a,10	tār 20-a,10
şudā' 11-a,11	baş ağrısı 11-a,11	derd-i ser 11-a,11
şūm, sīr 11-a,7	şarımsak 11-a,8	
şunū' e'l kamər 3-b,9	ay aydını 3-b,9	mehtab 3-b,9
südd 8-b,8	işik 8-b,8	astāne 8-b,8
sünün 7-a,10	yıllar 7-a,10	sālhā 7-a,10
surre 20-a,13	göbek 20-a,13	nāf 20-a,13
sürür, ibtiħāc 18-a,6	sevinmek 18-a,6	ḥorremī 18-a,6

§

şadak, (c.eşdāk) 21-b,11	ağız bucağı 21-b,10	küše'-i dehen 21-b,11
şahm 8-a,7	içyağı 8-a,7	pīh 8-a,7
şāh 32-b,5	köyon 32-b,5	mīş 32-b,5
şakik 12-a,13	ķardaş 12-a,13	dāder 12-a,13
şakk, kāf 20-a,5	yarıg 20-a,5	

şāme 3-a,3	beñ 3-a,3	ḥāl 3-a,3
şārib 31-a,9	büyük 31-a,9	burūt 31-a,9
şe‘fr 29-a,7	arpa 29-a,6	cev 29-a,7
şe‘n 24-a,3	iş 24-a,3	kār 24-a,3
şe‘r 31-a,2	şaç, kıl 31-a,2	mūy 31-a,2
şeb’ān 11-a,7	toğ kişi 11-a,7	sīr 11-a,7
şecer 5-b,12	ağaç 5-b,12	diraht 5-b,12
şeciř 33-a,2	bahādur 33-a,2	dilāver 33-a,2
şedd 15-a,10	çok 15-a,10	bisyār 15-a,10
şedid 32-a,9	katı 32-a,9	seht 32-a,9
şefā‘at 13-b,4	dilek 13-b,4	ḥāhiş, derhāst 13-b,4
şefe 6-a,7	tuṭak 6-a,7	leb 6-a,7
şehd 13-b,11	kömec balı 13-b,11	nūş 13-b,11
şehd 27-b,11	kömec balı 27-b,11	şān 27-b,11
şehr, beled, (c.bildān) 27-b,13		kūre 27-b,13
şekîm 9-a,4	gem, uyan 9-a,4	dehene 9-a,4
şems 25-b,5	güneş 25-b,5	āftāb 25-b,5
şems 3-b,10	güneş 3-b,10	ḥurşid 3-b,10
şerā‘ 25-a,12	gemi yelkeni 25-a,12	bādbān 25-a,12
şerîk, şakîş 14-a,9	ortak 14-a,9	enbāz 14-a,9
şeyh 7-a,4	koca kişi 7-a,4	zāl 7-a,4
şikk 20-a,5	yarım 20-a,5	nīm 20-a,5
şî‘är(?) 31-a,1	iç kiysisi 31-a,1	cāme-i enderūnī 31-a,1
şî‘r 31-a,2	añla 31-a,2	şinās 31-a,2
şib‘at 30-b,10	toydim 30-b,10	sīr şodem 30-b,10
şibr 20-a,4	kariş 20-a,4	vije 20-a,4
şihāb 3-b,10	yıldız 3-b,10	ahter 3-b,10
şîme, şeciyye, ḥalk 30-b,7		ḥūy 30-b,7
şitā 14-a,1	kış 14-a,1	dey 14-a,1
şitā 18-b,1	kış 18-b,1	zimstān 18-b,1
şiyd 9-a,5	kirec 9-a,5	gec 9-a,5
şüfre 27-a,01	kirpik bitecek yer 27-a,01	cāy moje 27-a,01

T

ta‘ām 25-a,3	yiyecek 25-a,3	ḥordenī 25-a,3
ṭaleb 12-b,3	istek 12-b,3	costen 12-b,3
ṭavd 19-b,7	ṭağ 19-b,7	kūh 19-b,7
ṭay 33-b,9	dürmek 33-b,9	neverdīden 33-b,9
ṭayr 4-a,2	ķuş 4-a,2	murğ 4-a,2
ṭebħ 7-b,10	bışirmek 7-b,10	poħten 7-b,10
ṭifl 4-b,10	oğlancık 4-b,10	küdek 4-b,10
tābi‘ 29-a,5	ardca giden 29-a,5	pesrev 29-a,5
takbīl 29-b,8	öpmek 29-b,8	būsīden 29-b,8
tālih 3-a,7	yaramaz 3-a,7	bed 3-a,7
tayerān 4-a,2	uçmaķ 4-a,2	perīden 4-a,2
tebn 19-b,3	şaman 19-b,3	kāh, geh 19-b,3
tebzīk 4-b,12	tükürmek 4-b,12	toħu 4-b,12
Tecemmüd 8-a,4	ṭonmak 8-a,4	efsürden 8-a,4
terah 18-a,7	tasa 18-a,7	endūh 18-a,7
tereşşuh 14-b,9	şizmaķ 14-b,9	zihīden 14-b,9
tev’em 7-b,6	ikiz 7-b,6	hemzad 7-b,6
teys 20-b,13	keçi 20-b,13	teke, boz 20-b,13
tih 28-a,2	yabān yir 28-a,2	beyābān 28-a,2
tis‘a 24-a,11	ṭoķuz 24-a,11	nūh 24-a,11
tuffāħ 7-a,1	alma 7-a,1	sīb 7-a,1
türāb 4-a,7	tobraġ 4-a,7	ħāk 4-a,7

U

‘ūd, (c.İdān) 27-b,7	budaķ 27-b,7	ṣāh 27-b,7
‘ud, mizher 27-b,6	ķopuz 27-b,6	berbet 27-b,6
‘ukāb 4-a,3	ṭavşancıl 4-a,3	
‘ukde 7-a,8	düğüm 7-a,8	girih 7-a,8
‘unk(c.a‘nāk) 21-b,1	boyun 21-b,1	gerden 21-b,1
‘uşş 4-a,3	yuva 4-a,3	läne 4-a,3
u‘du 28-b,10	yil 28-b,10	dev 28-b,10
umm 30-b,2	ana 30-b,2	māder 30-b,2

uṭlub 31-a,6
uzn 13-a,9

istegil 31-a,6
külaḳ 13-a,9

cūy 31-a,6
gūş 13-a,9

Ü

‘üryān 26-b,11
ücāc 6-a,2

çiplaḳ 26-b,11
tuzlu 6-a,2

brehne 26-b,11
şūr 6-a,2

V

vābul, maṭar 27-b,05
vāciḥ 31-a,8
varaḳ 21-b,6
varak̄, (c.evrāk̄) 21-b,7
vāsi’ 6-a,11
vaṣīd 8-b,8
vaż‘ 8-a,3
vece‘ 12-b,9
vece‘ 23-b,8
vedec 9-a,3
vehel 31-b,10
velid 3-a,9
velime 30-b,11
vesbeh 11-b,10
veter 27-b,08
vetin 9-a,3
vezir 29-b,7

yağmur 27-b,05
yüze yüz 31-a,8
gümüş 21-b,6
yapraḳ 21-b,7
kiñiṣ 6-a,11
kapu 8-b,8
ķomaḳ 8-a,3
şizi 12-b,9
ağrı 23-b,8
boyun ṭamarı 9-a,2
baçlıḳ 31-b,10
toğmuş 3-a,9
ṭoy 30-b,11
ķalıkmak 11-b,10
yayiň kirişi 27-b,08
göñül ṭamarı 9-a,2

bārān 27-b,05
geṣṭ, rüberūy 31-a,8
sīm 21-b,6
berg 21-b,7
ferāḥ 6-a,11
der 8-b,8
nihāden 8-a,3
derd 12-b,9
derd 23-b,8
reg-i gerden 9-a,2
gil 31-b,10
zāde 3-a,9
sūr 30-b,11
çehiđen 11-b,10
tāri, zih 27-b,08
reg-i dil 9-a,2
destür 29-b,7

Y

yed 3-a,8
yemîn 19-a,4
yemm, baḥr 16-a,7
yesār 19-a,4
yevm 25-a,8
yu’yu’ 17-a,2

el 3-a,8
şāġ 19-a,4
deñiz 16-a,7
şol 19-a,4
gün 25-a,8
delüceṭoġan 17-a,2

dest 3-a,8
rāst 19-a,4
deryā 16-a,7
çeb 19-a,4
rüz 25-a,8
yuha 17-a,2

yūh 29-b,3

güneş 29-b,3

ḥor 29-b,3

Z

ža' 24-a,6	ko 24-a,6	bunih 24-a,6
ža'īf, hezīl, sağbe 25-b,7	ārik 25-b,7	zebün 25-b,7
žaby 4-a,4	geyik 4-a,4	āhū 4-a,4
žaci' 33-a,3	bile yatan 33-a,3	hempister 33-a,3
žaci' 33-a,3	yatan 33-a,3	pister 33-a,3
zād 25-a,3	azık 25-a,3	tūše 25-a,3
zād, tūše 15-a,2	azık 15-a,2	
zāhib 7-b,12	gidici 7-b,12	revende 7-b,12
zäl 23-b,11	azmiş kişi 23-b,11	gümräh- yol 23-b,11
żann 12-b,9		gomān 12-b,9
żarb 13-b,2	urmağ 13-b,2	zeden 13-b,2
żayf 26-b,3	konuk 26-b,3	mihmān 26-b,3
ze'rür 10-b,8	alıç 10-b,8	ejdef 10-b,8
żeħve 31-a,4	kuşluğ 31-a,4	çāştgeh 31-a,4
żehāb 4-a,1	gitmek 4-a,1	reften 4-a,1
żehb 19-b,1	altun 19-b,1	zer 19-b,1
zehr 12-b,13	çiçek 12-b,13	şiküfe 12-b,13
zekkāk 21-b,3	ṭulum şatıcı 21-b,3	hīkfurūş 21-b,3
żemeān 7-a,2	şusız 7-a,2	teşne 7-a,2
zend 18-a,9	bilek 18-a,9	eriş 18-a,9
żeneb 12-b,4	küyruğ 12-b,4	dom 12-b,4
żeneb 26-b,12	küyruağ 26-b,12	dom, donbāl 26-b,12
zer' 22-a,3	ekmek 22-a,3	berziñden 22-a,3
zer' 29-a,6	ekin 29-a,6	kışt 29-a,6
zermānka(?) 22-a,7	yüñden kiysi 22-a,7	peşmīne 22-a,7
zeyl(c.ezyāl) 24-b,5	etek 24-b,5	dāmān 24-b,5
żeyyiğ 25-b,2	ṭar 25-b,2	tonok 25-b,2
żeyyiğ 25-b,2	ṭar 25-b,2	teng 25-b,2
zibek 4-a,9		żīve, sīmāb 4-a,9
žifde' 19-a,12	ķurbaǵa 19-a,12	vezeğ 19-a,12

żihk 17-b,13	gülmek 17-b,13	ḥende 17-b,13
żirām 25-a,5	od yalını 25-a,5	zebāne'-i āteş 25-a,5
żirāt, rudām 32-b,12	yillemek 32-b,12	tīz 32-b,12
żirğām, ǵažanfer 30-a,3	arslan 30-a,3	şır 30-a,3
zih 30-b,3	döl 30-b,3	zād 31-30-b,3
zikk, (c.ezkāk) 21-a,12	ṭulum 21-a,12	ḥīk 21-a,12
żil' 24-b,4	eyegü 24-b,4	pehlū 24-b,4
zill 3-b,2	gölge 3-b,2	sāye 3-b,2
zubāb 13-a,1	siñek 13-a,1	meges 13-a,1
zubāle, fetīle 19-a,7	fitil 19-a,7	pelīte 19-a,7
żulm 25-b,12	gūc 25-b,12	sitem 25-b,12
żulmet 3-a,13	ķaraňulik 3-a,13	maǵ 3-a,13
zūcāc 5-b,13	şırça 5-b,13	ābgīne 5-b,13
zürre 14-b,7	ṭaru 14-b,7	erzen 14-b,7

FARSÇA -TÜRKÇE-ARAPÇA SÖZLÜK

FARSÇA

TÜRKÇE

ARAPÇA

A

āb 29-b,12	şu 29-b,12	mā', c.mīyāh, emvāh 29-b,12
āb 8-b,7	şu 8-b,7	mā 8-b,7
ābād 10-b,4	yapılmış 10-b,4	ma'mūr 10-b,4
ābgīne 5-b,13	şırça 5-b,13	zūcāc 5-b,13
āb-ı dehn 22-a,13	ağızda olan şu 22-a,13	ruzāb, rīķ(c.eryāk)
āb-ı nāb 7-a,3	arı şu 7-a,3	mā'-i kīrah 7-a,3
ābisten 16-a,5	yüklü 16-a,5	ḥoblī, ḥāmil 16-a,5
āb-revān 6-a,2	ağarşu 6-a,2	seyh 6-a,2
ācisten 8-a,3	dikmek 8-a,3	ḡars 8-a,3
āftāb 25-b,5	güneş 25-b,5	ṣems 25-b,5
āftābe 25-b,5	çölmek 25-b,6	ibrik, borme 25-b,5
āhen 25-b,1	demir 25-b,1	ḥadīd 25-b,1
ahter 3-b,10	yıldız 3-b,10	ṣihāb 3-b,10
āhū 4-a,4	geyik 4-a,4	żaby 4-a,4
āmihten 32-a,3	karışmak 32-a,3	imtizāc 32-a,3
āri 8-a,9	evet 8-a,9	ne'm 8-a,9
astāne 8-b,8	işik 8-b,8	südd 8-b,8
āteş 25-a,10	od 25-a,10	sa'īr 25-a,10
āteş 27-a,10	od 27-a,10	nār, (c.nīrān) 27-a,10
āvāz 32-a,9	ün 32-a,9	ṣavt 32-a,9
āzer 12-a,10	od 12-a,10	nār 12-a,10
āzmend 18-a,12	hoşnūd olmýan 18-a,12	ceşī 18-a,12

B

bāc, bajgīr 11-a,10		meks 11-a,10
bād 25-a,13	yıl 25-a,13	rīħ 25-a,13
bādbān 25-a,12	gemi yelkeni 25-a,12	ṣerā' 25-a,12
bāde 3-a,10	süci 3-a,10	ḥümeyyā 3-a,10
bāde 6-b,12	suci 6-b,12	rāħ, reyāħ 6-b,12

bādhā 7-a,11	yiller 7-a,11	riyāḥ 7-a,11
bāğ 16-a,2	bağçe 16-a,2	ravża, (c.riyāż) 16-a,2
bağışme, nigehkon 17-a,11	göz uci ile başkan kişi 17-a,11	laḥīẓ 17-a,11
bahşende 10-a,12	bağışlayıcı 10-a,12	mu'ṭī 10-a,12
bālā 3-a,4	boy 3-a,4	ḳadd 3-a,4
bālā 7-b,7	boy 7-b,7	ḳımm 7-b,7
bām 11-a,9	ṭām 11-a,9	semg, ‘arş 11-a,9
bām 31-a,3	tāñ 31-a,3	ġadāt, şübh 31-a,3
bām 6-b,7	ṭañ 6-b,7	şabāḥ 6-b,7
bāmeze 32-a,10	ṭatlu 32-a,11	lezīz 32-a,10
bāmeze 9-b,1	ṭatlu 9-b,1	lāz 9-b,1
bārān 27-b,05	yağmur 27-b,05	vābul, maṭar 27-b,05
bārān 9-b,5	yağmur 9-b,5	cevd, maṭar, rezāz 9-b,5
bārende 18-a,2	yağıcı 18-a,2	māṭir 18-a,2
bārik 19-a,1	ince 19-a,1	raḳīk 19-a,1
bāz 11-a,10		‘akṣ 11-a,10
bāz 11-b,11	oyna 11-b,11	il’ab 11-b,11
bāz 12-a,4	ṭoğan 12-a,4	şakṛ 12-a,4
Bāzdārende 18-a,3	yığıcı 18-a,3	ħāciz, menū‘ 18-a,3
bāzende 5-a,13	oynayıcı 5-a,13	‘ābiṣ 5-a,13
bāzgerdīden 17-b,12	girü dönmek 17-b,12	rūcū‘ 17-b,12
bāzī 32-b,5	oyın 32-b,5	lu‘be 32-b,5
bāzī 8-b,12	oyun 8-b,12	lu‘be 8-b,12
bāzīden 11-b,11	oynamak 11-b,10	le’ib 11-b,11
bāzū 20-a,4	ḳulac 20-a,4	bā‘ 20-a,4
bāzū 22-a,1	ḳaraca 22-a,1	‘ažud 22-a,1
beççe 6-a,13, 8-b,7	yavrı 6-b,1, 8-b,7	
bed 3-a,7	yaramaz 3-a,7	tālih 3-a,7
bedhāh, bedendiş 23-b,12	kemlik dileyen 23-b,12	ħāsid 23-b,12
befurūş 4-b,5	ṣat 4-b,5	bi‘ 4-b,5
beğal 20-a,12	ḳoltuk 20-a,12	ibṭ 20-a,12
begoftār-ı tevānā 22-b,13	ḳāvī sözlü 22-b,13	sekķāḥ 22-b,13
begū 24-a,5	söyle 24-a,5	ḳul 24-a,5

begūy 30-b,1	söyle 30-b,1	kül 30-b,1
behadur, dilīr, niv 14-a,12	alp 14-a,12	mubāriz 14-a,12
bēhred 17-a,12	uşlu 17-a,12	‘ākil 17-a,12
Behrmend 17-a,12	naşiblü 17-a,12	haṭīz 17-a,12
bende 18-a,2	kül 18-a,2	‘abd 18-a,2
benūş 13-b,1	iç 13-b,1	işreb 13-b,1
bepūş 13-b,3	kiy 13-b,3	ilbes 13-b,3
bepūşān 28-a,4	kiydür 28-a,4	ikis 28-a,4
ber 6-a,8	yimiş 6-a,8	şemer 6-a,8
berber, müy-i setr 21-b,13		ḥallāk 21-b,13
berbet 27-b,6	ķopuz 27-b,6	‘ud, mizher 27-b,6
berdārişte 22-a,5	aşılmış 22-a,5	maşlūb 22-a,5
berde 20-b,7	karavaş 20-b,7	sebyy 20-b,7
bere 8-b,11	ķuzı 8-b,11	hemel 8-b,11
berg 21-b,7	yaprak 21-b,7	varaķ, (c.evrāķ) 21-b,7
berhūr, behre 32-b,13		ḥazz, naşib 32-b,13
beris 12-b,10	iriş 12-b,10	edrik 12-b,10
berken 28-a,3	şoy, yüz 28-a,3	isleħ 28-a,3
berzīden 22-a,3	ekmek 22-a,3	zer' 22-a,3
berziger 5-a,6	ekinci 5-a,6	ħāriṣ 5-a,6
beşikeste 10-b,12	şinmiş 10-b,12	mexsür 10-b,12
beşinās 28-b,12	aňla 28-b,12	efhem 28-b,11
betüz 31-a,5	ķazan 31-a,5	ekseb 31-a,5
beyābān 28-a,2	yabān yir 28-a,2	tih 28-a,2
beze 9-b,1	şuç 9-b,1	cürm, günāh 9-b,1
bīd 20-b,10	sögüt 20-b,10	şafşaf 20-b,10
bīd 9-a,1	sögit ağacı 9-a,1	ħilāf 9-a,1
bidih 24-a,6	vir 24-a,6	hāt 24-a,6
bidirev 13-b,1	biç 13-b,1	
bih 19-b,4	ayva 19-b,4	sefercel 19-b,4
bīħ 5-b,12	kök 5-b,12	‘irk 5-b,12
bīnā 32-a,13	körıcı 32-a,13	başīr 32-a,13
bināger 10-b,3	yapıcı 10-b,3	bennā 10-b,3

bīnī 33-a,4	burun 33-a,4	enf 33-a,4
bīrīş 16-b,2	şakalı yok 16-b,2	kūsec 16-b,2
bistān 24-a,6	āl 24-a,6	haż 24-a,6
bisyār 11-a,5	çok 11-a,5	keşīr 11-a,5
bisyār 15-a,10	çok 15-a,10	şedd 15-a,10
bisyār 33-b,2	çok 33-b,2	cemm 33-b,2
bīše 15-b,13	meşelik 15-b,12	gāyża, (c. gāyyāż) 15-b,13
bīşermīden 5-a,12	utanmak 5-a,12	ħacālet 5-a,12
biyābān 31-b,11	yebān yer 31-b,11	mefāze, felāt 31-b,11
bizen 13-b,2	ur 13-b,2	iżrib 13-b,3
bī-zen 20-a,8	ergen 20-a,8	‘azeb 20-a,8
bizi 12-b,10	diril 12-b,10	‘iš 12-b,10
bolend 33-a,12	yüksek 33-a,12	‘alā’ 33-a,12
bon 13-a,1	dib 13-a,1	ka‘r 13-a,1
borende 9-b,7	kesici 9-b,7	ķāti‘, cāz 9-b,7
borīde 32-a,11	kesilmiş 32-a,11	ceziż 32-a,11
borīden 15-b,2	kesmek 15-b,2	farż, karż 15-b,2
boz 3-a,11	keçi 3-a,11	mā‘iz 3-a,11
bozān 20-b,13	keçiler 20-b,13	ma’z 20-b,13
bozgāle 21-a,13	oğlāk 21-a,13	‘anāk 21-a,13
bozorgvār 17-b,1	ulu 17-b,1	mecīd 17-b,1
brehne 26-b,11	çiplak 26-b,11	‘üryān 26-b,11
buhān 28-b,11	oķi 28-b,11	ikra’ 28-b,11
bun-i berg-i nahle 20-b,4	yaprığının dibi 20-b,4	kūrnāf 20-b,4
bunih 24-a,6	ķo 24-a,6	ža‘ 24-a,6
burāder 7-b,6	karindāş 7-b,6	āḥ 7-b,6
burūt 31-a,9	büyükk 31-a,9	şārib 31-a,9
būse 20-b,11	öpüş 20-b,12	ķoble 20-b,11
būsīden 29-b,8	öpmek 29-b,8	takbīl 29-b,8
buşnev 28-b,12	işit 28-b,12	isme‘ 28-b,11
būy 30-b,9	koħu 30-b,9	rāyihā 30-b,9
būy-ı bed 30-b,8	çirkin koħu 30-b,8	netn 30-b,8
būy-ı ḥoş 30-b,8	eyü koħu 30-b,8	‘itr 30-b,8

bürdbān 17-a,13
büsyār, bes 13-a,3

yavaş kişi 17-a,13
çok 13-a,3

ḥalīm 17-a,13
cemm, ḡadaḳ 13-a,3

C

cāme 3-a,4
cāme'-i enderūnī 31-a,1
cāy girīz 32-b,8
cāy gorīz 14-b,5
cāy moje 27-a,01
cenbānīden 15-b,10
cev 29-a,7
ciger 6-a,3
cobbe 17-b,2
costen 12-b,3
cūṣīd 7-b,10
cūy 31-a,6
cūdāyī 12-a,1

ķaftan 3-a,4
iç kiysisi 31-a,1
ķaćaçaķ yir 32-b,8
ķaćacaķ yir 14-b,5
kirpik bitecek yer 27-a,01
debretmeg 15-b,10
arpa 29-a,6
bağır 6-a,3
zirih 17-b,2
istik 12-b,3
ķaynadı 7-b,10
istegil 31-a,6
ayrılık 12-a,1

ķaba 3-a,4
ṣi‘ār(?) 31-a,1
menāş 32-b,8
mehreb,meferr,mahīş 14-b,6
şüfre 27-a,01
infāż 15-b,11
ṣe‘īr 29-a,7
kebid 6-a,3
dīr‘, lebūs 17-b,2
ṭaleb 12-b,3
ǵalā 7-b,10
uṭlub 31-a,6
firḳat, hicret 12-a,1

Ç

çāştgeh 31-a,4
çeb 19-a,4
çehīden 11-b,10
çeng, çengāl 23-b,5
çerāğ 5-b,11
çerāğ 6-b,8
çerāgāh 29-a,13
çeşn 8-b,12
çihār 24-a,8
çire, pīrūz 13-b,6
çüb 12-b,1
çüpīne 6-a,1

ķuşluķ 31-a,4
şol 19-a,4
ķalıkmak 11-b,10
ķuş kaynağı 23-b,5
çarıķ 5-b,11
çırak 6-b,8
otlaķ yeri 29-a,13
bayram 8-b,12
dörd 24-a,8
yigin 13-b,6
ağac 12-b,1
ağacķakan kuşı 6-a,1

żehve 31-a,4
yesār 19-a,4
veşbeh 11-b,10
mihlab 23-b,5
sirāc 5-b,11
mışbāh 6-b,8
metre‘ 29-a,13
‘īd 8-b,12
erbe‘a 24-a,8
mużaffer 13-b,6
haşeb, Ḳaru 12-b,1
kerevān 6-a,1

D

dāder 12-a,13	kardaş 12-a,13	şakīk 12-a,13
dāder-i māder 23-b,9	ana kardaşı 23-b,9	hāl 23-b,9
dāğ 19-a,8	dögün 19-a,8	keyy 19-a,8
dāl 23-b,4	ķartal 23-b,4	raḥm 23-b,4
dāmād 24-b,4	güveygū 24-b,4	heten 24-b,4
dāmān 24-b,5	etek 24-b,5	zeyl(c.ezyāl) 24-b,5
dānā 2-b,11	bilür 2-b,11	‘alīm 2-b,11
dānistē 10-a,9	bilinmiş 10-a,9	meş’ür 10-a,9
dānistēn 28-b,9	bilmek 28-b,9	dirāyet, ‘ilm 28-b,9
dās 13-a,13	oraқ 13-a,13	mīhsed, iħsed 13-a,13
dās 27-b,03	oraқ 27-b,02	mincel 27-b,03
dāver 23-b,8	hük̄m idici 23-b,8	ħākim 23-b,8
ded 3-a,7	yırtıcı 3-a,7	sebū‘ 3-a,7
deh 24-a,12	on 24-a,12	‘aşre 24-a,12
dehān 29-b,11	ağız 29-b,10	fem 29-b,11
dehende 5-a,11	virici 5-a,11	mūriş 5-a,11
dehene 9-a,4	gem, uyan 9-a,4	şek̄im 9-a,4
delv-i bozorg 33-b,3	ulu ķovğa 33-b,3	ġarb 33-b,3
dem 12-b,4	şoluk 12-b,4	nefes 12-b,4
demende 5-b,4	üfürici 5-b,4	nāfiş 5-b,4
demgīr 8-a,8	körük 8-a,8	menfeħ 8-a,8
demīden 19-a,9	üfürmek 19-a,9	neħħ 19-a,9
dendān 6-a,7	diş 6-a,7	sinn 6-a,7
der 3-b,12	ķapu 3-b,12	bāb 3-b,12
der 8-b,8	ķapu 8-b,8	vaṣid 8-b,8
derā 12-b,2	çan 12-b,2	ceres 12-b,2
derd 12-b,9	şizi 12-b,9	vece‘ 12-b,9
derd 23-b,8	ağrı 23-b,8	vece‘ 23-b,8
derd 29-b,12	ağrı 29-b,12	dā‘ 29-b,12
derd-i ser 11-a,11	baş ağrısı 11-a,11	ṣudā‘ 11-a,11
derd-i zih-i zahmet 16-a,6	ṭogurma 16-a,6	mehāż 16-a,6
derefş 20-b,5	biz 20-b,5	eşfā 20-b,5

der-i bozorg 6-a,12	büyük kapu 6-a,12	ritāc 6-a,12
dervīşī 21-b,9	yohsuluş 21-b,9	infāk, imlāk 21-b,9
deryā 16-a,7	deñiz 16-a,7	yemm, baḥr 16-a,7
deryāb 28-b,13	eyü aňla 28-b,13	erdik 28-b,13
dest 3-a,8	el 3-a,8	yed 3-a,8
dest-i borîden 9-b,6	eli kesmek 9-b,6	kaṭ‘-i yed 9-b,6
destür 29-b,7		vezīr 29-b,7
deşt 26-b,9	ova 26-b,9	cubbān 26-b,9
dev 28-b,10	yil 28-b,10	u‘du 28-b,10
devende 7-b,12	yilci 7-b,12	‘ādī 7-b,12
devîden 28-b,10	yilmek 28-b,10	‘add 28-b,10
dey 14-a,1	kış 14-a,1	şitā 14-a,1
Dezdān	uğrilar 22-a,6	luşuş, surrāk 22-a,6
di 14-a,1	dünki gün 14-a,2	ems 14-a,1
dijem 9-a,7	tasa 9-a,7	esef 9-a,7
dil 7-a,5	göñül 7-a,5	bāl 7-a,5
dil 9-a,7	göñül 9-a,7	ḥaled 9-a,7
dilâver 33-a,2	bahādur 33-a,2	şeciř 33-a,2
diraht 5-b,12	ağaç 5-b,12	şecer 5-b,12
diraht-i ḥorma 20-b,3	ḥurma ağacı 20-b,3	nahle 20-b,3
dirāz 11-b,5	uzun 11-b,5	aṭvel 11-b,5
dirine 21-b,4	eski 21-b,4	‘atīk 21-b,4
dīvāne 8-a,5	delü 8-a,5	mecnūn 8-a,5
diz 9-b,8		şıysa, hışar 9-b,8
dohter 3-a,5	ķız 3-a,5	bint 3-a,5
dojpiyye 32-b,02	bez 32-b,02	ġudde 32-b,02
dom 12-b,4	ķuyruk 12-b,4	żeneb 12-b,4
dom, donbāl 26-b,12	ķuyruğ 26-b,12	żeneb 26-b,12
domgeştī 26-b,13	gemi dümeni 26-b,13	sukkān 26-b,13
dorost 32-a,5	doğru,tam 32-a,5	şahīh 32-a,5
doşvār, zür 25-b,11	güt 25-b,11	küvvet, se'b 25-b,11
dovom 5-b,1	ikinci 5-b,1	şānī 5-b,1
dozd 9-b,7	uğrı 9-b,7	sārik 9-b,7

dū rūyī	33-a,8	iki yüzlülük	33-a,8	nifāk	33-a,8
dūd	6-a,6	tütün	6-a,6	'acāc	6-a,6
dūmūy	31-a,10	kırgal	31-a,10	kehl	31-a,10
durūd	25-b,10	esenlik	25-b,10	selām	25-b,10
durūggū	14-a,8	yalancı kişi	14-a,8	ħariṣ	14-a,8
dūş	13-a,10	omuz	13-a,10	menkib	13-a,10
dūş	14-a,2	dün gice	14-a,2	bāriḥa	14-a,2
dūşāb	24-b,9	bekmez	24-b,9	dibs	24-b,9
dūşize	4-b,4	ķız	4-b,4	'azrā'	4-b,4
dü	24-a,7	iki	24-a,7	işnān	24-a,7

E

ebr	9-b,4	bulut	9-b,4	seḥāb	9-b,4	
efrūşe	14-b,4			ħelvā,	ħabiṣ	14-b,4
efser, gerzen	29-b,6	tāc	29-b,6	iklīl	29-b,6	
efsürden	8-a,4	ṭonmak	8-a,4	tecemmūd	8-a,4	
ejdef	10-b,8	alic	10-b,8	ze'rūr	10-b,8	
enbāz	14-a,9	ortaķ	14-a,9	şerīķ,	şakīš	14-a,9
endek	11-a,5	az	11-a,5	ḳalīl	11-a,6	
endek	12-a,13,15-a,9	az	12-a,13	de'as (?)	12-a,13	
endūh	18-a,7	tasa	18-a,7	terah	18-a,7	
engoşt	8-a,7	barmak	8-a,7	ışba'	8-a,7	
engoşteri	8-a,13	yüzük	8-a,13	ħātem	8-a,13	
engubīn	27-b,10	bal	27-b,10	'asel	27-b,10	
engür	24-b,8	üzüm	24-b,8	'ineb	24-b,8	
engüst	8-a,8	kömür	8-a,8	fahm	8-a,8	
eriş	18-a,9	bilek	18-a,9	zend	18-a,9	
erre	27-b,02	bıçkı	27-b,02	minşar	27-b,02	
erzān	14-b,8	ucuz	14-b,8	rahīş	14-b,8	
erzen	14-b,7	ṭaru	14-b,7	zürre	14-b,7	
erzīz	19-a,13	ḳalay	19-a,13	reşāş	19-a,13	
esb	4-b,13	at	4-b,13	feres	4-b,13	
ester	3-b,13	ḳatır	3-b,13	bağl	3-b,13	

eşk 18-a,1
eşkhā 18-a,1
ez men 13-a,11

gözyaşı 18-a,1
gözyaşları 18-a,1
benden 13-a,11

dem‘ 18-a,1
dümü‘ 18-a,1
menī 13-a,11

F

feg 4-b,9
ferāğ 33-a,5
ferāḥ 6-a,11
ferbih 19-a,2
ferhunde, ferruh 16-b,11
feriște, surüş 13-b,5
fermān dih 11-a,13
ferruh 8-b,7
ferseng, fersah 7-b,13
ferūmāye 19-a,5
ferzend 16-b,5
foşerde 6-b,11
furūzīne 27-a,09

put 4-b,9
şovuk yel 33-a,5
kiñiş 6-a,11
semiz 19-a,2
kütlu 16-b,11
buyurıcı 11-a,13
on iki biñ adım yır 7-b,13
alçak 19-a,5
oğul 16-b,5
şıkılmış 6-b,11
ṭutruk 27-a,09

lāt, menāt 4-b,9
rīḥ, şarşar 33-a,5
vāsi’ 6-a,11
semīn, simen 19-a,2
mübārek 16-b,11
melek 13-b,5
āmir 11-a,13
şa’id 8-b,7
le’im 19-a,5
ibn 16-b,5
‘aşır 6-b,11
mis’är 27-a,09

G

gāh 19-b,3
ġamnāk 22-b,7
gān, bāh 29-b,9
gāv-ı çeşm 14-,13
gāvmış 32-b,6
gāz 15-b,3
gec 4-a,7
gec 9-a,5
gedā 21-b,8
gedāy 32-b,7
gedāy 6-a,9
gelū 22-a,9
gende 13-b,8

çāg 19-b,3
tasalu 22-b,7
şıǵır gözi 15-a,1
şu şıǵırı 32-b,6
şındı 15-b,3
kirec 4-a,7
kirec 9-a,5
yoḥsul 21-b,8
yoḥsulluǵ 32-b,7
yoḥsul 6-a,9
boğaz 22-a,9
kökmiş 13-b,8

evān 19-b,3
ħazin 22-b,7
cimā‘, refes 29-b,9
şıǵır 15-a,1
cāmūs 32-b,6
mifrež, mikrāz 15-b,3
caşş 4-a,7
şiyd 9-a,5
mu’sir 21-b,8
ħaṣṣ 32-b,7
‘ā’il 6-a,9
ħalķūm 22-a,9
müntenn 13-b,8

gende 30-b,9	ķokmiş 30-b,9	münten 30-b,9
gendom 10-b,7	buğday 10-b,7	ḥinṭa 10-b,7
gendom 29-a,7	buğdāy 29-a,6	borr 29-a,7
gendom 32-b,3	yulaf 32-b,3	‘ales 32-b,3
gendū 13-b,10	ķovan 13-b,10	küvvāre 13-b,10
ger 5-a,10	uyuz 5-a,10	cereb 5-a,10
gerd 26-a,1	toz 26-a,1	ḳitām 26-a,1
gerd 6-a,6	toz 6-a,6	ǵubār 6-a,6
gerden 21-b,1	boyun 21-b,1	‘unk(c.a‘nāk) 21-b,1
gerden 8-b,10	boyun 8-b,10	cīd 8-b,10
gerdūn, gerzmān 26-b,7	gök 26-b,7	felek, ‘arş 26-b,7
geşt, rüberüy 31-a,8	yüze yüz 31-a,8	vācih 31-a,8
gezān 15-b,9	pek işirici 15-b,9	‘azzāz 15-b,9
gezid 9-b,12	yılan şokması 9-b,12	ledāğ 9-b,12
gīj, nūj	çam ağacı 19-b,5	şanevber 19-b,4
gil 31-b,10	baçlık 31-b,10	vehel 31-b,10
girān 14-b,7	behālu 14-b,8	ǵālī 14-b,7
giribān 27-a,08	yaķa 27-a,08	ceyb 27-a,08
girih 7-a,8	düğüm 7-a,8	‘ukde 7-a,8
giryē 17-b,13	ağlamaķ 17-b,13	bükā 17-b,13
giyāh 33-b,7	ot 33-b,7	nebāt 33-b,7
giyāh 9-a,6	ot 9-a,6	nebāt 9-a,6
giyāh-ı ḥoşk 9-a,6	ķurı ot 9-a,6	ḥaşim 9-a,6
giyāh-ı ter 8-a,2	yaş ot 8-a,2	‘aşb 8-a,2
goft 24-a,10	söz, keleci 24-a,10	ḳāl 24-a,10
goftār 22-a,9	söz 22-a,9	. kelām 22-a,9
golāb 11-b,6	gülşuyı 11-b,6	māverd 11-b,6
gomān 12-b,9		żann 12-b,9
goncişk 10-a,11	serçe 10-a,11	‘aşfür 10-a,11
gorbe 4-a,8	kedi 4-a,8	hirre 4-a,8
gorih 9-b,10	ķaçtı 9-b,10	ferr 9-b,10
gorisne 14-b,2	ac 14-b,2	ḥamīş 14-b,2
gorusne 6-a,10	ac 6-a,10	cey’ān 6-a,10

gūh 19-b,7	necis 19-b,7	'azire 19-b,7
gūne 20-b,8	dürlü dahı 20-b,8	şınf, (c.şannāf) 20-b,8
gūr 19-b,6	ķolan 19-b,6	'ayr 19-b,6
gūr 20-b,2	sīn 20-b,2	cedeş, cedef (c.ecdāf) 20-b,2
gūsfend 8-b,11	ķoyun 8-b,11	ġanem 8-b,11
gūş 13-a,9	ķulaķ 13-a,9	użn 13-a,9
guşt 25-a,2	et 25-a,2	laḥm 25-a,2
gūy 9-a,13	ṭop 9-a,13	küre 9-a,13
gūyende 13-b,12	söyleyici 13-b,12	ķā'il 13-b,12
gūl 25-b,13	çicek 25-b,13	nevṛ 25-b,13
gūmrāh-ı yol 23-b,11	azmiş kişi 23-b,11	zāl 23-b,11
gūnāh 7-a,5	şuç 7-a,5	cūnāh 7-a,5
gūnahkār 5-a,9	şuçlu 5-a,9	ħāniş 5-a,9

H

ħāl 3-a,3	beñ 3-a,3	şāme 3-a,3
ħīrs 11-b,8	ayu 11-b,8	debb 11-b,8
ħīk 21-a,12	ṭulum 21-a,12	ziķķ, (c.ezkāk) 21-a,12
ħāb 18-a,7	uyħu 18-a,7	nevṁ, ħucū' 18-a,7
ħāb 31-b,9	uyķu 31-b,9	ruķād 31-b,9
ħāħende 10-a,8	isteyici 10-a,8	sā'il 10-a,8
ħāhiş, derħāst 13-b,4	dilek 13-b,4	şefā'at 13-b,4
ħāk 26-a,2	ṭobrāġ 26-a,3	regām 26-a,2
ħāk 4-a,7, 8-b,	tobraġ 4-a,7, 8-b,7	türāb 4-a,7
ħākester 25-b,13	kül 25-b,13	remād 25-b,13
ħamīden 17-b,12	egilmek 17-b,11	rükū' 17-b,11
ħamīr-i torş 8-a,6	ekşi ħamīr 8-a,6	'acīn-i teh 8-a,6
ħāmūn 19-b,6	yazı 19-b,6	ķā' 19-b,6
ħāmūn 20-b,10	yazı 20-b,10	şafşaf 20-b,10
ħāmūn 3-b,1	ova 3-b,1	sahrā 3-b,1
ħamūş şev 30-b,1	söyleme 30-b,1	şah 30-b,1
ħān 26-b,2	şofra 26-b,3	mā'ide 26-b,2
ħān 26-b,2	şofra 26-b,3	mā'ide 26-b,2

händen 30-a,13	okımağ 30-a,13	da'vet 30-a,13
har 3-b,13	eşek 3-b,13	himär 3-b,13
hargüş 4-a,4	taşvan 4-a,4	irneb 4-a,4
haste 7-b,9	şayru 7-b,9	sakım 7-b,9
haşak 22-b,10	süpründi 22-b,9	ķamāme 22-b,9
haye 6-a,13	yumurta 6-a,13	beyze 6-a,13
hedeng 13-a,2	ok 13-a,2	sehm 13-a,2
heft 24-a,10	yedi 24-a,10	seb'a 24-a,9
heme 9-b,11	dügeli 9-b,11	küll 9-b,11
hempister 33-a,3	bile yatan 33-a,3	żaciř 33-a,3
hemreh 12-a,12	yoldaş 12-a,12	refik 12-a,12
hemuş 13-b,13	epsem olan 13-b,13	säkit, şämit 13-b,13
hemväre 3-a,11	düz 3-a,11	ķiy'a 3-a,11
hemzad 7-b,6	ikiz 7-b,6	tev'em 7-b,6
hende 17-b,13	gülmek 17-b,13	żihk 17-b,13
hengäm 3-a,13	çağ 3-a,13	hiñ 3-a,13
herez 8-b,1	boncuk 8-b,1	seh 8-b,1
hergeh 16-b,8	ķara ev 16-b,8	fışṭat 16-b,8
heşt 24-a,11	sekiz 24-a,11	şemân 24-a,11
hiredmend 8-a,5	uşlu 8-a,5	lebîb 8-a,5
hişm 15-b,12	öyke, vayke 15-b,12	gayż 15-b,12
hîkfurûş 21-b,3	ṭulum satıcı 21-b,3	zekkâk 21-b,3
hîme 12-b,1	oṭun 12-b,1	heṭeb 12-b,1
hîre, sost 13-b,7	boş 13-b,7	fâtir 13-b,7
hişt 4-a,6	kerpiç 4-a,6	lebin 4-a,6
hîyü 4-b,12	tükrük 4-b,12	buşâk 4-b,12
hodbîn 23-b,13	özni gorici 23-b,13	muhtâl 23-b,13
hoftkân 26-a,3	uyuyanlar 26-a,3	niyâm 26-a,3
hor 29-b,3	güneş 29-b,3	yûh 29-b,3
horden 30-b,11	yemek 30-b,10	ekele 30-b,11
hordeniř 25-a,3	yiyecek 25-a,3	ṭa'ām 25-a,3
horış 25-a,2	ķatık 25-a,2	nân idâm 25-a,2
horrem 10-a,13	sevinmiş 10-a,13	mesrûr 10-a,13

horremī 16-b,12	sevinmek 16-b,12	fereh̄, neşat 16-b,12
horremī 18-a,6	sevinmek 18-a,6	sürür, ibtiḥāc 18-a,6
hoy 30-b,7	der 30-b,7	'arak 30-b,7
hüd 17-b,2	demürden utkı 17-b,2	beyze 17-b,2
hük̄, girāz 11-b,9	toñuz 11-b,9	hınzır 11-b,9
hükeşiden 22-a,3	çekmek 22-a,3	cezb 22-a,3
hül 7-a,6	toyğār kuşı 7-a,6	kanbere 7-a,6
humm 12-b,7	küb 12-b,7	denn 12-b,7
hün-i bīnī 33-a,7	burın kanı 33-a,7	ru'āf 33-a,7
hunrız 23-a,1	kan dökici 23-a,1	seffak 23-a,1
hürende 6-a,10	yiyici 6-a,10	ākil 6-a,10
hursend 18-a,13	o kim hoşnūd ola 18-a,13	kanū' 18-a,13
hurşid 3-b,10	güneş 3-b,10	şems 3-b,10
hüş 13-a,12	uş 13-a,12	lübb 13-a,12
hüše'-i horma 18-b,5	hurma şalkımı 18-b,5	'ızk 18-b,5
husk, kiyāh 19-b,2	kuru otluğ 19-b,2	haşſ 19-b,2
hüşk̄ 6-a,8	kuruluk 6-a,8	hiyāc 6-a,8
hüy 30-b,7		şime, şeciyye, hâlk 30-b,7

İ

ist 24-a,5	etur 24-a,5	ķimm 24-a,5
istäden 17-b,11	turmač 17-b,11	ķiyam 17-b,11
işkenbe, şikenbe 6-a,3		keriş 6-a,3
īzed 2-b,10	teñri 2-b,10	Allah 2-b,10

J

jeh 7-b,9	inildi 7-b,9	enīn 7-b,9
jerf 12-a,12	derin 12-a,12	'amik̄ 12-a,12

K

kabī 11-b,8	maymun 11-b,8	ķird 11-b,8
kāf, şikāf 18-a,5	yarık 18-a,5	şad', (c.şudū') 18-a,5
käh 18-b,2	köşk 18-b,2	şarh 18-b,2

kāh, geh	19-b,3	şaman	19-b,3	tebn	19-b,3	
kāhū	8-a,1	marul	8-a,1	ḥass	8-a,1	
kāje	20-a,3	yay evi	20-a,3	maṣīf	20-a,3	
ḳāḳā	24-a,3	kişi	24-a,3	ādem	24-a,3	
kālā	31-b,13	ev kumaşı	31-b,13	metā‘, eşāṣ	31-b,13	
kālūc	22-a,12	kiçi barmağ	22-a,12	ḥinṣir	22-a,11	
kalūḥ	9-a,5	kesek	9-a,5	medere,	ḳaṣṣ	9-a,5
kām	21-b,10	ṭamak	21-b,10	ḥenek	21-b,10	
kār	24-a,3	iş	24-a,3	ṣe‘n	24-a,3	
kārkon	31-a,5	işlegil	31-a,5	ef‘al	31-a,5	
kārsāz	11-b,1	iş düzici	11-b,1	ṣāni‘	11-b,1	
kārzār	11-b,2	uğraş	11-b,2	ḥarb,	ḳitāl	11-b,2
kāse	8-b,10	çanak	8-b,10	ḳaṣ‘a	8-b,10	
kāsnī	8-a,1	güneyik	8-a,1	hindibā	8-a,1	
kedhudā	16-b,7	ev issi	16-b,7	rabbe’l-beyt	16-b,7	
kedû	33-b,6	ḳabağ	33-b,6	kar‘	33-b,6	
kefş	20-b,5	beşmak	20-b,5	na‘l	20-b,5	
kefşger	20-b,6	beşmakçı	20-b,6	iskāf	20-b,6	
kem ḥired	28-a,1	‘aklı az	28-a,1	esfeh,	me‘tūh	28-a,1
kemān	27-a,11	yay	27-a,11	ḳavṣ	27-a,11	
kemer	33-a,8	kuşak	33-a,8	ḥacze,	niṭāk	33-a,8
kenar-ı deryā	3-b,3	deñiz kırāñi	3-b,3	sāhil	3-b,3	
ker	5-a,10	şağır	5-a,10	‘aşamm	5-a,10	
kerkes	23-b,4	aḳbabə	23-b,4	nesr	23-b,4	
kes	12-b,8	kimse	12-b,8	men	12-b,8	
keşīm	9-a,4	çekəriz	9-a,4	neccür	9-a,4	
keştī	6-b,9	gemi	6-b,9	fūlk,	sefīne	6-b,9
keştibān	6-b,10	gemici	6-b,10	mellāḥ	6-b,10	
kihān	21-a,1	kiçiler	21-a,1	eşāgir	21-a,1	
kilid	7-a,9	anahtar	7-a,9	miftāḥ	7-a,9	
kīnegeh	3-b,12	uğraş yeri	3-b,12	ma‘reke	3-b,12	
kirm	21-b,2	kürt	21-b,2	nefğa	21-b,2	
kişt	29-a,6	ekin	29-a,6	zer‘	29-a,6	

koliçe 9-b,2	çörek 9-b,2	ķurşa 9-b,2
kongure 9-b,8		burc 9-b,8
koriçe 9-b,2	oṭa 9-b,2	ħücre 9-b,2
korre 4-b,13	ṭay 4-b,13	mühre 4-b,13
kuce 16-b,13	ʃoħak 16-b,13	sikke, zükāk 16-b,13
kudek 4-b,10	oğlancık 4-b,10	ṭifl 4-b,10
kūf 26-a,4	ügi ķuṣı 26-a,4	ħāme 26-a,4
kūh 19-b,7	ṭāġ 19-b,7	ṭavd 19-b,7
kūh 3-b,1	taġ 3-b,1	cebel 3-b,1
kūhān 25-a,11	örgüce 25-a,11	senām 25-a,11
kūpende 23-a,3	dögici 23-a,3	dekkāk 23-a,3
kür, āteşdān-ı īhenger 18-a,4	demürçi ocağı 18-a,4	
ķurażä 9-b,3	nesne uvağı 9-b,3	rīze, cüzāz 9-b,3
küre 27-b,13		šeħr, beled, (c.bildän) 27-b,13
küše'-i dehen 21-b,11	aġiz bucağı 21-b,10	ṣadak, (c.eṣdāk) 21-b,11
kütāħ 29-b,5	ķışa 29-b,5	ķašír 29-b,5
küze 31-b,1	bardağ 31-b,1	kūz 31-b,1
küze'-i čerm 31-a,13	gönden olan bardağ 31-a,13	debbe 31-a,13
küzpošt 15-b,8	arkası kūz 15-b,8	ahdeb 15-b,8

L

läger 19-a,1	arık 19-a,1	'acīf 19-a,1
lāne 4-a,3	yuva 4-a,3	'uṣṣ 4-a,3
leb 6-a,7	tuṭak 6-a,7	ṣefe 6-a,7
levīd 27-b,03	ķazġan 27-b,03	mircel 27-b,03
lūče 10-b,9	şaşı 10-b,9	aħvel 10-b,9
lūş 13-b,9	ķara bačlık 13-b,9	ħamā' 13-b,9

M

mā 33-b,5	biz 33-b,5	naħn 33-b,5
mā 3-a,6	biz 3-a,6	naħn 3-a,6
māde 3-a,10	diši 3-a,10	insī 3-a,10

māder 30-b,2	ana 30-b,2	umm 30-b,2
mādgān 32-a,1	dişiler 32-a,1	ināṣ 32-a,1
māg 19-a,6	karañü 19-a,6	gayheb 19-a,6
maḡ 3-a,13	ķarañulik 3-a,13	zulmet 3-a,13
magz̄ 33-a,4	beyin 33-a,4	dimāḡ 33-a,4
māh 29-b,3	ay 29-b,3	ķamer 29-b,3
māhī 19-a,11	balık 19-a,11	ħūt, (c.ħaytān) 19-a,11
māhī, nūn 23-a,10	balığ 23-a,10	semek 23-a,10
māhīfurūş 23-a,11	balık şatan 23-a,11	semmāk 23-a,11
mākiyān 6-b,1	ṭavuġ 6-b,1	decāc 6-b,1
mām-i šūy 30-b,5	ķaynana 30-b,5	ħumā 30-b,5
mār 9-b,12	yılan 9-b,12	ħayye 9-b,12
mārā 3-a,6	bize 3-a,6	lenā 3-a,6
māşū 12-b,13	elek 12-b,13	minħäl 12-b,13
megāk 28-b,6	çukur 28-b,6	ħufre 28-b,6
megeş 13-a,1	siñek 13-a,1	żubāb 13-a,1
meḡ 12-a,11	ķarañu 12-a,11	ġales 12-a,11
meħandek 26-a,6	ziyanlu böcekdurur 26-a,6	hāmme 26-a,6
meħnedkān 26-a,7	böceklü 26-a,7	hevām 26-a,7
meħtāb 3-b,9	ay aydını 3-b,9	şunū'e'l ķamer 3-b,9
men 12-b,8	men 12-b,8	ene 12-b,8
menāz 12-a,2	nazlanma 12-a,2	lā tefahħur 12-a,2
merdān 28-a,6	erler 28-a,6	riċāl 28-a,6
merd-i dūn 20-a,9	alçaķ kişi 20-a,9	sefsaf 20-a,9
merdum 27-b,09	kişi 27-b,09	insān 27-b,09
merek̄-i ceşīş 8-b,9	bulğur 8-b,9	ħamze şorbası 8-b,9
merḡ 33-a,11	ölüm 33-a,11	meniyye, ħatf 33-a,11
mergūl 14-a,11	örilmiş 14-a,11	'akiş 14-a,11
meşk 21-a,11	ķırba 21-a,11	sakkā 21-a,11
mezīde, mekīde 14-b,10	emilmiş 14-b,10	maşış 14-b,10
mīḡ 27-b,04	bulut 27-b,04	ġaym, ġumām 27-b,04
mīħ 32-a,6	ekserī 32-a,6	mismār,vetid 32-a,6
mihān 21-a,1	ulular 21-a,1	eşrāf 21-a,1

mihmān 26-b,3	ķonuk 26-b,3	żayf 26-b,3
mis 21-b,6	bakır 21-b,6	nuḥās 21-b,6
mış 32-b,5	ķoyun 32-b,5	şāh 32-b,5
mış-i māde 6-a,4	dışı ķoyun 6-a,4	na‘ce,(c.ni’āc) 6-a,4
mīyān-ı serā 28-a,11	ev ortası 28-a,11	bāhā 28-a,11
moḥ 16-b,4	ilig 16-b,4	meğaz 16-b,4
mohre 32-b,01	boncuķ 32-b,01	ħerez 32-b,01
mojde 9-b,4	muştuluġ 9-b,4	bişāre 9-b,4
moje, müjgān 27-a,02	kirpig 27-a,02	hedeb 27-a,02
mord 4-b,7	öldi 4-b,7	
morde 20-b,1	ölü 20-b,1	meyyīt 20-b,1
morud 6-b,13	armud 6-b,13	komşerī 6-b,13
morvārīd 8-b,1	incü 8-b,1	lü'lü' 8-b,1
muġ 4-b,9	gāvūr 4-b,9	kāfir 4-b,9
mul 24-a,1	süci 24-a,1	sahbā, karkef 24-a,1
mür 10-b,6	ķarinca 10-b,6	nemle 10-b,6
murġ 4-a,2	ķuş 4-a,2	ṭayr 4-a,2
müş 4-a,8	şıçan 4-a,8	fāre 4-a,8
müy 31-a,2	şaç, ķıl 31-a,2	şe'r 31-a,2
müye 31-a,12	şagu 31-a,12	nevhe 31-a,12
müzeger 19-b,13	edigci 19-b,13	ħaffaf 19-b,13
mühre'-i sīmīn 27-a,03	gümüş boncuġ 27-a,03	cümāne 27-a,04

N

nāb 20-a,7	arı 20-a,7	şāf 20-a,7
nāf 20-a,13	göbek 20-a,13	sürre 20-a,13
nahcīr 15-a,1	av 15-a,1	ķanīs 15-a,1
nahcīr 8-a,11	av 8-a,11	
nahcīrbān 8-a,12	avcı 8-a,12	şayyād 8-a,12
nākes 24-a,4	kimse degil 24-a,4	rezl, (c.erzäl) 24-a,4
nām 11-a,9	ad 11-a,9	ism 11-a,9
nāme 3-a,3	biti 3-a,3	kitāb 3-a,3
nān 14-b,1	etmeg 14-b,1	ħubz 14-b,1

nāṣekībā	18-a,11	pek ivici	18-a,11	cezū‘ ,helū‘	18-a,11		
nāvek	27-a,11	ok	27-a,11	sehm	27-a,11		
nāz	11-b,7	nazlanmak	11-b,7	dilāl,	gónc 11-b,7		
nebirgān	16-b,6	oğul oğulları	16-b,5	ḥefed,	(c.esbāṭ) 16-b,6		
negende	5-a,7	eglenici	5-a,7	mākiş	5-a,7		
nehost	4-b,5	öñürdī	4-b,5	evvel	4-b,5		
nem	33-b,1	yāş	33-b,1	belel	33-b,1		
nemed	20-b,7	keçe	20-b,8	lebed	20-b,7		
nemek	14-b,1	ṭuz	14-b,1	milh	14-b,1		
nemekdān	26-b,5	tuzluk	26-b,5	memleḥa	26-b,5		
nerm	4-b,10	yumşak	4-b,10	nā‘ime	4-b,10		
neşter	17-a,5			mibžā‘,	mibzağ,	mişrāṭ	17-a,5
nev	28-b,8	yeñi	28-b,8	cedīd	28-b,8		
nev	9-a,7	yeni	9-a,7	cedīd	9-a,7		
nevāḥāne	7-b,11	aş evi	7-b,11	maṭbah	7-b,11		
neverdīden	33-b,9	dürmek	33-b,9	ṭay	33-b,9		
ney	12-b,3	ķamış	12-b,3	ķaşab	12-b,3		
neyze	7-a,12	süngü	7-a,12	rimḥ,	ķanāt	7-a,12	
neyzeger	7-a,13	süngü düzici	7-a,13	remmāḥ	7-a,13		
nīfe	27-a,07	içton yakası	27-a,07	nīfaḳ	27-a,07		
nigāhbān	17-b,1	şaklayıcı	17-b,1	ħafīż	17-b,1		
nigehkon	17-a,11	göz ucı ile başkan kişi	17-a,11				
nigīn	8-a,13	yüzük kaşı	8-a,13	faşş	8-a,13		
nihāden	8-a,3	ķomak	8-a,3	vaż‘	8-a,3		
nijād	30-b,3	şoy	30-b,3	aşl,	neseb	30-b,3	
nijend	31-a,11	tasa	31-a,11	ġuuşşa	31-a,11		
nīkī	21-b,2	iyilik	21-b,2	kerem	21-b,2		
nīkrū	7-b,8	gökçek	7-b,8	ķaşīm	7-b,8		
nikūhīden	5-a,8	yirmek	5-a,8	mezemmet	5-a,8		
nīm	20-a,5	yarım	20-a,5	şikk	20-a,5		
nīn	20-a,2	bacasız ev	20-a,2	kūh	20-a,2		
nīst	13-a,2	yoḳ	13-a,2	‘adem	13-a,2		
nīşten	20-b,9	yazı	20-b,9	ħaṭṭ	20-b,9		

niyām 18-a,8	ķın 18-a,8	cefn 18-a,8
nīyrū, zür 10-b,2	güt 10-b,2	ķuvvet 10-b,2
nizār, lāgār 11-b,4	anıg 11-b,5	a'cef, naħif 11-b,4
nīze 23-b,6	süñü 23-b,6	esel 23-b,6
nīze'-i kūteh 22-a,8	kışa süngi 22-a,8	mızräk 22-a,8
nūş 13-b,11	kömec balı 13-b,11	şehd 13-b,11
nūş 24-b,9	bäl 24-b,9	'asel 24-b,9
nüh 24-a,11	ṭokuz 24-a,11	tis'a 24-a,11

P

pā 3-a,8	ayaķ 3-a,8	rīcl, ķadem 3-a,8
pābāf 20-a,11	çulha 20-a,11	ħā'ik 20-a,11
pālān-i ħar 33-a,6	semər 33-a,6	ikāf 33-a,6
pālū 28-a,9	süzek 28-a,9	mibzel 28-a,9
pāsoħ 30-a,14	yanıt 30-a,14	cevāb, evā 30-a,14
pāşide 10-a,7	şaçılmış 10-a,7	menşür 10-a,7
pāşīne 29-a,4	ökçe 29-a,4	'akab 29-a,4
pāy 24-b,2	ayaķ 24-b,2	ķadem 24-b,2
pāy berencen 24-b,2	ayaķa tākılān bilezik 24-b,3	ħalħāl 24-b,3
pāyān 27-a,04	šoñ 27-a,04	āħir 27-a,04
pāybrehne 26-b,10	yalin ayak 26-b,10	ħaff 26-b,10
pāye, cāh 30-a,8		manṣib, mertebe 30-a,8
pāy-i oşter 20-a,1	deve ayağı 20-a,1	ħaff,(c.eħfāf) 20-a,1
pāyiz, miħrecān 3-a,12	güz 3-a,12	
peder 30-b,2	baba 30-b,2	eb 30-b,2
pehlū 24-b,4	eyegü 24-b,4	żil' 24-b,4
pehn-i bīnī 16-b,3	yaşşı burınlı 16-b,3	eftas 16-b,3
pejūl 22-a, 1	ṭopuk 22-a, 1	ka'ab 22-a, 1
peleng 25-b,1	ķaplan 25-b,1	nemir 25-b,1
pelīte 19-a,7	fitil 19-a,7	zubāle, fetīle 19-a,7
penāgāh 30-a,1	şığınacak yır 30-a,1	melce', mev'il 30-a,1
penāgāh 9-b,9	şığıncaķ yır 9-b,9	melāz 9-b,9
penāhīden 9-b,13	şığınmaġ 9-b,13	leyāz 9-b,13

penber 15-a,2	peynir 15-a,3	cübün 15-a,2
penc 24-a,9	beş 24-a,9	ḥamse 24-a,9
pencomīn 5-b,3	bışinci 5-b,3	ḥāmiṣ 5-b,3
pengān 27-b,01	taş 27-b,01	iccāne 27-b,01
penhā 29-b,4	inlü 29-b,4	‘arīż 29-b,4
per, bāl 7-a,7	ḳanat 7-a,7	cenāḥ 7-a,7
perestū 17-a,3	ḳırılgıç 17-a,3	ḥeṭṭāf, veṭvāt 17-a,3
perīden 4-a,2	uçmak 4-a,2	tayerān 4-a,2
pes 19-a,3	ard 19-a,3	ḥolf 19-a,3
pesrev 29-a,5	ardca giden 29-a,5	tābi‘ 29-a,5
pest 33-a,13	alçak 33-a,13	sifāl 33-a,13
peşiz 22-b,11	pul 22-b,11	fels 22-b,11
peşk 14-a,10	ḳivircik saç 14-a,10	ca‘d 14-a,10
peşmīne 22-a,7	yüñden kiysi 22-a,7	zermānka(?) 22-a,7
pey 29-a,4	iz 29-a,4	işr 29-a,4
pey 5-b,10	siñir 5-b,10	‘aşab 5-b,10
peygamber 2-b,12	hakdan ḥaber viricü 2-b,12	nebī 2-b,12
peykān 27-a,12	ok ü süñü demreni 27-a,12	naşl 27-a,12
peymāne 24-b,7	ölçek 24-b,7	sā‘, mikyāl 24-b,7
peymüde 24-b,6	ölçülen 24-b,6	mekîl 24-b,6
pīh 8-a,7	içyağı 8-a,7	şahm 8-a,7
pīleste 5-b,10	fil süñigi 5-b,10	‘āc 5-b,10
pīrāhen 24-b,1	gömleg 24-b,1	sirbāl 24-b,1
pīrehen 14-b,11	gömlek 14-b,11	ḳamīş 14-b,11
pister 33-a,3	yatan 33-a,3	żaci‘ 33-a,3
piş 19-a,3	öñ 19-a,3	ḳodām, imām 19-a,3
pişānī 29-b,10	alın 29-b,10	cebhe 29-b,10
piyāde 3-a,9	yaya 3-a,9	rācil 3-a,9
piyāz 11-a,8	şoğan 11-a,8	başal 11-a,8
pohten 7-b,10	bışirmek 7-b,10	ṭebħ 7-b,10
pūd 20-a,10	argac 20-a,10	luħme 20-a,10
püje 22-a,2	incik 22-a,2	sāk 22-a,2
pūr 30-b,2	oğul 30-b,2	ibn 30-b,2

pūşīde	10-a,6	örtilmiş	10-a,6	mestür	10-a,6		
pūşīde	4-b,11	çürümüş	4-b,11	rufāt	4-b,11		
pūşīş	28-b,7	giyesi	28-b,8	libās,	lübs,	milbes	28-b,7
pūlük	18-a,8	göz kapagı	18-a,8	cefn	18-a,8		
pür	14-b,11	tolu	14-b,11	meşhūn	14-b,11		
pür pehn	8-a,2	semiz ot	8-a,2	ferūh	8-a,2		

R

rāh	12-b,11	yol	12-b,11	senen	12-b,11		
rāh	17-a,1	yol	17-a,1	mehicce	17-a,1		
rāh	17-a,1	yol	17-a,1	nehc,	minhāc,	şirāt	17-a,1
rāh	29-b,1	yol	29-b,1	sebil,	meslek	29-b,1	
rāhnümā	23-b,10	yol gösterici	23-b,10	hādī	23-b,10		
rān	22-a,2	uyluğ	22-a,2	fahz	22-a,2		
rāst	19-a,4	şāğ	19-a,4	yemîn	19-a,4		
rāz	11-a,12	göñülden giçen	11-a,12	sırr	11-a,12		
reften	11-b,12	gezmek	11-b,12	seyh,	sefer	11-b,12	
reften	4-a,1	gitmek	4-a,1	zehāb	4-a,1		
reg-i dil	9-a,2	göñül tamarı	9-a,2	vetin	9-a,3		
reg-i gerden	9-a,2	boyun tamarı	9-a,2	vedec	9-a,3		
regzen	17-a,4	ķan alıcı	17-a,4	faşşād	17-a,4		
reme	9-a,1	süri	9-a,1	hazme	9-a,1		
rengger	18-b,13	boyacı	18-b,13	şabbāğ	18-b,13		
reng-i mey	24-a,2	sücī rengi	24-a,2	cirbäl	24-a,2		
resāñiden	19-a,10	irişdurmek	19-a,10	iblāğ	19-a,10		
resen	33-b,3	ip	33-b,3	hebl,	şetn	33-b,4	
resīden	19-a,9	irişmek	19-a,9	belüg	19-a,10		
restgārī	31-b,12	ķurtulış	31-b,12	ħalāş,	necāt	31-b,12	
revān	18-b,3	cān	18-b,3	muhce	18-b,3		
revān	18-b,4	akıcı	18-b,4	cārī,	sā‘il,	hemū‘	18-b,4
revāñi	32-a,2	kiçerlik	32-a,2	revāc	32-a,2		
revāñi	9-a,13	giçerlik	9-a,13	nifāz	9-a,13		
revende	7-b,12	gidici	7-b,12	zāhib	7-b,12		

revezen 27-b,12	baca, pencere 27-b,12	küvve 27-b,12
rez 19-b,1	bāğ 19-b,1	kerm 19-b,1
rīg 10-b,5	ķum 10-b,5	remle 10-b,5
rīg 17-b,4	ķum 17-b,4	keşf 17-b,4
rīş 31-a,10	şakal 31-a,10	lihye 31-a,10
rışte 32-b,01	iplik 32-b,01	silk 32-b,01
rışte 32-b,11	iplik 32-b,11	haytā 32-b,11
rīze 15-b,1	uvak 15-b,1	reżāz 15-b,1
rīzīden, rīhten 22-a,4	dökmek 22-a,4	ihrāk 22-a,4
roh 13-a,9	yañaķ 13-a,9	ħedd 13-a,9
rubāh 30-a,4	dilkü 30-a,4	şa'leb, şü'āle 30-a,4
rūd 33-b,6	çay 33-b,7	mesil 33-b,6
rūğan 19-a,2	yağ 19-a,2	
rüz 25-a,8	gün 25-a,8	yevm 25-a,8
rüze dāşten 25-a,9	oruc tutmaķ 25-a,9	şiyām 25-a,9
rūzī 25-a,8	günlük 25-a,8	rızk 25-a,8
rūstā, rustāķ 21-b,5	köy 21-b,5	ķarye, 21-b,5

S

sāl 24-a,8	yıl 24-a,8	sene 24-a,8
sāl 25-a,13	yıl 25-a,13	'ām 25-a,13
sāl 30-b,6	yaşlu 30-b,6	esenn 30-b,6
sālhā 7-a,10	yıllar 7-a,10	sünün 7-a,10
sāye 3-b,2	gölge 3-b,2	zill 3-b,2
sāz 11-b,13	yerāğ, düzen 11-b,13	cihāz 11-b,13
sāz 11-b,3	yerağı 11-b,3	silāh 11-b,3
se 24-a,8	üç 24-a,8	şelaşe 24-a,7
sebūy 31-b,1	desti 31-b,1	cerre 31-b,1
sebz 20-a,6	yeşil 20-a,6	ahżer 20-a,6
seg 4-a,9	it 4-a,9	kelb 4-a,9
seħti 21-a,13	katılık 21-a,13	'anka 21-a,13
sehpā 30-a,6	sāc ayaķ 30-a,6	minşab 30-a,6
seht 32-a,9	ķatı 32-a,9	şedid 32-a,9

seht, sitebr 28-a,7	ķatı, iri 28-a,7	şahîn 28-a,7
seht-i sohen 22-a,10	ķatı sözlü 22-a,10	mislâk 22-a,10
semâne 10-a,10	bildircin 10-a,10	selvâ 10-a,10
semend 23-a,9	at 23-a,9	remk, (c.ermâk) 23-a,9
seng 4-a,6	taş 4-a,6	hacer 4-a,6
seng-i ḥurd 15-a,11	uvaḳ ṭaş 15-a,11	haşebâ 15-a,11
seng-i rîze 15-a,12	ķatı uvaḳ 15-a,12	rażrâż 15-a,12
seng-i sofîd 26-a,2	mermer 26-a,2	ruhām 26-a,2
sepîd 33-b,8	aḳ 33-b,8	ebyaż 33-b,8
sepûse 20-b, 11	koñaḡ 20-b, 11	hîrâze 20-b, 11
ser 26-a,4	bâş 26-a,5	hâme 26-a,4
serâ, ḥâne 28-b,5	ev 28-b,5	dâr, beyt 28-b,5
serâhâ 18-b,2	evler 18-b,2	rubû‘ 18-b,2
serdî 10-b,11	şavukluk 10-b,11	burûdet 10-b,11
serefsâr 25-b,3	yular şapı 25-b,3	mikved 25-b,3
sermâ 3-a,12	sovuk 3-a,12	berd 3-a,12
sermâ 21-a,11	şovuk 21-a,11	kurre 21-a,11
sermedân 26-b,4	sürmelik 26-b,4	mikhele 26-b,4
setûde 17-a,13	ögilmiş 17-a,13	ḥamîd 17-a,13
setûde 2-b,13	ögilmiş 2-b,13	maḥmûd 2-b,13
sevkend 7-b,8	and 7-b,8	ķasem 7-b,8
śib 7-a,1	alma 7-a,1	tuffâḥ 7-a,1
sifâl 33-a,13	teğar 33-a,13	ḥezef 33-a,13
śim 19-a,13	gümîş 19-a,13	fiżże 19-a,13
śim 21-b,6	gümîş 21-b,6	varaḳ 21-b,6
śîne 20-a,12-26-b,8	gögüs 20-a,12-26-b,8	şadr 20-a,12
sipâh 9-b,10	çeri 9-b,10	cond 9-b,10
siper 3-b,11	ķalḳan 3-b,11	cünne 3-b,11
śîr 11-a,7	ṭok kişi 11-a,7	şeb’ân 11-a,7
śîr şodem 30-b,10	ṭoydîm 30-b,10	śib’at 30-b,10
śîrâb 26-a,13	ķanmiş 26-a,13	reyyân 26-a,13
śîrâb 33-b,10	şuya ķanma 33-b,10	rey 33-b,10
sirîşom 31-b,7	yelim 31-b,7	ġarâ 31-b,7

sırışt 5-b,11		'arike, teb' 5-b,11
sitāyende 23-a,1	ögici 23-a,3	meddāḥ, şemm 23-a,2
sitebr 17-b,5	yoğun 17-b,5	keşif, galiz 17-b,5
sitem 25-b,12	güt 25-b,12	żulm 25-b,12
sitem 26-b,8	güt 26-b,8	cevr 26-b,8
sitizekār 9-a,3	önegü 9-a,3	'anīd 9-a,3
sivom 5-b,2	üçinci 5-b,2	şāliş 5-b,2
siyāh 33-b,8	ķara 33-b,8	esved 33-b,8
siyāhī 15-b,4	ķaralik 15-b,4	sevād 15-b,4
- sofidi 15-b,5	aķlik 15-b,5	beyāz 15-b,5
soħan 25-b,12	söz 25-b,12	kelām 25-b,12
sorħ 20-a,6	ķızıl 20-a,6	aħmer 20-a,6
sūd 32-a,4	aşşı 32-a,4	ribħ, rebeħ 32-a,4
sūħān 28-a,10	dörpi, ige 28-a,10	mibred 28-a,10
sūħte 19-a,8	yanmış 19-a,8	ħarikk 19-a,8
sük 31-a,11	yas 31-a,11	mušibet 31-a,11
supārī 8-a,9	ekin 8-a,9	maħṣad 8-a,9
sür 30-b,11	ṭoy 30-b,11	velīme 30-b,11
sūy 31-a,4	yaňa 31-a,4	nahv, taraf 31-a,4
sūzen 32-b,11	iğne 32-b,11	ħayyāt 32-b,11
sür 23-b,6	boynuz 23-b,6	ķarn 23-b,6

§

şād 22-b,7	sevinen 22-b,7	feriħ 22-b,7
şafū 25-a,7		maħzur, hicr, soħt 25-a,7
şāh 27-b,7	budaķ 27-b,7	'ūd, (c.İdān) 27-b,7
şāh 29-b,7	big 29-b,7	melik 29-b,7
şāl 24-a,12	aba 24-a,12	'abā 24-a,12
şalvār 24-a,13	iç ḥonu 24-a,13	serāvil 24-a,13
şam 23-a,2	güt 23-a,2	ħayf 23-a,2
şām 31-a,3	aħšam 31-a,3	'aşıyye 31-a,3
şān 27-b,11	kömec balı 27-b,11	šeħd 27-b,11
şeb 6-b,7	gice 6-b,7	leyl 6-b,7

şebkūr 10-b,10	gice görmez 10-b,10	e'sā 10-b,10
şebnem 33-b,1	çığ 33-b,1	nedā 33-b,1
şebpere 20-b,12	yarasa 20-b,12	ḥaşṣāf 20-b,12
şebrev 12-b,12	gice gezen 12-b,12	'āss, (c.ases) 12-b,12
şeh 7-b,7	ṭağbaşı 7-b,7	külle 7-b,7
şekībā 18-a,10	ḳatlanıcı 18-a,10	şabūr 18-a,10
şeme 8-b,13	memede eger ḫala süd 8-b,13	seyyi' 8-b,13
şest 19-a,12	āğ 19-a,12	misyed 19-a,12
şes 24-a,9	altı 24-a,9	sitte 24-a,9
şett ḥūy 33-a,1	ayrı ḥuylu kimse 33-a,1	fezz 33-a,1
şigeft 12-b,2	ṭañ 12-b,2	'aceb 12-b,2
şikāf 5-b,13	yarık 5-b,13	force 5-b,13
şikārīden 8-a,11	avlamak 8-a,11	şayd 8-a,11
şikence,işkence 19-a,6		'azāb 19-a,6
şiküfe 12-b,13	çiçek 12-b,13	zehr 12-b,13
şinās 31-a,2	añla 31-a,2	ṣi'r 31-a,2
şīr 30-a,3	arslan 30-a,3	żīrgām, ḡażanfer 30-a,3
şīr 4-b,8	süd 4-b,8	leben 4-b,8
şīr 4-b,8	arslan 4-b,8	esed 4-b,8
şirin 14-b,3	ṭatlu 14-b,3	ḥulv 14-b,3
şīrīn 4-b,3	ṭatlu 4-b,3	furāt 4-b,3
şitābān 23-a,4	ivici 23-a,4	'acūl 23-a,5
şomārīden 15-a,13	şaymak 15-a,13	iħṣā 15-a,13
şomor 15-b,1	şay 15-b,1	iħṣi 15-b,1
şotormāde 23-a,8	devenün dişisi 23-a,8	nāke 23-a,8
şūbān 25-a,4	çoban 25-a,4	rā'ī 25-a,4
şunvā 2-b,11	işidür 2-b,11	semī' 2-b,11
şūr 6-a,2	ṭuzlu 6-a,2	ücāc 6-a,2
şotor-ı morg 12-a,3	deve Ḳuṣı 12-a,3	ne'ām 12-a,3
şūy 30-b,13	'avrat eri 30-b,13	ḥalīl 30-b,13
şūy-ı peder 30-b,4	'avratiñ ḷaynatası 30-b,4	ħamuħamā 30-b,4

T

teşt 27-a,13	tağar 27-a,13	mirken, miḥżeb 27-a,13
tābān, rāḥṣān, dīrahṣān 21-a,9	yaldırıyan 21-a,9	lāmi‘, mutele’le’, rakrāk 21-a,10
tābende 21-a,8	yaldırıcı 21-a,8	berrāk 21-a,8
tābīden 21-a,7	yaldırımał 21-a,7	eşrāk 21-a,7
tābistān 18-b,1	yay 18-b,1	şayf 18-b,1
tāg 19-b,5	aḥlad ağacı 19-b,5	ġażā 19-b,5
tār 20-a,10	arış 20-a,10	sudā 20-a,10
tāri, zih 27-b,08	yayñ kirişi 27-b,08	veter 27-b,08
tāvān 27-a,06	ödeк 27-a,06	ġarāmet 27-a,06
tāziyāne 16-b,9	ķamçı 16-b,9	sevṭ, (c.siyāṭ,esvāṭ) 16-b,10
teber 12-b,5	balta 12-b,5	fās 12-b,5
tehī 14-b,11	boş 14-b,11	şıfr 14-b,11
tehīgāh 30-a,6	boş böğür 30-a,6	ħaşıra 30-a,6
teke, boz 20-b,13	keçi 20-b,13	teys 20-b,13
telħ 4-b,3	acıdur 4-b,3	mur 4-b,3
telle 8-a,12	fak 8-a,12	fah 8-a,12
ten 12-b,7	gövde 12-b,7	beden 12-b,7
ten 3-b,11	gevde 3-b,11	cüssə 3-b,11
tenāver 17-b,3	gövdelü 17-b,3	cezz, haziż 17-b,3
tenāver 25-b,8	gövdelü kimse 25-b,8	cisām 25-b,8
tenāver şahış 14-a,13	gövdelü 14-a,13	
tendürüst 25-b,9	şaq 25-b,9	şahiliḥ, selīmdür 25-b,9
tene’-i ḥorma 18-b,6	özdegi 18-b,6	ciz̄, (c.cüzū‘) 18-b,6
teng 25-b,2	ṭar 25-b,2	żeyyik 25-b,2
teng 6-a,11	ṭar 6-a,11	mažik 6-a,11
tenhā 2-b,10	yalñuz 2-b,10	ne ferd 2-b,10
ter 30-b,6	yaş 30-b,6	raṭb 30-b,6
teşne 26-b,1	şuşız olan 26-b,1	etsān 26-b,1
teşne 7-a,2	şusız 7-a,2	żemeān 7-a,2
tevānā 10-b,1	güclü 10-b,1	ķādir 10-b,1
tevānger 21-b,8	bāy 21-b,8	mūsir 21-b,8
tevānger 6-a,9	bāy 6-a,9	ġanīf 6-a,9

tīğ 32-a,8	kılıç 32-a,8	seyf 32-a,8
tīn 3-b,2	baçlığ 3-b,2	
tīše 12-b,5	keser 12-b,5	kadum 12-b,5
tīz 32-a,8	kesgin 32-a,8	ḥadīd 32-a,8
tīz 32-b,12	yillemek 32-b,12	żırāṭ, rudām 32-b,12
to 33-b,5	sen 33-b,5	ente 33-b,5
tofu 4-b,12	tükürmek 4-b,12	tebzīk 4-b,12
tonok 25-b,2	ṭar 25-b,2	żeyyīk 25-b,2
torṣī 15-b,6	ekşilik 15-b,6	ḥumūżet 15-b,6
tūde'-i rīğ 17-b,4	ķum yığını 17-b,5	
turūše 15-b,7	ķuzı ķulağı 15-b,7	ḥummāż 15-b,7
tūše 25-a,3	azık 25-a,3	zād 25-a,3

U

undāḥītī 4-b,2	atduñ 4-b,2	remeyte 4-b,2
ustħān 30-a,5	yağrıñ 30-a,5	kitf 30-a,5
ustuhān 4-b,11	kemük 4-b,11	'azm 4-b,11
uya 23-a,4	gec 23-a,4	betī' 23-a,4

Ü

ümmīd 23-b,7	ūmū 23-b,7	emel, (c.āmāl) 23-b,7
oștor 4-a,1	deve 4-a,1	cemel 4-a,1

V

vāmdār 27-a,05	borclu 27-a,05	
vervāre, eyvān 28-a,12	çardağ 28-a,12	ġurfe 28-a,12
vezeg 19-a,12	ķurbağa 19-a,12	żifde' 19-a,12
vezīden, bād 6-a,5	yıl esmek 6-a,5	hubūb, rīḥ 6-a,5
vije 20-a,4	karış 20-a,4	şibr 20-a,4
vīje 32-a,10	arı 32-a,10	ħāliş 32-a,10

Y

yahce,tegerg	33-a,10	tolu	33-a,10	bered	33-a,10
yārī,dehende	32-a,12	yardımcı	32-a,12	naşır,mu'īn	32-a,12
yeh	8-a,4	buz	8-a,4	cemed	8-a,4
yen	24-a,7	bir	24-a,7	ehad	24-a,7
yen keff	22-a,11	bir avuc	22-a,11		
yeksāle şotor	16-a,4	bir yanında	deve	16-a,3	
yeksān	28-a,8	berāber	28-a,8	mütesāvī	28-a,8
yuhā	17-a,2	delüceṭoġan	17-a,2	yu'yu'	17-a,2

Z

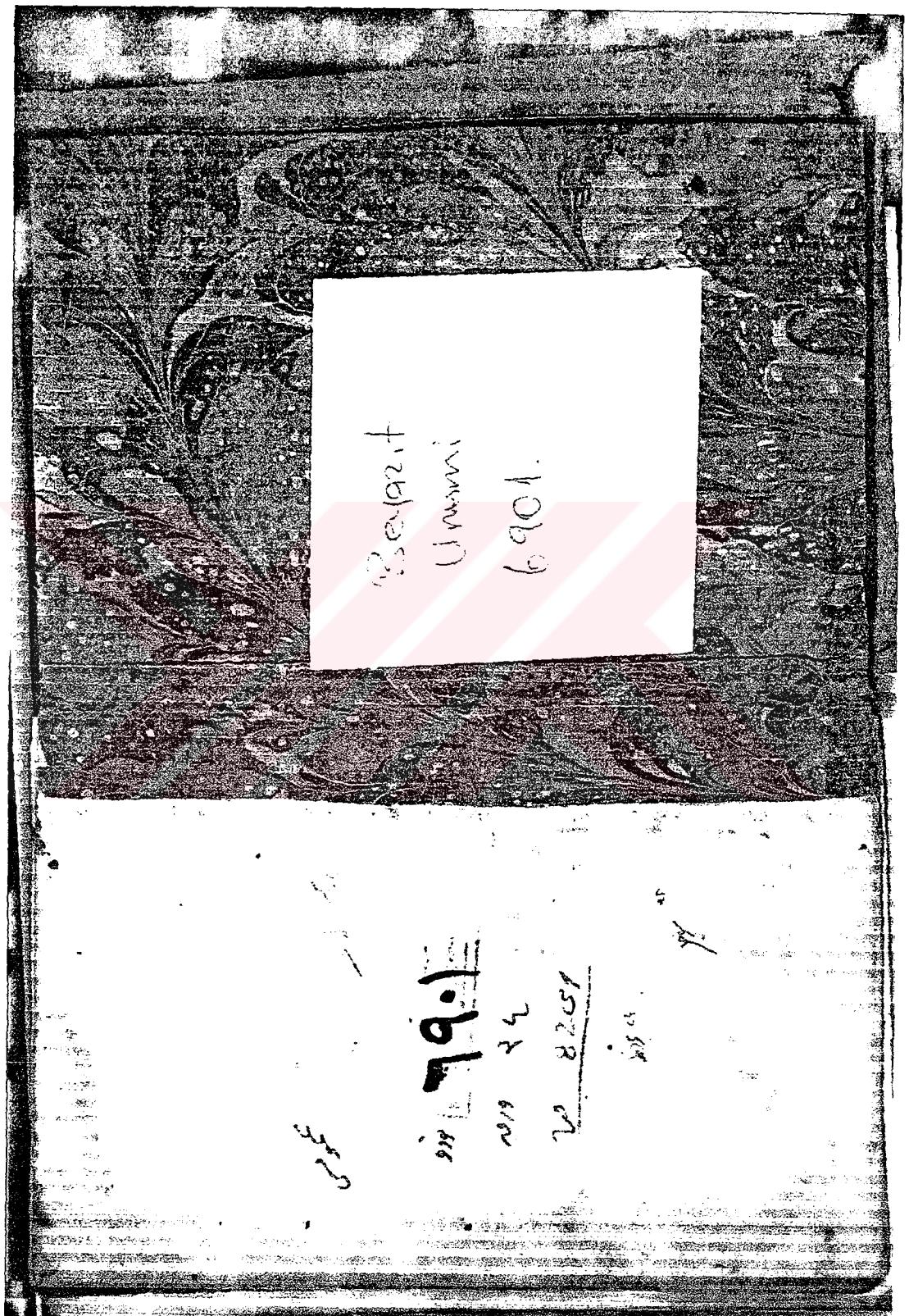
zād	31-30-b,3	döl	30-b,3	zih	30-b,3	
zāde	3-a,9	toğmuş	3-a,9	velīd	3-a,9	
zāġġ	4-a,5	ḳarġa	4-a,5	ġurāb	4-a,5	
zāl	7-a,4	ḳoca kişi	7-a,4	şeyħ	7-a,4	
zan	12-b,11	dişi kişi	12-b,11	mer'e	12-b,11	
zānū	3-a,5	diz	3-a,5	rukbe	3-a,5	
zebān	18-b,3	dil	18-b,3	leħċe	18-b,3	
zebān	25-a,4	dil	25-a,4	lisān	25-a,4	
zebāne'-i āteş	25-a,5	od yalini	25-a,5	żirām	25-a,5	
zebūn	25-b,7	āriķ	25-b,7	ża'īf, hezīl,	sagħbe	25-b,7
zeden	13-b,2	urmaġ	13-b,2	żarb	13-b,2	
zehr	33-b,2	aġu	33-b,2	semm	33-b,2	
zehre	12-a,11	öd	12-a,11	merāre	12-a,11	
zemīn	26-a,1	yer	26-a,1	ġabrab	26-a,1	
zemīn	32-b,10	yer	32-b,10	arż, (c.ārāż)	32-b,10	
zenān	28-a,6	dişi kişiler	28-a,5	nisvān	28-a,5	
zenbür	4-a,5	ari	4-a,5	naħle	4-a,5	
zenħ	31-a,9	ċeñne	31-a,9	lihy	31-a,9	
zen-i bīve	20-a,8	ṭul	20-a,8	ermele	20-a,8	
zen-i šuy	30-b,12	eriñ 'avrati	30-b,12	ħalifle	30-b,12	
zer	22-b,8	altun	22-b,8	nažir	22-b,8	

zerd 20-a,7	şarı 20-a,7	aşfer 20-a,7
zerger 18-b,12	kuyımcı 18-b,12	avvāğ, şayyāğ 18-b,12
zerr 19-b,1	altun 19-b,1	zehb 19-b,1
zerr, sīm 32-b,9	altun, akçe 32-b,9	nāż 32-b,9
zīhār 20-a,13	ķaşığ 20-a,13	‘āne 20-a,13
zihīden 14-b,9	şızmaķ 14-b,9	tereşşuh 14-b,9
zimstān 18-b,1	kış 18-b,1	şitā 18-b,1
zīn 12-b,6	eyer 12-b,6	serc 12-b,6
zinde 4-b,7	diri 4-b,7	hayy 4-b,7
zindegāñī, dīr 4-b,6		‘acem 4-b,6
zirh 26-b,9		cobbe, cevşen 26-b,9
zīve, sīmāb 4-a,9		zibeķ 4-a,9

TIPKI BASIM

149

أشار إلى فيقول العميد المفتي الحسين الرايجي
ربيراً أباً فيني المقدير مصطفى حجي الشبروي
خواصه سكدارى وفقيه الله لغافل بالبارى
وبحصل بحث أحواله في الغذخري أمن الأنس
وصيته قيام بصلحته إلى يوم النجول في الرزق
هذه المفاتيح ملحة بأهمية لسنوات الثار وذر المصنوع
وكلامه مرصعة بجوهر المفاظ المنسجعة
جمعها في خلاصة ما في سطح المختصر واكتشافها
على شفاف وعيشرين فقلعت مرتبة بالوجه الألاقى
في هذه الزينات وسجعها بحرفاً لم يجيء على
المزيد بحسب ما تحقق لها على الصحف الالكترونية
وأوردت عددة منشورات وكل وقائع منها نالت انتشاراً
واسعياً وقارئي وتركي على أن يكون كل واحدٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي جعلنا إيماننا
باتسيفياً والذلة والذلة والذلة
مشتملاً على كل دين ومستعداً له
مهما بلوغه ودائماً في كل زروراته
شكراً وسباساً وشكراً وشكراً
ويكلمه سوز ويلعنه
فيما شاء من إيمانه بكل إيمانه
محظياً وأهديه أفضى الشبل
هم ينادي وهم ينادي وهم ينادي
ما يأشن فينون ينون راهماً نادوا
أنفسنا وأدراكنا وآثرنا وآثرنا
بنجوى وهو فلكي يدور الأوربي
وللأجل العجمي مثل تعاليمه
والعلماني بالجيشي والكلان
ديكتاتوريين في كل دين ودان ودان كي ياخذ شبيه كل دكتاتور
يأخذ فلسطينهم أو ملائكة داخليون يأخذون

3-أ

3

بُردن الأَسْنَاتِ بِعِنْدِ دِيْرِ عَلِيهِ

مِثْ السَّالَامِ وَبِرِّيَادِ نَادِيِّ دِيْرِهِ

بَيْتِ كِتابِ وَنَاهِيَةِ يَشْتَالِهِ دَاخِلَهِ

قَفْتَانِ قَبَا وَجَاهِمْ بُوْيِيْ أَوْلَادِ قَذْوِيلَهِ

ذَانُورِ ذَكِيرِهِ دَرِّ دِيْنَسِتِ أَوْلَادِ دَخْرِيِّ فِينِ

هَدِيلَسِيَّهِ حَنْرِيْنِوْمَايِّنِ بِيْنِهِ لَنَا وَمَا رَا

هِمْ بِرِيشِيْجِيْ سَيْنِيْهِ دَدِ طَلَانِيْهِ يَرِاصِرِيْهِ بَسِّيْلِ

وَسَنْتِ الدَّارِ دَرِّيْهِ دَيْرِ دَرِّيْهِ قَدِيمِ أَيْقِنِ

وَلِجَلِيْيَا بِيَادِهِ طَوْعَنِيْشِيْنِ بِلِيدِرِوْنِادِهِ

إِنْتِ دَشِيْهِ وَمَاهِهِ بَادِهِ سَيْجِيْهِ حَسِّيْهِ

هُوَرَهِ فَيَهُدِرِدِرِوْزِهِ مَاهِنِيْهِ كَجِيْهِ

بَايِرِزِ هَرِيجِيْانِ كَوِيزِيْرِ وَصَوْقِنِ سَرِيْسِ

خَلَسِتِ قَرْكُونِيْجِيْ هَنْكَلِهِ وَصِيْنِ دَرِّيْجِيْ

2-أ

2

يَمِّيْكَا مَنْرِنِيْجَا إِلَيْلَرِيْجِيْرِ فِي الْبَيْتِيْهِ حَوْالِ الْأَزْكِيْبِيْهِ

وَعَنْدَ خَلْتَادِهِ كَلْهِيْ كَتْبَتِهِ مَارِيَهِ وَعَشِرِيْنِ بَيْعَيْهِ عَلِيِّ

الْكِيْوَنِ بَيْجِيِّ كَلْهِيْلِهِ مَيْهَا حَرِفَامِنِ حَرِفَالِهِ بَيْجَاهِ

إِيْضَا بِالْأَرْتِيْبِيْهِ ثِيمِ أَرْتِشِمَا بِاَيْلِهِ لِسْنَتِهِ النَّاشِهِ

الْمَذْكُورَهِ أَنْتِكَاعِيْهِ سَيْجِيِّهِ فِي أَكْسِهِهِ الشَّنَاهِ أَكْلِهِ

قَعَالِيِّهِ وَسَيْتِهِهِ مَاسِنِتِمِيْجِوْهِيْلِهِ لَكِلِّ وَاجِتِهِ فِينِ

فَلِكمِهِ الْفَوْغِيِّرِ كَمِنْظُومِهِ الْجَوَاهِرِ لَزَاهِهِنِ وَاللهِ

الْمَوْقِفِ الْأَوْتَاهِمِ فَوِيْهِيْهِ لَلْأَيْجِيْهِيْهِ سِهِّهِ وَهِ

الْمَسْطَوِيِّهِ الْأَهْرَقِيِّهِ فِي بَجِيِّ الْمَصَارِعِ الْأَخْرِيِّيِّهِ

اللهِ تَكْرِيْهِيِّهِ يَلِكَوْزِنِفِيِّهِ وَهَنِهِ

شَفَوِيِّهِ سَيْنِيِّهِ إِسْمِيِّدِرِيِّهِلِهِ دَيْدِنِ

بِيْغِيِّرِ بِيِّدِ حَقْدِنِجِيِّرِ وَبِيِّجِيِّ

بِحَمِودِ وَهِمِ سَتُودِهِ وَلِكِيِّشِ أَوْلَادِيِّيِّهِ

لِفِنِ.

4-۴

دَوْهِ أَشْتَرْتَمَلْ وَكِنْكَاتْ وَرْقَانْ نَدْهَابْ

لُسْنَهِ وَلُوْنَهِ طَبِيرِ وَبِرِيلْ صَفِرَانْ اوْجَعَدْ

عَنْشَرْ وَلَادَزْ بَيْعَ طَلُو شَخْبِلَهِ دِي لَعْغَهْ.

بَلْيَهِ اَرْبَتْ نَدْ كِلْ مَلُوشَرْ وَاهُورَكُوشْ

خَنْلَهِ رَبِّورَاَرِي هَنْدَهِ دَخْلَانْ وَعَلَبْ

طَلَشِنَكْ وَجَنْرِ وَجِنْسَهِ لَيْنَهِ كَبِيدَرْ

هَمْ كِرَحْ جَضْرِي وَبَرْغَهِ دِي خَانْ وَرَبَابْ

فَارِهِ هَمْ مُوسِرِهِ مَيْجَنْ هَرَهِ وَكَرِيْهِ كَدِيدَرْ

هَدْهِي كَلْبِ وَسَلَانِيَتْ زَبِوهِ وَرِبِّيَهِ بَابْ

كَفْتَهِ اَنْشَنْوِي اَذْنِسْ تَوْمَكْ اَنْدَرْ خَرَابْ

وَأَسْلَانْ فَهَلَانْ وَلَهَلَانْ دَهَلَانْ

سَوْلَرِي بَلَانْ اِشْتَرْنَسْ اَوْبَرْسَنْ اَنْهَانْ.

3-۶

كُوهِ وَبِيَلِنْدَهِ طَلْهَامُونْ اوْوَهِ سَحْرا

طَلِونْ اوْلَهِي اَبِيجَيْهِ وَكِلْهِهِ كَوْكَسَارِيَهِ

دَكْنَهِرِيَهِ سَاجِلْ دَانِيَهِ شَنَادِرِيَهِ

بَيْسِرِيَهِ لَهِ بَعْسِرِيَهِ باَرِيَهِ خَنْهَرِيَهِ

دَشْوَارِيَهِ كَكِنْ اَسْكَانْ اَجَامِيَهِ

سَعْفَولَهِ فَاعِلَهِ تَرِي وَمَعْوَلِهِ فَاعِلَهِ

اَيْلَهِ كَكِنْ كَسْكُوحْ اَيْلَهِ بَرِوكَهِ صَوْكِنِيَهِ بَلَهِ

الْمَلْنَهِيَهِ اَلْمَانِهِرِيَهِ بَلْهَمِيَهِ اَلْمَهْدَهِرِيَهِ اَلْمَنِ

اَوْلَادِي صِنْوَهِ الْمَغْرِيَهِ اَيْدِي دَاخِي مَهَابْ

شَهَسْ وَخَوْرِشِيدِهِ كَوْنِشْ بَلِدِهِ اَسْتَهِرِشِيدَهِ

كَوْهَهِهِ دَرِجَتَهِ تَنِهِهِ سَبِرِهِ قَلَصَانِهِ

كَيْسَنَهِهِ كَعَكِهِ اوْغَرِشِيشِيهِهِ دَرِقَوْهِ بَابْ

بَعْلِهِ وَاسْتَرْ قَبَرِهِ اَوْلَهِي وَهَارِوْهِ اَشَهِ

<p>شُورَاسْتْ كُوْرِدِيْرْ تُوْجُورْ دِرِلَسْتِيْ</p> <p>كُونْ حَسَادْ كَمَادْمَتْ تَيَارْ فِيْ الصِّرَافِ الْحَفَاظِ</p> <p>مسْتَهْلِنْ بِسْتَهْلِنْ مُسْتَهْلِنْ مُسْتَهْلِنْ ذَاتِ</p> <p>فُورْتِلَمْطَعْ رِلْقَدِهِ اوْلَمْكَدِهِ صَوْغَنْيِ سُونْزِ</p>
<p>الْمَلَفَةِ الْمَالِلَةِ بِهِ الرَّأْسِ الْمَذَالِ الْمَبَرِّ</p> <p>أَنْدَلْ رِسَيْلَانْدَا خَلِقْ أَخْتِيَنْدَازْدَوْلَاتْ</p> <p>دِاخْلَاجِيْ دِرْلَلْ وِنْرِ شِيدِرِنْ وَصَلَاهُمْ فَرَاتْ</p> <p>عَذْلَأْقَرْ فِيْ وَشِيرَهِ دِرْتِيَنْدَهِ كَلَّا أَرْكُوزِنْ</p>
<p>الْمَلَفَةِ الْمَالِلَةِ بِهِ الرَّأْسِ الْمَذَالِ الْمَبَرِّ</p> <p>أَكْيَغِيْدِيْ بِرْكِرِدِيْ إِخْحَارِيْثِ</p> <p>دِخْلِيْ كَلْكِنْجِيْرِ يَكْنَدَهِ ما كَنْتِ</p> <p>مَلَكَتْ نَكْوُهِيْلَانْ اوْلَادِهِ بِرِيْكِ</p> <p>وَلِصِوْجَوْلَاهِيْ شَكْنَكَارِوْلَاهِ</p> <p>دِرِلَيْتِ حَمِيْرَهِ وَعِيشِنْ وَهِيْرِنْ كَافِيْرِيْلِيْمِ تَمَا</p> <p>نَنْتِ وَحَلَّا وَلَدِهِ بِرِيْهِ اوْلَادِهِ بِرِيْكِهِ وَ</p> <p>شِيرِلَابِتِرِدِرِوْلَهِ شِيرِلَاسِلَانْدِ</p> <p>لِمَنْ كَافِرِ فَيِعِيْهِ كَافِرِ لِمَنْ بُوتِ دِخْلَاتِ وَتَمَا</p> <p>كُوكَدَكَدِهِ طَفِلْ اَغْنَادِيْجِيْهِ وَيَشِقْ تُوْرِدِنْيَاهِ</p> <p>عَظِيمِ اسْتَخْداهِ تَهُوكَلْ بِرِسِيلْ جَوْرِيَشِرِفَا</p> <p>بِزْيِقْ تُوْكُورِمَاتِ تَهُونْ تُوكِلْ بِصَاقِرِهِ خَنْجِرِ</p> <p>هَمْ مُهَرَهِ كَرْمِ بَعْيِيْهِ مَلَائِيْهِ إِخْجَنْدَاسِبِوْ</p>
<p>هَمْ اوْنَابِيْنْ جَوْلَاهِيْ بِارْنَانْ عَابِرِ</p>

6-a

لَيْلَةٌ قَدَّارٌ فَوْرِيْحَىْ جَهْنَمَ دَرَدْجَىْ كَوْزَانْ
 أَوْصَابِرْدَانْ سَبَقْ طَوْزُولُوْ شَوْرَكَهْ
 كَبَذِيجَىْ بَعْبَىْ كَيْتَىْ دَىْ كَيْنَبْ كَرْتَىْ
 دَىْ بَعْجَهْ دَىْشِقْيُونْ بَيْشِرْ مَادَهْ جَهْنَمَ
 هَبْبَوْ بَلْجَهْ بَيْسَالْ سَمَدَهْ تَحْيَى وَزِينَتَهْ
 عَجَاجَ دَوْدَوْ تَوْتَى كَرْدَهْ وَقَوْزَغَارْ وَعَجَاجَ
 طَوْلَوْلَبَ وَسَعْهَ سَيْتَهْ اَوْلَادَهْ دَىْشَ نَسْخَهْ نَدَانْ
 بَيْشِرْ بَرْ وَسْتَكَهْ دَىْفُورْ لَوْهْ هَبْسَيَاجَ
 كَلَاهِيْ بَوْسَنْسَلَهْ عَالَانِ غَنِيْ تَوَا بَكْرَوْ بَاهِيْ

6-b

اَكْيَنْجِيْ بَيْكَلْدَرْ دَوْرَدَانِيْ تَأْنِيفَ
 اَوْجَبَجَيْ رَيْكَلْدَرْ سَوْرَدَانِيْ تَأْنِيفَ
 بَيْشَبَجِيْ نَيْكَلْ بَيْجِيْرَهْ دَانِيْ تَأْنِيفَ
 دَمَنْتَهْ اَوْفُورْ بَجِيْهْ دَانِيْ تَأْنِيفَ
 دَنْمَادَ دَرْمَادَ دَورْ بَاشِيلَ
 فَكُوكُوا بَعْجِيْكَا اَمِينَ اَوْلَادَهْ كَبَادِيشَ
 فَعَوْلَانَ فَعَوْلَانَ فَعَوْلَانَ
 سُجِيْكَانَ اِيْرَاغَ اوْلَاثَ اوْلَادَهْ سَانِيتَهْ
 الْمَطَاطَ اِسْنَادَهْ اَمِسَهْ فَعَرْجَبَيْسَهْ اَلْمَصَوْرَهْ
 عَصَبَهْ بَيْكَهْ دَيْسَيْسَهْ فَيْلَسَكَوْكَوْيَهْ عَلَاجَ
 عَمَرْ كَبَهْ دَلْبَهْ دَسْرَهْسَهْ وَجَرْجَهْ لَغَهْ وَسَرَاجَ
 شَيْجَرْ دَرْخَتَهْ وَكَجَيْهْ عَرْفَهْ وَيَنْجَهْ دَرْدَجَهْ كَوْلَكَ
 دَسْكَافَ وَرَنْتَهْ يَارْقِي صَرْبَجَهْ اَيْكَنْزَجَهْ

١٥٠

١٥١

٧-٤

دی پاورد تو غه دا بخ ملکان زو جاج	دی الہاذ سیب و هر فنا
کسکه کشم بخند او سکای شندر	هد صویر شندر خیان
فان زیع الہیز فلهو کم یستاخ	هدرخ شیخ وزال قوچه کشی
عن علیں فدلات تن مقامان فدلات	اری صواب ناب و ماه قراج
جو اکدی بکشی بخی اول او ملکی یختاخ	دن کوکل بالا و صوحه کما و مجان
الخطه السادسیه فجر الخفید بخون المصلیل	دیج روپیغار قوشی قنبره خول
بلو شب بچه طلے نه یام و مجان	هد تنان اولدی پرو بال مجان
کفر اولدی دوکر دیج یختاخ	کفر اولدی کلید و هر میختاخ
الخطه السادسیه فجر الخفید بخون المصلیل	هر اختر کلید و هر میختاخ
باد هایلار اولدی دا بخ سفنون	ساطا یالا اولدی دا بخ سفنون
کفر فلات و سفینه هشمه کشتنی	کفر فلات و سفینه هشمه کشتنی
هد جر فال رجزاج و هر میختاخ	کجی کشتبیان و همه مت راج
باد هایلار اولدی دا بخ سفنون	هد صعنیش فشرده دا بخ عصر
سکور دنیزه دا بخ و فنا	هد سیبی با ده داشتی راج و ریاح
سکور دنیزه دا بخ و فنا	اولدی ارمود مرود گنتری

٦-٦

دی پاورد تو غه دا بخ ملکان زو جاج	دی الہاذ سیب و هر فنا
کسکه کشم بخند او سکای شندر	هد صویر شندر خیان
فان زیع الہیز فلهو کم یستاخ	هدرخ شیخ وزال قوچه کشی
عن علیں فدلات تن مقامان فدلات	اری صواب ناب و ماه قراج
جو اکدی بکشی بخی اول او ملکی یختاخ	دن کوکل بالا و صوحه کما و مجان
الخطه السادسیه فجر الخفید بخون المصلیل	دیج روپیغار قوشی قنبره خول
بلو شب بچه طلے نه یام و مجان	هد تنان اولدی پرو بال مجان
کفر اولدی دوکر دیج یختاخ	کفر اولدی کلید و هر میختاخ
الخطه السادسیه فجر الخفید بخون المصلیل	هر اختر کلید و هر میختاخ
باد هایلار اولدی دا بخ سفنون	ساطا یالا اولدی دا بخ سفنون
کفر فلات و سفینه هشمه کشتنی	کفر فلات و سفینه هشمه کشتنی
هد جر فال رجزاج و هر میختاخ	کجی کشتبیان و همه مت راج
باد هایلار اولدی دا بخ سفنون	هد صعنیش فشرده دا بخ عصر
سکور دنیزه دا بخ و فنا	هد سیبی با ده داشتی راج و ریاح
سکور دنیزه دا بخ و فنا	اولدی ارمود مرود گنتری

دو

کوئی نہ کوکا سسی نہ رہند بالکل ہو مریم بیہم

یا شل کوت عشب روکاه رسمی از پریز

بچند طور نهان افسردن دیشل بوز تک درین

حیدر شہزاد ووراکنیجیر وہم بھیں

گویا نکنست و خواهد شد که درین

دستی اول مکالمه مکالمه دستی دستی دستی

دست یافتنی بر یان مصیاد او بجهله فتوه درج

بیو زن اندک شیر خام و دلخواهی برای خود داشت

十一

الحالين

وَلِغُدَّكَ فِي الْمَسْرَاجِ فَارْجَ

فَعَلَتْ هَذِهِ عَلَى فَعَلَتْ

الشاعرية السابقة في كتب المخطوط المأذون

اگر هنر ادیبو و مردم را نمایش ببرد راه

الطباطبائي

میهم و خسته میبود را کلیدی نیز نشاند

بیشتر مملکت صلحی و پشتیان همراه با جوشید و قناری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اوون ایکی بیلک ادمیرن دیور فرمنٹا ڈو ہفٹ

1

٩-٤

سوردید خیله حرمهم سوکت اینجنبه نهاد
 را که در زریز دل بیون طری طولی خیله
 عربی سپید و دیج و دیان دیگریز کار او بیوی
 بکرد بجز و کشیده هم دهنده اویان کمه هم شکم
 مدده کارخ و کشیده دینویچ و قصه و
 او تدی کاه و بناهات و هم فوری او دهشید و کاه
 گوشه دیر خالد و تاسه آسفه دزدید که تو بجدید
 چویسکو یا بقوی رسید بجذای نیک بوسیاس
 العطاها العاده فی الحکام الازل المختار
 بجهه فخر و بوری همواب و مادخته دل قدر فرم
 ایشکاستان و رسیده هم سبیا برسن فوری صرف
 فی قصبات هنل المساای فاصحه الالمانی بجید
 رهان ما رخدایا از شکنی کور و هم درون
 مفایعیان من عایل من عایلین

٩-٥

دیه راریده اینجوا لیلو و بجهت خرد هم سخ
 برخای بخی و بوری طامونین اشکنجله
 خلصه الیعنی عذاب الاتار والبرزخ
 شنیده ایهان متفاعلین هنل ایهان متفاعلین
 دختره شوری بسی بلغوریه بسی بار
 جنی دیده تصدع کاهه هم بیهار اول دلکه در دخان
 ایهون اول دلی بازی و لعنه هم دیده بجهن و بخشن
 محمده اکنفه مسود دینور که سیما فارسیجه شده

بِزَمْ وَكَاهْ وَرَزَهْ صَوَّجْ بَامَهْ طَلَادْ دَلَازْ
 قَصَهْ كَلِيَهْ وَهُورَكْ جَيَهْ وَطَرَهْ
 نَسَهْ أَوْغَنَهْ دَنَورَهْ فَلَاصَهْ وَعَنَادْ
 لَشَتَلَغَهْ تَرَهْ بَشَارَهْ دَيَّوْلَهْ أَبَرَسَهْ
 بَهْمُورَهْ بَارَانَهْ دَيَّهْ جَهْدَهْ وَمَطَرَوْدَهْ وَرَذَادْ
 قَطَلَهْ يَدَوْدَسْتَهْ بَرِيدَنَهْ الْكَسَهْ دَيَّدَيلْ
 سَارَقْ وَرَزَدْ أَوْغَرَهْ بَرِيزَهْ كَسَهْ قَاطَلْهْ وَبَذَادْ
 كَنَكَهْ دَرَبَحْ وَبَلَذْ صَيَصَهْ دَزِيرَهْ حَصَهْ
 صَيَغَنَقْ بَهْرَهْ بَنَاهَهْ بَفَرَهْ دَانَجَهْ بَلَهْ
 جَنَدْ وَسِيَاهْ أَوْلَهْ جَهْيَهْ قَاجَنَدْ بَيَهْ فَهْ
 سَرَجَهْ يَهْ دَرَلْ كَفَشَهْ وَعَصَهْ
 بَاشَهْ سِيَاهْ بَهْجَيَهْ كَخَنَدْ مَعَهْ
 كَلَهْهَهْ هَهْ دَوكَهْ أَرَجَهْ لَادَهْ مَهَادَهْ نَهَاهْ
 حَيَهْ وَمَادَهْ أَوْلَهْ بَالَهْ صَوَهْ قَسِيدَهْ لَادَهْ وَ
 دَيَّهْ مَغَنَهْ دَعَهْ بَاهِيدَهْ وَتَارِيَهْ لَادَهْ

مِثْ رِتَاجِ الْمَلَأِ إِلَهَا دَلَالْ لَهَا لَهَا
 بَهْوَدْ بَادْ شَهْ دَادْ كَوَرَهْ دَيَّسَهْ تَلَادْ
 دَنَهْهَهْ بَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ
 بَهْوَكْ سَكَهْ بَعَدَهْ لَادَهْ بَهْجَيَهْ قَفَهْ بَهْسَهْ بَهْ
 الْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ
 أَوْتَلَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ
 صَاحَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ
 دَاهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ
 هَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ دَهْهَهْ

11-a

آغاره‌داشتی پرسایپور

امستغلاٽ مسندگان

کلای اوغل سور

الستله‌های دشمنی همراه است

چو گیراولک و بسیار آنکه از

همه تلیاولدی او از بخت و قدر

ملوک شیخیان و سیر و فرم و سیر

یعنی خارجی و محل صونن پیاز

نام و اسم اد طام ستمات و ترثیه و بام

باج مکس و باز کس و عکس و بان

در در سر باش اغرسی و ره صلاح

دانشی کو ظلن کچندر بیز و راز

بو بیکمی بیرو فرمات زده

10-b

کوجلو و آنازیجه فسادر

کوچ قوه و هم پیرو دستی زور

با بو جس تنا داشتی بینا کش

با پیشد دی آباد و معمور

قوه ریث و رسید نات مصله صول

قارنجه عنده اولدی دستی هور

هدوفم و خنط بعذای و کندم

او خف ایخ در همدانی بخورد

لوچه و آحوالشا شکیه دیر لر

هدیجه کوره من اعشا و شکور

سردی بودت یعنی صوقق

بشكسته صندر هم داشتی سور

خی کا این و اسفل از گفت بیش

ایش و زیست مساخت و هم کار ساز
فرفت و پیش بود جدای این بو
کارزار او غریب دنیا حرب و قتال
هم باغیرد سلاح و داشت ساز

هم نزار ولا غزو اینجفت خفیت
آرغمد بیکار از ورزون اطول دراز
کل سویدد اینچه ما ورد و کلاب
داخی ناز لمنقچه لام و عینچ و نداز

کجا یون و قرد و دوب و خرس ای بو
هدوکو ز خنثیز و هم خوک و کیاز
قالمه تو شبه چیزیدن او بینو
اذرو نارا ولدی او دهم کوزی لمنکر قیس

ذه و هماده د راو دهن و قره کو هم گلسل
زرف و درین هم گیت همراه و پولداش رفیق
داد و قریب اش شقیقیا ندش کار فرم دیش

۱۲۰

فرفت و پیش بود جدای این بو
لا تخترا زانه هم کار ساز
هم خوازد صندر و بازی باخی
هدو و قوشی شتریخ و خمام

هم طو خاند صندر و بازی باخی
یا این کیتیت ولا تلکیت الات
داد را آنکون بخولی و سیاز
پالدران نیاران فاعل در

ای هر داشل و یمان اعلی شیخی باز
الخطه الشارعه عذریه بجهه الشارعه عذریه
ای زدنارا ولدی او دهم کوزی لمنکر قیس

فرفت و پیش بود جدای این بو
لا تخترا زانه هم کار ساز
هم خوازد صندر و بازی باخی
هدو و قوشی شتریخ و خمام

یا این کیتیت ولا تلکیت الات
داد را آنکون بخولی و سیاز
پالدران نیاران فاعل در

هم نزار ولا غزو اینجفت خفیت

کارزار او غریب دنیا حرب و قتال

هم باغیرد سلاح و داشت ساز

一〇

دیں بند قور و سکھا ولدی ذپا بیکس
سالم و خدناک اوقدار دیست علما بیوق
بهم و نکار چوری در رهمندی سپاهار و نیس

نخفت که پیر ما بر سرفا از زو
قال می شنیدنها بخوبی آلمهوس

فَالْمُهَاجِرُونَ قَاتَلُوكُمْ مُهَاجِرُوكُمْ فَالْمُهَاجِرُونَ

بِزَهْ أَوْ مُرْهُوْ إِلْرَنْدَ دِيلْكَسْ
الْمُرْهُوْ إِلْرَنْدَ دِيلْكَسْ بِزَهْ إِلْرَنْدَ دِيلْكَسْ
رَجَنْ يَكْفَ وَخَدْ وَقْرَقْ دَنْ كَوْش

از سه بیان خوبین دیگر
شیخ زنگنه از این رتبه هوش
عیندای ورق داسویم بحمدیک

四二一

هید او طلوبن هم خنکه بود سفر را نیز خنک
طلک شکفت و نجیب پادشاه احمد بجریس
بجستان را نیست ک طلب فی مشی و هم قصیب
دم اول قویری دنبی دم صولت و هم نفیں
تیشه قدوم و کسری بالشوفاس و تبر
سرج دنخانین ایراقت سمند و فرس
هم دنچی کوب ختم فردن کوده بن و هم بدن
هم آنا هم ز بعین بن کنسترسن و دانچیس
طن و کمان در سری درد و سرجم هم صنی
دانچی بول عیش بزی هم برش آذک بوس
دیشی بسی مرد دن زاده بول ولدی سبن
شبر و کجید سکری عاشق اوله بجهی سر
زهرو شکوفه پیکت بختیل و ما شو الک

6

١٤-٤

١٤

اولى شستاقیش بی او مس بی
دوئکون و بارجهد و بچه دوش

ایتم بی العیم ولا تایمه
بازمشو هیج زدایش بکوش

مغفلان مغفلان فاعلی

سن بیودن هیج چند روش

التدله الابعه سندی بخلشاد المعمور

درفع کیلا بخی کمی هم خریص

هم انباز او رق شریک و شقیص

دیشل و درجی پچم لیش و بجد

ضفیره و مینول او لیش عقیص

هدار بیاز دلوا آلب و نیشو

دنگو ده لود تناور شخیص

١٣-٦

١٤

بیج بیرو ایج دیک اشرب بیوش
هزب و زد اور می اور او زن

اضرب و کی معنیک ایلس بیوش

داخی هکا ولدی و شته سه روشن

چیره و پیروز مظفر یکن

فاتر و هم خیرو و سستا ولدی بیوش

قوقدشم کشند و سنت دی

هم قم بیچ اند اخی لوش

هدردیج کتواره و کندرووان

دانی کوچ بمال ندرش بدروش

سوییجی فایل و کوئین در

ایسحد اولاد ساكت و صاصه خوش

۱۴

صفر کو زخمی خیبر او و فنیس
ارف زاد و تو شد پیر و جن

دینور یه داشتی لوده که یعنی
نشد سر انکس ک شد آنند

نم تشنیح الصالح ولطیس
لخوسن مغولان فخران فنولان

او کسنه که طویاد عمار لمعزیس

القطله للراسته شنیش الامر الشوشن المعمور

از اولیه دیلت اندلک شد غاضن

دینور قاجار بیرون هم اکنیز بیس

دنخه اور شد او لم چهار خانه نشیص

هم افروش شد او خانه نشیص
هم شماریدن و اخراجها بقی

بلکه لیل و طور زنگ نکنیز ندان
دینور را کیان به گشیز بیس

دینور قاجار بیرون هم اکنیز بیس
دینور یه داشتی لوده که یعنی

نم تشنیح الصالح ولطیس
لخوسن مغولان فخران فنولان

او کسنه که طویاد عمار لمعزیس

القطله للراسته شنیش الامر الشوشن المعمور

از اولیه دیلت اندلک شد غاضن

دینور قاجار بیرون هم اکنیز بیس

دنخه اور شد او لم چهار خانه نشیص

هم افروش شد او خانه نشیص
هم شماریدن و اخراجها بقی

١٦-أ

١٥-ب

منزار يلهم نار برسان
باينه و منه في جمبي ياض
دود كرم بريشنه كير مشاولد
او لدوي يكشاد شترلين شفاض
يوكلو ايسن و سيلهاول
در دزه رخصت طوغنهه فخاض
يم و بغير او لمدي دكير همدري
صوبه طلاذه دينور عو خيلص
داده شدا پنهه تو خشنود زه
فتحا عقلها انت ببسرا ض
فلدن فنلاشي مغارست
ويرلن دستير ديرسني ععنافن
العقلية الملاس سمشه في الملاي الارزالي

شاعر شهراً شعري و فردية رفاض
فرض و قضاها ولهمي بريش كسلك
ثلاز ميشندي داشت هم خنزير فراض
اقلاقاً ولهمي سلبيدي و سيا هي و سوا د
كونيشتا او فكي كوز همد لخد
فرند تو لا شمار شه ته اض
مسکزان بسا صريح عقاض
دیمهاد بیس که خنابنید
او لمع عقديه که همه انشاض
بیشه هم غیفه در جمبي ياض

١٧-٤

١٦-٦

<p>يولداته ويجنه ناجي ونهاج وصولاً يولد له مهناً عزيزه يلعن خلاف وبرسته قوي هدوء اطل هم فان الجري لذن وفضا او لذن</p>
<p>مصادقانيون سكوا بيج دينيش ويسلا م بيتشي بورشل اين بيبي افليس ام هم خروالات نيز وسويسيليم وشناد مندناو عل بنده اونيل اعملار علام ام اوكلي جند تيركان واسبا ط</p>

٢٠

<p>خواهي ببندي شوف وتروبيساط الظفري الشاعر سنه بحر الوافر الموسى كوناوجي ايليان كان كشي در بيك كي بو شمير كيلاد دى بجزم وعاقل اوصوليرم نصبلو اوصندلينا ستوره جيداً وكمي وهم يوم يواسكيشى ببارفي</p>
<p>كوييج كوسه مرآفه كلودتني ضلاط مم صافاقاينون سكوا بيج دينيش ويسلا م بيتشي بورشل اين بيبي افليس ام هم خروالات نيز وسويسيليم وشناد مندناو عل بنده اونيل اعملار علام ام اوكلي جند تيركان واسبا ط</p>

مودانغ مو قات كوجه ونسك زفاف

۱۸-۵

۱۸

کوزی پیش را شلت دم و لشکم اباج و دموم
هم بینجی ماطرو بازنه عسید و بنه فوله
هم بینجی بازدارند و خنجر باز نهستنی
کور استشان آهشکر دمو بجا و بجهف
هم یارق کافنده شکاف و صنع و تجدید
هم سونه کرسوس در وا هنچ و خری
تاسه اندوه و قرخ خواریا و بجهوهم شمع
دیگه فخر و بیمه بیخون ستروده کشیده
تار و اکنکه کوره لودر لک دخنه بجهه بجهه
هم بینجی بازدارند و خنجر باز نهستنی

۱۷-۶

۱۷

لشکم و بزکه اولو صفتی بکار بیان و تخفیط
در سرعت او تغییر یعنی هم تند و زرد و جرد ایزی
تار و اکنکه کوره لودر لک دخنه بجهه بجهه
دیگه فخر و بیمه بیخون ستروده کشیده
تار و اکنکه کاره فخر و مقایمه کوزاد و بجهه
قتل السالیمان همنا ظاهر بجهه انا و تخفیط
شعلاتن معاشرات هنها عمال معاشرات
بجهه تار و کله کاره همان و نکن است که
سلطان ایشان شکیبا او رجروی صدر هاری
پلا بینجی باز شکیبا او رجروی صدر هاری
مودونی ستد و قیام اوله دعا طکلک در کوع
واره خشنود او لیندرا آز نهند و هم بجهشی
هم او کیم خشنود او له و اینه خرسند و قیم

۷

رقیق اپنے باریک و چھپیں وارف لاغر
سین و سر و پا دخیل من و در خانی
دھنیا پیر و فدام و امام او لبسا در و خلف
پیار و بیان اول دی ہب و داستھولو
لش و فرمایہ نہ اصلی پیغمدر
شکنجه عذابا شکنجه غیب فر کولان
ذبال نشیله هم بیلیتے فتب اول دی
دنی سوچنہ یا نشتر جریب و دکونی
او خود ملک دیدن نئی ایشک رسیدن ہم
بلوغ و ایشد دمک رسیدن دل
بلق و و ماهی دینور ہجتہ جتنا لع
سوی یا بشکت و سخنا کیم کا دز وع
المعلمہ ادا نامہ علیہ نہ جعل سلطہ بالہن الشام
قمریجی در ذکر می ہے توغ وهم صباخ
کوشش فتحہ سیم او لشی دصاص می قلا کاریم

ہم نسلیان و شستاقش تیپ و تابستانیا
کو شلتا مشرح کلخ در دل و لسر اهار دیبع
ہم روان در آجیت باری و سائالم ہمیوع
خوشہ خشمہ اپنی پیڈف اول دی خراما صاف
اوزد کی جنیع و نہ خرم او جمید رجڑو
غلبینہ کو زینتاریلہ پویا ز قلر کیپ لرین
اعسل ادا نامی الخطا ایعنی فوزادک بالذیع
قالدلت فاعلات فاعلات فاعلات
سوی یا بشکت و سخنا کیم کا دز وع
العلمہ ادا نامہ علیہ نہ جعل سلطہ بالہن الشام
ولیک بولیا چندی دیکلر نک مصالح

20-٤

٢٠

<p>دغونت با چاشتر دهه ایا چو چون شناف</p> <p>بجه سهارهه هشندک دلپذیر نیزهه هم کو دغونت با چارهه کارهه دلپذیره همیشهه همکان</p>
<p>فوج اولدنه باز فوج و فوجه شنوره هم کان</p> <p>دغونت نیزهه هم پیازهه باش اولدنه شنوره هم کان پیش اولدنه بیزهه دلپذیره همکان</p>

19-٦

٦

<p>هم التوت ذهبه فرد در حکم و دزد رایع</p> <p>مودهه ملکهه دلپذیرهه دلپذیرهه هم کامن شک</p>
<p>کافن جیهه سهه دلپذیرهه دلپذیرهه هم کامن شک</p> <p>لارزیهه قاعیهه دلپذیرهه دلپذیرهه هم کامن شک</p>

二十一

۲۰۱۵

کمال کمال صایخیا و لور میهان و اشرف

او بود خلاصه قبده او و مورد داشت
تجدیتاً ولد عکور و سبای هم جدفاً ولد عکس
دستی خنده خرد نگاهی دیدیلر و رشته خواه
دینه چون پیر غنیمت بن بر زنده که نا اف
دینه بود فرش راشقی بین کفشه و فول بشقی
و خی خوبه کشید بشقی بید کشک هم سکاف
قرادش بی و بده سبد و لبد نشد هم
کچمه او لعله در لون دخراً میغ و چشم
هم آنوت و یون کلین بازی خنده هم نیشتن
پاری صنفه اول ولدی هم امون سکافه ولد عکس
دریخرازه هم سبیله فوکه و قطبه بوسه
او پسر اول ولد هم برسه دیدی شبه به و نشا

1

22-۸

قاریبه عصند بار و صوفه خبر تو روکعب
فخندا و لیفه مردان او لدک بو زیبندان و زیب

برزیدن وزیر امکان همکمل خوشبینی هنر

دو گلهدار دخنی دینی دینی هم ریختن راه را ف

مصطفویه علی شدید بردار شد دینی

در زاده صوص اولیغا و عبار و هم ریختان

زرم اتفاق پیشنه بود که دیسی او لدی

دو زاده صوص اولیغا و عبار و هم ریختان

زرم اتفاق پیشنه بود که دیسی او لدی

دو زاده صوص اولیغا و عبار و هم ریختان

زرم اتفاق پیشنه بود که دیسی او لدی

دو زاده صوص اولیغا و عبار و هم ریختان

منجه

24-۶

برپون عشق و کردند بجهنم و پیوار عناق

ایلات کو مربنی کیزیز و نفعه قورندر

هم پیش فرش او لده طلوم سینی فاق

دینه عقیق اسکی زد لوعنی آزاد

هم فریز درست کوی تزدیق دیج هر سماق

با قرمه مخاسی دیشیم سبد و رق کویش

مشیزه نکد پیشیل بو سریز قلکوی

پیشناهه دز و بیشی اتفاق دخنی اتفاق

هم چال و خنک ملامی غربی بیلکن

کوشش دهن شرطیت همینه دینه اشلاق

افسان اکو عیسی ها اخس ستره موی

اوسته و برد دهم بوی ستره موی

هم ایمه من بدل اغزنه اولی صوبیه

هدایتی همان دیگر جو خود را برای این شکل
شناخته و قبلاً در ورزش پروری فعالیت
نموده است که این اینستادیت و مدرسه
هلداری از درون فناوری همراه با این ایجاد
اویا کمی و بیانی و شناختن این ایجاد
جیلو و او جو هم دی مالشک و دلران
مغولی و پیچیده محدودی و دلخواه
کوبلک و پیچیده محدودی و دلخواه
مفهول سهایانه محدودی و دلخواه
مشیش و کوهه میوه دلخواهی و محدودی
ندز دیرونه ایمهات دسیلک و دلخواه
شتر ما و ناقده و ندز دیشید
سمندات و رملات هم دیزی و جمعیت زارماک
دیبور بالاخدا همی خیلوزن و سمله هم
قاصه و کاسه در غرفه سوپرندی
صوکو تریکی هرچهار چهار دلخواه
پولوفلر پیشیزی پلی قفسه کویک
و خوب خسوس اولاندیت چو صنعتی ایلاند
بکنترل توانا اموی سوزل و سقط

جنی

مکرفت و صہبا و چیبا و سچید
دانجی بی بھی رکن در زیک و جرال
محمد و کاکشی رشان پیش و هکار
همکس دلکنا اکس و رذل رجھا آزال
کلایت بی سولی بکو فال تخد و صولا بیست
مشراق ببابا کو کسدندور قزل همودال
فوش قاینه و پنگل و پنک و دخیل
بوبیز در سرو چون و سکونیه اسکرد
دانجی او مو امید و املی پیشیدار
در داغری و پیچ حکم اید پیچ کام و داوز
بریت بحدا اپکی داشتاد و خلشه
اوچ سمه و چهار بعده در دوستیها
بنخشم و پیچ الی شتری بینه و سبده
هفت و پیل سوکل کلیه گفت و دخیل
هم هشت و تما اولادی سکنی پیشده طوفورز
داؤن عشوره اولیه یه باز ابر هشمال
هم ایچ طحونه شکلوار و سراویل د یسلر
خود بیتا اور زنکو رکیه هر مجه و میخان

عنایل خونی مقا علیل بخونی
فاند سکریت امانتی نامیستال
المظلا للله ولد شرمند فهلی خان
مشراق ببابا کو کسدندور قزل همودال
فوش قاینه و پنگل و پنک و دخیل
بوبیز در سرو چون و سکونیه اسکرد
دانجی او مو امید و املی پیشیدار
در داغری و پیچ حکم اید پیچ کام و داوز
بریت بحدا اپکی داشتاد و خلشه
اوچ سمه و چهار بعده در دوستیها
بنخشم و پیچ الی شتری بینه و سبده
هفت و پیل سوکل کلیه گفت و دخیل
هم هشت و تما اولادی سکنی پیشده طوفورز
داؤن عشوره اولیه یه باز ابر هشمال
هم ایچ طحونه شکلوار و سراویل د یسلر
خود بیتا اور زنکو رکیه هر مجه و میخان

داخچ پیدا کر و بی راه نهادن

ایقان نام و پای در پسای برخیز

دلم کوشتا ولحقتو باز خود قدرام
تو سوزدا و زرق بیجیت خورد فی علم

دانیان

او دیگر زبانه اشتر و خس ضریام

دانیان

را شی در بیان و شعیان دانیان

دانیان

سکه مخنثه دیس معقارا ولد هم بیم

دانیان

حضرور و بجز و سست و شفود خس خارام

دانیان

روز مردو کو تاک و کوت دانیان

دانیان

پیوند و هم صاع و منع و دخ بیکان

دانیان

انکور و عینیه ک او زمه بکره دو شا

دانیان

هم دیس و دخ از خ و عس لان پیش و دهم بیل

دانیان

او لد عینیه اشتر او داشت و دسبیز

دانیان

هر دیس و دخ از خ و عس لان پیش و دهم بیل

دانیان

دیل دیه او زجه کوهان و هم سنا

دانیان

ههاد بان شراع و سکه بیکنی و ل

دانیان

ستل دارچ در دنی بی ساله بجه عالم

الفصل

او بیکیده اخلاق سوا اولین اوزال

عیراً بین و بزیجی توڑ ~~کن~~ دوهم قتا^۳
 سر مریخام و سندبی غمید و رضا هنال
 تبران و خفتگان و پیوناره خیزی باشام
 معنی هامه ایکیدر بیعنی کوف و سر
 ترکبپسدا و لق توشتی هم باش و جمی هام
 هم هامه تختنخ زیانا لو بوجه کسردر
 داشتی خندکان و بوبجکاود دھوام
 موجود چون پیشی سو پرسن مرا که
 برهیز کن کنی ذکنه می سو بکام
 اذ بختیب عن الیمنیت بلخ المرام
 کوچ زور و قوه و داشتی دشوار و سب کوچ
 داشتی کوچ اولیه خلی و سیم سوز سیکار
 فائمه سیلاب دیگرد شیه نیان

آخر دیرسید و پنجه قلن و پیلهات
 هنلتک و عمار پتیق و شنلک و قلن خنام
 بعفو بولار چی د سرافشار در دخی
 بورندیق سهار و خیطام او لدیه هر زمام
 ابیقا فنا بکو دش شسرو آفتای
 چولک خود پیات و بده و جمی کلور بیام
 شنید زبون صدیف و آرق لا عزو هنیل
 هم کوده لو کسته تا ور و بخیجا
 هم تترست و صانع صحیح و سلیم در
 معنی هم دود استنلک در سلام
 کوچ زور و قوه و داشتی دشوار و سب کوچ
 داشتی کوچ اولیه خلی و سیم سوز سیکار
 فائمه سیلاب دیگرد شیه نیان

لر

چاهره شفه سکرپت بیتلایر
گشتر پر

مکله هدیب و مرته دیر و مشکان
محله سیمین کوشش بیجنده دیر

داخی چهاد و صوک اخزو پایا

وامده و امداد آنلو بوجبلو
بیعنی شیر و اود لک علیشت و اوان

نیفه و نیفه دیچطون یقه سوهم
قفتاد و کوملاک یه جیب و کیان

داخی خزدیده در طوق شیعاد
آتش زار او ده دی جهند نیاران

فوسکان یا یه درنا و شنام او ق
او قدر کو دمرنی رضیا و دیسان

او لعلی گن میشست و هم میگز و محض

دانی سوز او لند شندر و عاشان
مالکه در خواز و آسنه یون

باذلی سفر ضیف فرق و همان
مکله هم سرمه دان سرمالک اولدک

حمله طوز لعذر داشی نیکدان
هم چله فکلی دهم دخیل شکردن

کو شد سخی دون فالات شریش کیمان
جور دیسم کوچ کوکس سینه و چش

هم جبه جوشن زرده دست او و بیان
پاچی بدهنه یارن آیوه با ف

داخی بعنه در چپلی و سراز

قوی غدیر دیر دی په هودم و دیسان

هم دم کشی کوی و میخ سکان

لر.

28-۹

لیلی

کم خرد و عقل از آسمده و معنو
تیپان بود در داشتگی سیاپان
منین صوی پور دیلک بکنیخ
هم بی کیده دیلک گفیل بیشاد
دیشی کی شیرد در نیشه و نیروان
دایخ نهانه بیط ادر و مترداد
سخت و سبکه شنیت قافیه ایری
همست او حی در ببر و یکسان
پیشل ویا لوند در سویل و فیله
دایخ و تراز رزه فریزه و پریط
عواد فیوز همد خیزه هنر و پریط
وابار و بیچ و مطریمیور و بارات
دیشی کی شیرد در نیشه و نیروان
هم بی کیده دیلک گفیل بیشاد
تیپان بود در داشتگی سیاپان
کم خرد و عقل از آسمده و معنو

27-۶

دیدلر باخان همه طالس و پنگان
آرمه و میشانه در بجهقا و رف پیلت
پیشل و داسه لوییه میزبل و قرغان
عارض و غیشور گام سیخ بولوتند
وابار و بیچ و مطریمیور و بارات
دیشی کی شیرد در نیشه و نیروان
هم بی کیده دیلک گفیل بیشاد
پیشل ویا لوند در سویل و فیله
دایخ و تراز رزه فریزه و پریط
عواد فیوز همد خیزه هنر و پریط
او دیکریا شکر کشی هم و انسان
هم عسل و انگلیں باله دیشل
لیلک ویچ بالند شمشاد و دیج بشان
کهن در دزدند بجهه پیشنه داجی
که و دشمن و لجد جمعه نه بیلان
فهوله کل بیتات سعفیظ

لیلی

کیرودون کیت دیکت رخ دیچندازه

الهنا داک والاز و زده یونسنه

مکلاد بکل هعنی از نو

عفب پاشینه او که اشمعی افر

دی تایج کیدندار جمه پلزو

دی ذرع و کشت گن بعذای واریپ

دیکل برو شعبه و کندم و جو

احبیب اعلم و العبر و آن و اسطلیب

قد انش اطلب و لاه زاعیشو

بلوچی استرسن اخی افسو

اویق ایز جنوان ایسیح هم اونهم

ایشیت الکه دیکت بشناسی و بشتو

او تان بریتریم و چرلاه

بکو

سرهید او زید کاندرن که سبان

صلیبی در قضاوی و سلطان

سرادار و بیت و خانه در او

چوری شفه معاشر اول معنی شو

لیاسمه لیس و میلس پوششل و لکه

کا بی هم جدید او لدی پیکنی نو

دریست عله و داستن هم بیک

دیکت عدن و بیلک اعدیل دو

دیکت عدن و بیلک اعدیل دو

میخنچی بره و زردی
هم ملکو مولیو پستا کاہ
ضرغام و غضنفر اسلام شیر
خالیچو نشانه دیکور و راه
پیونت کفت استخوان شانز
هم خاصرو بوش بکر تیکاہ
هم منصب و ساج این سمه پایه
هم منصب و پایه مرتبه بناه
سن کریدنا امتداد پارسن الله
مانشنه خشل و ن الله
چنیک بخواهی از خداخواه
فهد این دهان و جعل فراه
در داعزی و داء آب و صوماہ
دی جمعنه هم میاہ و امراه

بول ای سبیل و مسالک و راه
هر بیز بندوق دخ بونغ
خود یوح و کوشت هجر اقیریاہ
باہنا و عزیض در همرا یسنلو
دایخ پیشه در قصیر کوتاه
ناج افسر و کیز و صحر انگلیل
دستور زیریک ملا شاه
بو سید دو ایلها ولد عتبیل
هم کاند و قشت جسم ع و هم باه
بیش از و بجهیه این ایز
فهد این دهان و جعل فراه
در داعزی و داء آب و صوماہ
دی جمعنه هم میاہ و امراه

چاند اندر و خنجر پیچ کیس بینی هاشمار
 شعر شناسی اکمله صایح و قدری شعرومو
 شام و عشنه استخمام و صحیع و غذاء و بام و ملائی
 قوشی و چنون چاشتکه منور و طرفی کل و سو
 کارکی افضل یستانه کل فزان اکسب و بتوز
 جویهم املاک استکل ارمعه الهدیه رجوی
 کارکی بکلام ادم یعنی عزیزیه جاه فت
 همراه اولدی پورن یوز همدیگی کشت در برق
 و آجدا اولدی پورن یوز همدیگی کشت در برق
 کلی و زخ در رسکه شارب و هم بجز بروت
 عطای و خوبی خوش بکفانش روی بند
 در عرق اولدی خوی بخی شیشه شلق و نی
 یل شلو استی و سال خود یادخواه و مام شوی
 قیمت انسینه دیدیار این خاک و مادر
 شوی پدر موحده اینها سی او لدیه موڑنک
 ایران امداد بر رواب پور پدر اوغل با بسا

سویله صد محوش شوهدنی سولیده فلک بوی
 همراه اولدی پورن یوز همدیگی کشت در برق
 منتر و کنده قوشی رایجه در قونو و بوسی
 عطای و خوبی خوش بکفانش روی بند
 سیر شدم شسبعت هم طویلهم و خودن و لک
 آنکه و خواری خوش سولار لک و پیده یافته طوی
 هم ز شوی دارای عورتی هم حلبی المدر
 دوست خلیل و سرکش نعل و رتاری هم برشی

حکای

32-a

31-b

هدنخ داشتماراد کلار و اثارش
 هم پیغمبر لای رواخی نداشند و در این
 هر قدر اینست این استراحت
 اصلی در سود و ریخ و دلخیز هم ریخت
 صانع بروز درست و محظوظ خواه
 اکسری در روایت ساخت و مسحواری خیز
 هم در کابش شیشه سفید و سبز
 نمیخواهد طور تندی بپوشد
 بن سکرده بدهم ای بکت بوز بکه طور تندی بپوشد
 هم در سریشم عرضه شد
 هم دنخ فیض مقدم خسند و از
 خواب در فریاد شد رقاد او یقه خواب
 سوت و اواز اوت قاتی سخت و شدید
 و پنه خالص ازی با ازمه در لذتی
 مثلو در هم کسلشن بر دید جذبید
 داشتی برای بگیری باری دهند و دنبیز
 هم معین او لای بینا کوی بی بیز

بر دعه کوزه کوزدی دسته جره هم سبزی
 قاللت لات فای توچهست ای ای با قوی
 من که بگفتست بجوانا تو بمن نکردی روی
 هم در سریشم عرضه شد
 هم در سریشم عرضه شد
 هم دنخ فیض مقدم خسند و از
 خواب در فریاد شد رقاد او یقه خواب
 سوت و اواز اوت قاتی سخت و شدید
 و پنه خالص ازی با ازمه در لذتی
 مثلو در هم کسلشن بر دید جذبید
 داشتی برای بگیری باری دهند و دنبیز
 هم بیان بیانات برمضانه فلات
 قوی بولیش مستکاری خلاص و خیز
 او قاشی که اه مساع و اثارش

هم باری خوبیو کیسہ درست خوی نیڈا

همه بالدار دلار و لادر پیجیں

داخی هم پیستر و بیله یاتخ پیجیں

افٹ و بیچ بورن بیعنی مغز و دماغ

هم صوقی پیلدر ریچ صر صرفانے

داخی پلاں جندر سر هم کاف

هم بورن قانی در نون بیعنی بیکاف

اولدی تو شق کمرو ایچ جن بنیما

هم ایک بیوز لوک در دو روپی پیشاق

هم صلودر بیڑ پیچھے دا بیک بیک

هم او لو مر منیڈ دخن شفتو و مول

داخی بیک سک بلند و علاوه و سینا

پست ایچی صخره در خرف همسیفال

دسته سلکا بالا و مسلیع بوجنچت خرد

هم معنند و دشپید در عزت بیز

دو گندم بیولاف در عجیب علیس

هم پیچم بیکلسا ولع بچو عقدس

لحبه بازی و پندت قیود شاه و دیش

صوصفرد انجیجا موس و هم کاویش

داخی پو خسال الغردی کلای و خصل

قاچیق بیرو جا کریز و تاص

داخی اللئونوا پیچم زد و سیمه و ناض

یت دیزنا راض و بجهی ارض و اراض

ریشته خیط طایلک و اکندر سوزن تیاط

ییلملکا ولع بیز و دام و ضرداد

هم پیشیا ولع بیل بخورد و بجز و خذ

بیل بجز

(أو في أي مكان يودنها كلورس بني)

فتشابهونا الاله هنا
فتشابهونا الاله هنا

جولدمانيه بوروكا
رساندوم باغام بولنستشنا
زنافون بوسبيه
زنافون بوسبيه

حاشيار ديميلجيسيج
لخت
بعد اخذهم بوروكا
بعد اخذهم بوروكا
صورو رسندوكينا
حدي بولنستشنا

شبندروجه نذا هموري
شم

جم وربسيا رجوف داعوز هرود سم
عَبْدَ الْوَلِيْعِدْ لِوَزِدَادَا يِسْتَهْن
دَارِخَ بَلْ وَشَطَنْ سُوكْ كَرْهِمْ دَرْن

لختن ما بِرْ نُوسِنْ آنْسَتْ هِمْ زِيدَتْ قُو
فَلِعَمْدَرْ بِلَوْ قِرْبِيْ وَقَابِقَ كَدَرْ
جاَدِرْ دِرْ وَمُسْبِلْ اوَنْبَاتْ وَكَاهْ
أَفْ سِيدَ اَبِيزِرْ وَقاَهْ اَسْرَدَ سِيهْ

اولادي درملت فورديدين ودايجي
دايجي سيراباسكتشن صوريه قاندر
أين بيجي ههم ساتا فادع بالبريرى
كربيا يدر راجينا مرا خوانى بىنى

لَهْ دَرْن
فَلَمَلَنْ
الْأَدَارَنْ
سَارَنْ

KAYNAKÇA

Aksan, Doğan, Her Yönüyle Dil- Ana Çizgileriyle Dilbilim, 2.b., Ankara, Türk Dil Kurumu Yayınları, 1998

Develioğlu, Ferit, Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, 12. b., Ankara, Aydın Kitabevi, 1995

İnce, Yılmaz, Manzum Sözlükler ve “Şemsî’nin Cevâgirü’l- Kelimât’ı Üzerine Bir Dil İncelemesi”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt 12, Sayı 2, sayfa 175-182

Kanar, Mehmet, Farsça-Türkçe Sözlük, İstanbul, Deniz Kitabevi, 2000

Mutçalı, Serdar, Arapça-Türkçe Sözlük, İstanbul, Dağarcık Yayınları, 1995

Öztürk, Mürsel, Farsça Dilbilgisi, Ankara, Murat Kitapevi Yayınları, 1995

Öz, Yusuf, Tarih Boyunca Farsça-Türkçe Sözlükler, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ankara, 1996

Redhouse, J.W., English-Turkish Dictionary, 26.b., İstanbul, Sev Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş., 1997

Redhouse, J.W., Turkish/Ottoman-English Dictionary, 17.b., İstanbul, Sev Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş., Ağustos 1999

Sarı, Mevlüt, el-Mevârid, Arapça-Türkçe Lügat, İstanbul, Bahar Yayınları, 1982

Steingass F., Steingass, Persian-English Dictionary, II.baskı, Londra, 1930

Tahirü'l Mevlevi, (Hzr. Kemal Edip Kürkçüoğlu), Edebiyat Lügati, İstanbul, Enderun Kitapevi, 1973

Timurtaş, Faruk Kadri, Osmanlı Türkçesi Grameri III, 8.b., İstanbul, Alfa Basım Yayım Dağıtım, 1997

Türk Dil Kurumu, Yeni Tarama Sözlüğü, Ankara, Ankara Üniversitesi Basımevi, 1983

ÖZGEÇMİŞİM

1977 Samsun/Çarşamba doğumluyum. Alibeyli Köyü İlkokulu'nu, Alibeyli Köyü Ortaokulu'nu ve Çarşamba Endüstri Meslek Lisesi'ni bitirdikten sonra, 1995 yılında Erciyes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümüne kaydoldum. 1999 yılında aynı bölümde mezun oldum. Beş yıldır, Zonguldak'ta Türkçe öğretmenliği yapmaktayım.